

แผนยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ.2560-2564
Thailand Tourism Research Strategic Plan (2017-2021)

โดย
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย	4
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	5
1.4 กรอบการดำเนินงานการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการท่องเที่ยวแห่งชาติ	5
ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์และการพัฒนาด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 ผลจากการวิเคราะห์แผนยุทธศาสตร์และปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการกำหนด แผนยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2564	7
2.2 ผลการสังเคราะห์ประเด็นสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวของไทย สู่ความยั่งยืนในระดับพื้นที่	26
ส่วนที่ 3 แผนยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2564	37
3.1 จุดเน้นของยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยว ปี พ.ศ. 2560-2564	37
3.2 วิสัยทัศน์	38
3.3 พันธกิจ	38
3.4 ประเด็นยุทธศาสตร์	38
3.5 ประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ แนวทาง	39
3.6 กรอบประเด็นการวิจัยที่จะดำเนินการส่งเสริม	51
ส่วนที่ 4 กลไกการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวระดับประเทศ	78

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติและรายได้จากการท่องเที่ยวของไทย ระหว่างปี 2552-2558	2
ตารางที่ 2 สรุปข้อมูลจากการสนทนากลุ่มกับการเชื่อมโยงประเด็นการวิจัยตามความต้องการของ เขตพัฒนาการท่องเที่ยว	26
ตารางที่ 3 แผนและผลลัพธ์ของแผนยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี พ.ศ.2560 - 2564	50
ตารางที่ 4 สรุปประเด็นการวิจัยการท่องเที่ยว ปี พ.ศ.2560 – 2564	68

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการจัดทำแผนยุทธศาสตร์วิจัยท้องถิ่น
ปี พ.ศ. 2560 - 2564

หน้า
6

ส่วนที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

จากการดำเนินการวิจัยในหลายประเด็น และหลากหลายพื้นที่ ด้วยงบประมาณที่จัดสรรโดยเน้นกระจายเม็ดเงินลงตามนโยบาย และพันธกิจของแต่ละกระทรวง แต่ละองค์กรของภาครัฐ ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา ซึ่งอาจจะได้ผล และไม่ได้ผลขึ้นอยู่กับกระจายตัวของข้อมูลที่ได้จากการวิจัย และกระบวนการในการทำยุทธศาสตร์ในการทำวิจัย จากเหตุดังกล่าวนี้น งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวจึงกระจายกระจายทั้งเชิงประเด็น พื้นที่ และงบประมาณ ดังนั้น ภาพรวมของการวิจัยการท่องเที่ยวของประเทศจึงไม่ชัดเจน ไร้ทิศทาง ขาดเอกภาพ ขณะงบประมาณที่สนับสนุนมีจำกัด และจัดสรรเม็ดเงินเพื่ออุดหนุนการวิจัยเกิดขึ้นในลักษณะอย่างกระจายตัว ส่งผลให้การใช้การวิจัยเพื่อชี้แนะและขับเคลื่อนการพัฒนาการด้านการท่องเที่ยวของประเทศไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ เมื่อวิเคราะห์ในเชิงลึกอย่างรอบด้านแล้ว พบว่าเกิดจากการขาดแผนยุทธศาสตร์การวิจัยรายประเด็นด้านการท่องเที่ยวที่เป็นเป้าหมายและกรอบการผลักดันให้การวิจัยการท่องเที่ยวไทยมีทิศทางและมุ่งสัมฤทธิ์ผล ดังนั้นการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การวิจัยรายประเด็นด้านการท่องเที่ยว จึงเป็นการสร้างแผนแม่บทในการสนับสนุนและบริหารจัดการจัดการวิจัยการท่องเที่ยว ให้สามารถสร้างความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ และความยั่งยืนในสังคมโลก รวมทั้งเป็นกรอบการลงทุนเพื่อนำไปสู่การจัดสรรและบริหารจัดการงบประมาณและทรัพยากรการวิจัยการท่องเที่ยวของชาติที่มีประสิทธิภาพ คุ่มค่า และประสิทธิผลในอนาคตต่อไป

การวิจัยการท่องเที่ยวไทยในอดีตที่ผ่านมา ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ และเป็นการวิจัยเฉพาะสาขา (Single Discipline) โดยมุ่งเน้นประเด็นการส่งเสริมการตลาดและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในระดับจุลภาคที่กระตุ้นเศรษฐกิจ การสนับสนุนทุนวิจัยการท่องเที่ยวกระจุกตัวในพื้นที่เป้าหมายและมีลักษณะกระจายเม็ดเงินอย่างไร้ทิศทางไปตามพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ อีกทั้งการวิจัยท่องเที่ยวยังขาดการบูรณาการกับศาสตร์สาขาอื่น ๆ และมีข้อจำกัดด้านวิธีวิทยาที่เน้นนักวิจัยเป็นศูนย์กลาง ขาดการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมจากภาคีทางการท่องเที่ยว (Participatory Action Research) จากสถานการณ์ดังกล่าว สะท้อนภาพว่า “ประเทศไทยควรสนับสนุนการวิจัยการท่องเที่ยวที่เป็นการวิจัยร่วมสาขา (Trans-disciplinary Research) ที่บูรณาการกับศาสตร์อื่น ๆ บนฐานการมีส่วนร่วมที่ผลการวิจัยเกิดจากการปฏิบัติจริง” จึงจะสามารถนำผลการวิจัยไปขยายผลและใช้เพื่อตอบสนองความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศ ผลงานวิจัยที่เคยมีมาแล้วในอดีต ช่องว่างการวิจัย และประเด็นที่สำคัญของการวิจัยที่เกี่ยวกับด้านการท่องเที่ยวที่เป็นที่ต้องการของประเทศ เนื่องจากการท่องเที่ยวมีส่วนเกี่ยวข้องกับหลาย ๆ หน่วยงาน ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน รวมทั้งการเกี่ยวข้องกับงบประมาณจำนวนมากหรือเป็นรายได้หลัก ๆ แต่สิ่งที่พบเห็นอย่างมาก การขาดการบูรณาการ ทั้งหน่วยงานและงานวิจัย ซึ่งพบว่า ไม่มี

หน่วยงานหลักจริง ๆ ที่สามารถดูภาพรวมได้ และงานวิจัยที่เกิดขึ้นมิได้มีการกำหนดทิศทางที่ไปในทิศทางเดียวกัน จึงทำให้เกิดการขาดทิศทางที่ชัดเจนและขาดหน่วยงานที่เป็นแม่ข่ายดำเนินงาน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและจุดแข็ง จุดอ่อนในประเด็นการพัฒนาและการวิจัยด้านการท่องเที่ยวที่เป็นที่ต้องการของประเทศ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สถาบันอุดมศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน

การพัฒนาและวิจัยด้านการท่องเที่ยว มีทั้งจุดแข็งและจุดอ่อน กล่าวคือ การท่องเที่ยวถือเป็นรายได้หลักของประเทศได้ เนื่องจากมีผู้ที่เกี่ยวข้องในหลาย ๆ ภาคส่วน งบประมาณที่เกิดขึ้นจึงมีมาก และประเทศไทยถือได้ว่าเป็นประเทศที่ต่างประเทศให้ความสนใจอย่างมาก ถือได้ว่าเป็นอันดับต้น ๆ ก็ว่าได้ ดังนั้นหากมีการบริหารจัดการที่ดีย่อมทำให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ในขณะเดียวกัน การท่องเที่ยว มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากมายจึงทำให้ไม่สามารถหาหน่วยงานที่สามารถเป็นแกนกลางได้จริง ทำให้ขาดการบูรณาการเพื่อให้เกิดทิศทางพัฒนาการท่องเที่ยวได้ชัดเจน ดังนั้นงานวิจัยจะมีส่วนส่งเสริมในการเสริมสร้างให้เกิดการพัฒนาวิจัยไปทิศทางเดียว

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยเติบโตอย่างต่อเนื่อง แม้ในช่วง 5 ปี ที่ผ่านมามีปัจจัยดึง (Pull Factor) ทั้งความไม่สงบทางการเมือง มหาอุทกภัย การประกาศเตือนภัยก่อการร้ายในประเทศไทยของสหรัฐอเมริกา เหตุการณ์ระเบิดในกรุงเทพมหานครและหาดใหญ่ และการเกิดอาชญากรรมต่อชาวต่างชาติ แต่การท่องเที่ยวของไทยก็ยังคงขยายตัวเพิ่มขึ้น สะท้อนจากจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติและรายได้จากการท่องเที่ยว ระหว่างปี 2552 - 2558 ที่เพิ่มขึ้น ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติและรายได้จากการท่องเที่ยวของไทย ระหว่างปี 2552-2558

ปี พ.ศ.	จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)
2552	14,149,841	510,255.05
2553	15,936,400	592,794.09
2554	19,230,470	776,217.20
2555	22,303,065	968,247.86
2556	26,546,725	1,207,145.82
2557	24,779,768	1,147,653.49
2558 (ข้อมูล ณ เดือนพฤศจิกายน)	26,860,547	1,294,811.20

ที่มา : กรมการท่องเที่ยว, 2556 และ *กรมการท่องเที่ยว, 2557, 2558

ในขณะที่รายงาน The Travel & Tourism Competitiveness Report 2013 (Blanke, J. and Chiesa, T., 2013) พบว่า ประเทศที่มีศักยภาพการแข่งขันของการเดินทางและท่องเที่ยวสูงสุด 10 อันดับแรก ในปี 2554 และปี 2556 เป็นกลุ่มประเทศเดียวกัน แต่มีการสลับลำดับกันบ้าง กล่าวคือ ในปี 2556 ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ มีศักยภาพ การแข่งขันของการเดินทางและท่องเที่ยวสูงสุด รองลงมาเป็นประเทศเยอรมนี ออสเตรีย สเปน อังกฤษ สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส แคนาดา สวีเดน และสิงคโปร์ ตามลำดับ ส่วนปี 2554 ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ก็มีศักยภาพการแข่งขันของการเดินทางและท่องเที่ยวสูงสุด รองลงมาเป็นประเทศเยอรมนี ฝรั่งเศส ออสเตรีย สวีเดน สหรัฐอเมริกา อังกฤษ สเปน แคนาดา และสิงคโปร์ ตามลำดับ ทั้งนี้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านกฎระเบียบพื้นฐานที่เอื้อต่อการท่องเที่ยว ประเทศสวิตเซอร์แลนด์มีศักยภาพสูงสุด รองลงมาเป็น ออสเตรีย ส่วนด้านธุรกิจ สิ่งแวดล้อมและโครงสร้างพื้นฐาน ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ มีศักยภาพสูงสุด รองลงมาเป็น สหรัฐอเมริกา และด้านทรัพยากรมนุษย์ วัฒนธรรมและธรรมชาติที่เอื้อต่อการท่องเที่ยว ประเทศสหรัฐอเมริกา มีศักยภาพสูงสุด รองลงมาเป็น สวิตเซอร์แลนด์

สำหรับประเทศไทย ในปี 2556 ศักยภาพทางการแข่งขันของการเดินทางและท่องเที่ยวอยู่ในลำดับที่ 43 โดยด้านกฎระเบียบพื้นฐานที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวอยู่ในลำดับที่ 76 ด้านธุรกิจ สิ่งแวดล้อมและโครงสร้างพื้นฐานอยู่ในลำดับที่ 44 และด้านทรัพยากรมนุษย์ วัฒนธรรมและธรรมชาติที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวอยู่ในลำดับที่ 23 สะท้อนให้เห็นว่าด้านทรัพยากรมนุษย์ วัฒนธรรม และธรรมชาติของไทย ซึ่งรวมถึงแหล่งท่องเที่ยวมีศักยภาพสูงกว่าด้านอื่น ๆ

การเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ และรายได้จากการท่องเที่ยวของไทย สะท้อนให้เห็นบทบาทของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีผลต่อการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ แต่เมื่อพิจารณาด้านศักยภาพทางการแข่งขันของการเดินทางและท่องเที่ยวกลับพบว่า ประเทศไทยต้องได้รับการพัฒนาในอีกหลายด้าน โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวที่สำคัญในการดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเยือน แม้ประเทศไทยจะมีแหล่งท่องเที่ยวมากมาย แต่การพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวโดยเน้นพื้นที่สำคัญที่มีศักยภาพตามกลุ่มท่องเที่ยวและสามารถสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม เป็นการสร้างทางเลือกใหม่แก่อุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ถือเป็น การเริ่มต้นการพัฒนาที่จะส่งผลกระทบเชิงบวกต่อการท่องเที่ยวในระยะยาว

พระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ.2551 ตามมาตรา 10 ให้คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการเพื่อให้มีการกำหนดเขตพื้นที่การพัฒนาการท่องเที่ยว และพิจารณาให้ความเห็นชอบกำกับดูแลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวของเขตพัฒนา การท่องเที่ยวตามมาตรา 18 และมาตรา 19 โดยกำหนดเขตออกเป็น 8 เขต ได้แก่ 1) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนา ครอบคลุมพื้นที่ 5 จังหวัดในภาคเหนือ ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง และพะเยา 2) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันออก (Active Beach) ครอบคลุมพื้นที่ 4 จังหวัดในภาคตะวันออก ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด 3) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้ ครอบคลุมพื้นที่ 5 จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี 4) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก (Royal Coast) ครอบคลุมพื้นที่ 4 จังหวัดในภาคกลางและภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดเพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร และระนอง 5) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามัน ครอบคลุมพื้นที่ 5 จังหวัดในภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดภูเก็ต

กระบี่ พังงา ตรัง และสตูล 6) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวมรดกโลก ประกอบด้วย 4 จังหวัด คือ จังหวัด สุโขทัย กำแพงเพชร พิษณุโลก และตาก 7) เขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มน้ำโขง ประกอบด้วย 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเลย หนองคาย นครพนม มุกดาหาร และบึงกาฬ และ 8) เขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลาง ประกอบด้วย 5 จังหวัด ได้แก่ สิงห์บุรี อ่างทอง พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี และนนทบุรี โดยในปี พ.ศ. 2558 กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้จัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวไปแล้ว 5 เขตพัฒนาการท่องเที่ยว และกำลังดำเนินการจัดทำอีก 3 เขต ในปี พ.ศ.2559 นี้ เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการบริหารจัดการงบประมาณ และทิศทางการทำงาน ตลอดจนการบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยวภายในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และมุ่งหวังความสำเร็จเชิงประสิทธิภาพและการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ในปี พ.ศ.2559 สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ได้กำหนดให้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ได้กำหนดเป้าหมายของแผนยุทธศาสตร์ คือ การวิจัยเพื่อการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งกลไกการบริหารจัดการการวิจัยการท่องเที่ยว (ระดับชาติ กลุ่มจังหวัด จังหวัดและท้องถิ่น) และกำหนดวิสัยทัศน์ คือ เพิ่มมูลค่าและคุณค่าของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยผ่านระบบการบริหารจัดการการวิจัยการท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล นำการท่องเที่ยวไทยสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์อย่างเป็นธรรมยั่งยืน มียุทธศาสตร์การวิจัย 3 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) ส่งเสริมการวิจัยวาระแห่งชาติทางการท่องเที่ยว 2) สนับสนุนการวิจัยในพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยว และพื้นที่ที่เชื่อมโยง และ 3) สนับสนุนการวิจัยเพื่อสร้างระบบบริหารจัดการการวิจัยด้านการท่องเที่ยวของชาติ

ดังนั้นในปี พ.ศ. 2560-2564 นี้ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย จึงเล็งเห็นความสำคัญของแผนยุทธศาสตร์และความต่อเนื่อง ประกอบกับรัฐบาลปัจจุบัน ประเทศไทยมีการปรับโครงสร้างการบริหารการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเป้าหมายและแนวทางในการปฏิรูปการท่องเที่ยว ตลอดจนการประกาศเขตพัฒนาการท่องเที่ยว และการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และการเปลี่ยนแปลงของกระแสการท่องเที่ยวโลก และประเทศไทย จึงได้จัดทำโครงการวิจัยนี้ขึ้น เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่สำคัญ คือ แผนยุทธศาสตร์การวิจัยแห่งชาติ 2559-2563 ที่สอดคล้องกับการพัฒนาทุกด้านของประเทศไทย เพื่อประโยชน์ในการจัดสรรทุนวิจัยที่เหมาะสมและมีทิศทาง

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อทบทวนแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาต่างๆ ของชาติที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว
2. เพื่อค้นหาประเด็นสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวไทยสู่ความยั่งยืน
3. เพื่อจัดทำแผนยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี พ.ศ.2560-2564

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

กำหนดขอบเขตในแต่ละด้านไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยนี้ กำหนดขอบเขตของเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว แผนพัฒนาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว แผนพัฒนาการท่องเที่ยวของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว ทิศทางการท่องเที่ยว ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว กลยุทธ์การท่องเที่ยว

2. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรประกอบด้วยพหุภาคีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ได้แก่ 1) ภาครัฐส่วนกลาง 2) ภาครัฐส่วนท้องถิ่น 3) ภาคเอกชน 4) ภาคประชาสังคม 5) ภาคประชาชน และ 6) ภาควิชาการ

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

1) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนา ครอบคลุมพื้นที่ 5 จังหวัดในภาคเหนือ ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง และพะเยา

2) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันออก (Active Beach) ครอบคลุมพื้นที่ 4 จังหวัดในภาคตะวันออก ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด

3) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้ ครอบคลุมพื้นที่ 5 จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี

4) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก (Royal Coast) ครอบคลุมพื้นที่ 4 จังหวัดในภาคกลางและภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดเพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร และระนอง

5) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามัน ครอบคลุมพื้นที่ 5 จังหวัดในภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดภูเก็ต กระบี่ พังงา ตรัง และสตูล

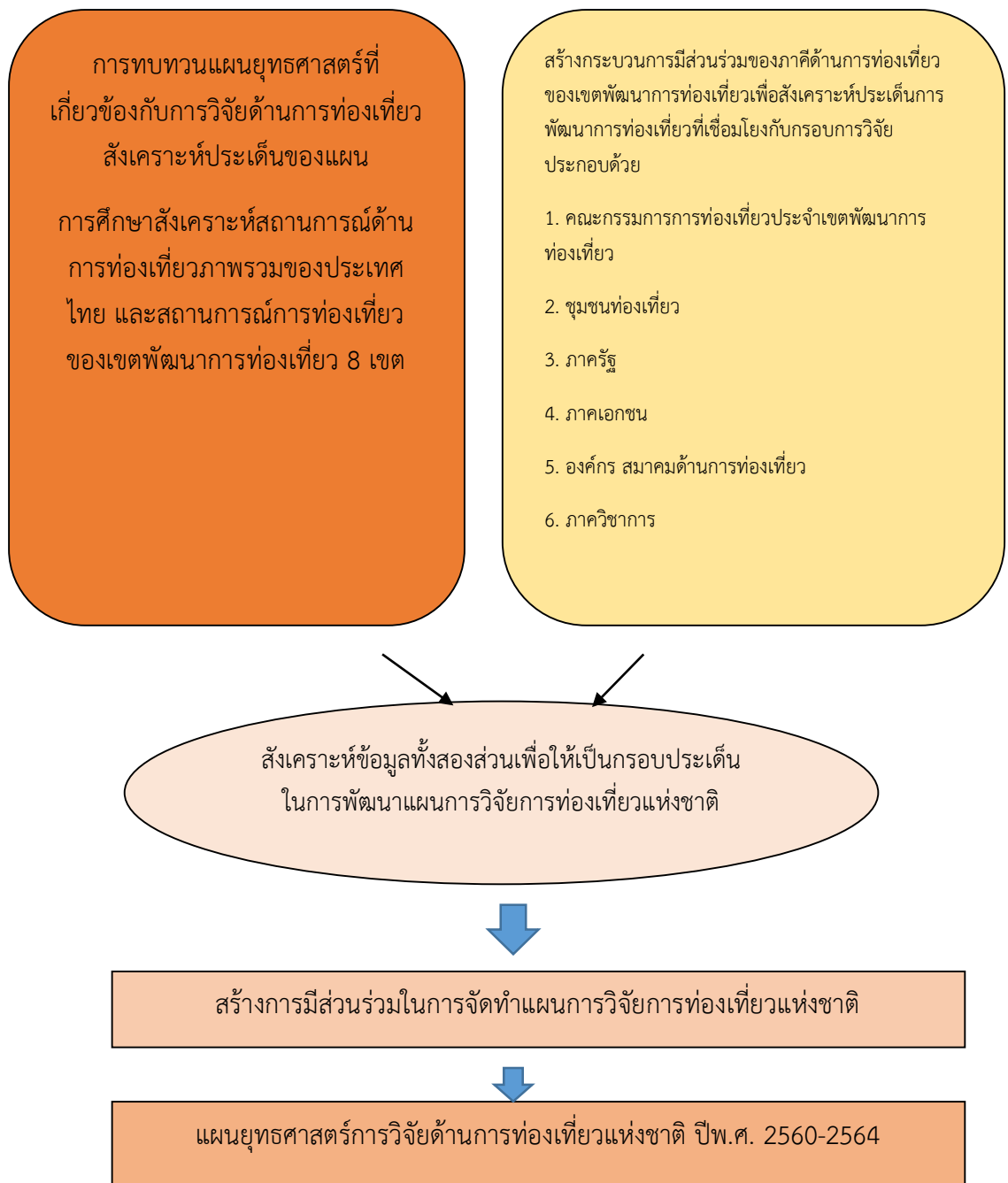
6) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวมรดกโลก ประกอบด้วย 4 จังหวัด คือ จังหวัดสุโขทัย กำแพงเพชร พิษณุโลก และตาก

7) เขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มน้ำโขง ประกอบด้วย 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเลย หนองคาย นครพนม มุกดาหาร และบึงกาฬ

8) เขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลาง ประกอบด้วย 5 จังหวัด ได้แก่ สิงห์บุรี อ่างทอง พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี และนนทบุรี

1.4 กรอบการดำเนินงานการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการท่องเที่ยวแห่งชาติ

การดำเนินงานเพื่อให้ได้แผนยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการท่องเที่ยวแห่งชาตินี้ กำหนดขึ้นโดยอาศัยกระบวนการของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน การศึกษาข้อมูลทุติยภูมิที่เกี่ยวข้องกับแผนพัฒนาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ข้อมูลการวิจัยของเขตพัฒนาการท่องเที่ยว ตลอดจนแนวคิดของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ โดยมีกระบวนการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการจัดทำแผนยุทธศาสตร์วิจัยท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2560 - 2564

ส่วนที่ 2

การวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์และการพัฒนาด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.1 ผลจากการวิเคราะห์แผนยุทธศาสตร์และปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดแผนยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2564

ผลจากการวิเคราะห์เชื่อมโยงปัจจัยต่างๆ ตั้งแต่ในระดับมหภาคซึ่งเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงในบริบทโลก นโยบายระดับชาติ นโยบายในระดับองค์กรด้านการท่องเที่ยว นโยบายของแต่ละคลัสเตอร์การท่องเที่ยว และประเด็นสุดท้ายคือ ประเด็นเร่งด่วนต่อการพัฒนาทางการท่องเที่ยว โดยแบ่งการวิเคราะห์เป็น 5 มิติ ซึ่งในท้ายที่สุดจะนำไปสู่แผนที่ยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2564 ประกอบด้วย

- 2.1.1 ปัจจัยด้านการเปลี่ยนแปลงในบริบทโลกและบริบทประเทศไทย
- 2.1.2 ปัจจัยด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ในระดับชาติ
- 2.1.3 ปัจจัยด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ในระดับหน่วยงาน
- 2.1.4 ปัจจัยด้านนโยบายของแต่ละคลัสเตอร์ทางการท่องเที่ยว
- 2.1.5 ปัจจัยด้านประเด็นเร่งด่วนต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว

2.1.1 ปัจจัยด้านการเปลี่ยนแปลงในบริบทโลกและบริบทประเทศไทย

ในมิติแรกจะกล่าวถึงปัจจัยด้านการเปลี่ยนแปลงของบริบทโลก ตั้งแต่เริ่มเข้าสู่ศตวรรษใหม่ เป็นต้นมาจนปัจจุบันจะเห็นได้ว่า โลกกำลังเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วโดยอาศัยปัจจัยหลักจากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีด้านการสื่อสาร การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้ ส่งผลกระทบอย่างยิ่งใหญ่ต่อการดำรงชีวิตประจำวันของประชากรโลก การติดต่อสื่อสารและการรับรู้ข่าวสารสามารถเป็นไปได้อย่างรวดเร็วและสะดวกภายใต้ยุคของโลกไร้พรมแดน และด้วยการรับรู้ข่าวสารผ่านช่องทางใหม่ๆ เช่น สื่อสังคมออนไลน์ กลายเป็นแรงบันดาลใจให้คนรุ่นใหม่เกิดความต้องการออกเดินทางท่องเที่ยวเพื่อเปิดประสบการณ์ใหม่ๆ และเรียนรู้วัฒนธรรมของผู้คนต่างชาติ ต่างภาษา ในกลุ่มของประชากรเจนเอเรชันวายและแซดเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงในระดับโลกไม่ได้นำมาเพียงแค่ผลในเชิงบวกเท่านั้น ยังมีการเปลี่ยนแปลงอีกส่วนหนึ่งที่จะกลายเป็นประเด็นสำคัญที่จะต้องวางแผนและหาแนวทางป้องกันในอนาคต เช่น การเสื่อมโทรมและการถูกทำลายของสภาพแวดล้อม ปัญหาการขาดแคลนพลังงานและอาหารการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประชากรไปสู่สังคมผู้สูงอายุ รวมไปถึงปัญหาค่านิยมของประชากรรุ่นใหม่ที่กำลังสร้างวัฒนธรรมแบบบริโภคนิยมและการเสพติดสื่อ เป็นต้น ทั้งนี้ จะขอนำเสนอเฉพาะในประเด็นหลักที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับบริบทการท่องเที่ยว ได้แก่ การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ การขยายตัวของสังคมยุคดิจิทัล

การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมของโลก และภาวะเศรษฐกิจชะลอตัวรวมถึงนโยบายการใช้
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขันของประเทศต่างๆ

1. การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

ประเทศไทยกำลังอยู่ในช่วงการเปลี่ยนผ่านเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged Society) โดยจากข้อมูลของ United Nations World Population Ageing พบว่า หลังจากปี 2552 ประชากรที่อยู่ในวัยพึ่งพิงได้แก่ เด็กและผู้สูงอายุ จะมีจำนวนมากกว่าประชากรในวัยแรงงาน และในปี 2560 จะเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ที่ประชากรเด็กน้อยกว่าผู้สูงอายุ สถานการณ์นี้เป็นผลมาจากการลดภาวะเจริญพันธุ์อย่างรวดเร็ว และการลดลงอย่างต่อเนื่องของระดับการตายของประชากร ทำให้จำนวนและสัดส่วนประชากรสูงอายุของไทย เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จากข้อมูลประชากรของประเทศไทยปี 2556 ประชากรไทยมีจำนวน 64.6 ล้านคน เป็นผู้สูงอายุมากถึง 9.6 ล้านคน คาดว่าในปี 2573 จะมีจำนวนผู้สูงอายุ 17.6 ล้านคน (ร้อยละ 26.3) และปี 2583 จะมีจำนวนถึง 20.5 ล้านคน (ร้อยละ 32.1) ซึ่งหน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชน ได้ร่วมกันดำเนินงานเพื่อคุ้มครอง ส่งเสริม และสนับสนุนสภาพ บพบาท และกิจกรรมของผู้สูงอายุ

ทั้งนี้ สังคมผู้สูงอายุ หรือ Aging Society หมายถึง สังคมที่มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปที่อยู่จริงในพื้นที่ต่อประชากรทุกช่วงอายุในพื้นที่เดียวกัน ในอัตราเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 10 ขึ้นไป หรือมีประชากรอายุ 65 ปีขึ้นไปที่อยู่จริงในพื้นที่ต่อประชากรทุกช่วงอายุในพื้นที่เดียวกัน ในอัตราเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 7 ขึ้นไป และหากแนวโน้มนี้ยังคงดำเนินต่อเนื่อง ในอนาคตสังคมไทยมีโอกาที่จะเข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged Society) หมายถึง สังคมที่มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปที่อยู่จริงในพื้นที่ต่อประชากรทุกช่วงอายุในพื้นที่เดียวกัน ในอัตราเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 20 ขึ้นไป หรือมีประชากรอายุ 65 ปีขึ้นไปที่อยู่จริงในพื้นที่ต่อประชากรทุกช่วงอายุในพื้นที่เดียวกัน ในอัตราเท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 14 ขึ้นไป

2. สังคมยุคดิจิทัล

การเปลี่ยนแปลงในยุคของเทคโนโลยีได้นำสังคมมนุษย์ให้เข้าสู่การใช้ชีวิตแบบดิจิทัลเต็มรูปแบบ ในส่วนของการดำเนินชีวิตประจำวันที่มีความเกี่ยวข้องกับการพึ่งพาอุปกรณ์การสื่อสารสมัยใหม่เพื่อเข้าสู่โลกหรือสังคมออนไลน์ที่คอยอำนวยความสะดวกในการติดต่อสื่อสาร ทั้งในเรื่องส่วนตัว การทำงาน หรือการติดต่อทางธุรกิจจนดูเหมือนว่า สังคมในปัจจุบันกำลังเข้าใกล้สถานะของโลกไร้พรมแดนอย่างแท้จริง ทั้งนี้ พฤติกรรมของประชากรในสังคมดิจิทัลมีลักษณะร่วมที่คล้ายคลึงกันทั่วโลก จากการศึกษาของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) หรือ ETDA เกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยในปี 2557 มีข้อมูลที่น่าสนใจว่า ประชาชนไทยใช้เวลาในการท่องโลกอินเทอร์เน็ตเฉลี่ยวันละ 7.2 ชั่วโมง น้อยกว่าค่าเฉลี่ยของชั่วโมงการทำงานเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ขณะที่ในปี 2556 ประชาชนไทยใช้เวลากับโลกออนไลน์เฉลี่ยวันละ 4.6 ชั่วโมง ตัวเลขในปี 2557 จึงมีการเพิ่มขึ้นของช่วงเวลาถึง 2.6 ชั่วโมง อาจกล่าวได้ว่า อินเทอร์เน็ตเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินชีวิตประจำวันมากขึ้น นอกจากนั้นยังพบว่า จากกลุ่มประชากรทั้งหมด ประชากรกลุ่มเพศทางเลือกเป็นกลุ่มที่มีชั่วโมงการใช้งานอินเทอร์เน็ตต่อวันมากที่สุด เฉลี่ยวันละ 8.8 ชั่วโมง

ไม่อาจปฏิเสธได้ว่า จำนวนชั่วโมงที่เพิ่มขึ้นของการใช้งานอินเทอร์เน็ตส่วนหนึ่งเกิดจากการมีอุปกรณ์การสื่อสารหรือเทคโนโลยีที่เอื้ออำนวยนั่นเอง ซึ่งก็คือโทรศัพท์เคลื่อนที่ประเภทสมาร์ตโฟนหรืออุปกรณ์ประเภทแท็บเล็ต เมื่อประกอบกับการที่ผู้ให้บริการระบบเครือข่ายได้พัฒนาประสิทธิภาพและความรวดเร็วของการรับ-ส่งข้อมูลเข้าสู่ระบบ 4G สมาร์ตโฟนจึงกลายเป็นอุปกรณ์สำคัญที่มีใช้งานออนไลน์มากที่สุดเกือบทั้งวันเฉลี่ยประมาณ 6.6 ชั่วโมง ในขณะที่สมาร์ตทีวีที่เริ่มถูกนำมาใช้งานด้านนี้ มีการใช้งานเฉลี่ยวันละ 3.4 ชั่วโมง พฤติกรรมการใช้งานออนไลน์ส่วนใหญ่เป็นไปเพื่อความบันเทิง ตามด้วยการติดตามข้อมูลข่าวสาร อ่านหนังสือออนไลน์ สืบค้นข้อมูล ปรากฏการณ์เหล่านี้ล้วนมีความเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโดยตรง สังเกตได้จากการปรับตัวของผู้ประกอบการธุรกิจรับจองที่พัก ตัวโดยสาร พาหนะเช่า ที่เข้าสู่ระบบออนไลน์มากขึ้นอย่างต่อเนื่อง และเป็นการเปลี่ยนรูปแบบของพฤติกรรมการท่องเที่ยวไปอย่างสิ้นเชิง

3. ภาวะเศรษฐกิจโลก

ภาวะเศรษฐกิจยังคงเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อทิศทางของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยพบว่าเศรษฐกิจโลกเดือนธันวาคมมีแนวโน้มดีขึ้น โดยเฉพาะ สหรัฐฯ ที่เครื่องชี้ต่างๆ ปรับดีขึ้นอย่างแข็งแกร่ง เช่น ยอดขายบ้านใหม่และมือสองในเดือนพฤศจิกายนที่ขยายตัวถึงร้อยละ 16.5 และ 15.4 ความเชื่อมั่นผู้บริโภคเดือนธันวาคม ที่เพิ่มขึ้นสูงสุดในรอบ 15 ปี รวมถึง PMI-ภาคการผลิตที่เพิ่มขึ้นสูงสุดในรอบ 2 ปี ที่ระดับ 54.7 และ PMI-ภาคบริการที่ยัง อยู่ในระดับสูงที่ 57.2 รวมถึงตลาดคาดการณ์ว่านโยบายเศรษฐกิจของประธานคนใหม่ จะช่วยหนุนให้เศรษฐกิจสหรัฐฯ พุ่งตัวเร็วขึ้น เป็นสาเหตุสำคัญที่หนุนให้ Fed ตัดสินใจ ปรับขึ้น Fed Funds Rate เป็นครั้งแรกในรอบปี ตัวเลขเศรษฐกิจ Euro Zone หายดีขึ้นช้าๆ และต่อเนื่อง โดยเฉพาะในเดือน ธันวาคม ที่ PMI-รวม เพิ่มขึ้นที่ระดับ 54.4 จาก 53.9 และความเชื่อมั่นผู้บริโภคที่เพิ่มขึ้น สูงสุดในรอบ 20 เดือน และเงินเฟ้อที่เร่งตัวขึ้นถึงร้อยละ 1.1 ส่งผลให้แรงกดดันเงินฝืด คลี่คลายลงมาก ขณะที่ปัญหาในภาคธนาคารมีสัญญาณเชิงบวกมากขึ้น ในส่วนเศรษฐกิจของประเทศญี่ปุ่นเริ่มปรากฏสัญญาณฟื้นตัวจาก JPY ที่อ่อนค่าลงในช่วงที่ผ่านมา ช่วยให้การส่งออก เดือนพฤศจิกายนหดตัวเพียงร้อยละ -0.4 หนุนให้ผลผลิตอุตสาหกรรมเร่งขึ้นสูงสุดในรอบ 31 เดือน ที่ร้อยละ 2.9 อย่างไรก็ดี ภาพรวมการฟื้นตัวยังเชื่องช้า ขณะที่รัฐบาลญี่ปุ่นก็อนุมัติงบประมาณปี 2560 สูงเป็นประวัติการณ์ ถึง 97.45 ล้านล้านเยน สำหรับประเทศจีน เครื่องชี้เดือนพฤศจิกายนมีทิศทางดีขึ้น อาทิ ยอดขายปลีกเร่งขึ้นสูงสุดในรอบ 9 เดือนที่ร้อยละ 10.8 ผลผลิตอุตสาหกรรมยังขยายตัวในเกณฑ์ที่ร้อยละ 6.2 ขณะที่ภาคส่งออกเริ่มได้รับผลบวกจาก CNY ที่อ่อนค่าลงจากการไหลออกของเงินทุน อย่างไรก็ตาม เงินสำรองฯ ที่ลดลงต่อเนื่อง รวมถึงนโยบายเศรษฐกิจและการเมืองของสหรัฐฯ อาจสร้างความประหลาดใจทางเศรษฐกิจในระยะต่อไป

ความสนใจทั่วโลกมุ่งไปที่การเข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดี คนที่ 45 ของสหรัฐฯ ทั้งในประเด็นความชัดเจนของ นโยบายทางเศรษฐกิจ รวมถึงนโยบายความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยเฉพาะท่าทีต่อจีนที่คุกรุ่นขึ้นจากจุดยืนของสหรัฐฯ ต่อ นโยบายจีนเดียว และนโยบายกีดกันสินค้าจีนในช่วงหาเสียง รวมถึงทิศทางความสัมพันธ์กับรัสเซียจากการถกแถลงการ แลกตั้งสหรัฐฯ นอกจากนี้ ยังต้องติดตามเหตุการณ์ร้ายต่างๆ ที่อาจมีมากขึ้นภายหลังจากการเข้ารับตำแหน่ง หลังมีการก่อ เหตุเพิ่มขึ้นในช่วงที่ผ่านมา ซึ่งอาจกระทบการฟื้นตัวของเศรษฐกิจสหรัฐฯ ที่มีแนวโน้มดี

อย่างไรก็ดี ท่าทีที่แข็งแกร่งทั้งต่อ ผู้ประกอบการสหรัฐฯ ที่ย้ายฐานการผลิตไปต่างประเทศ รวมถึงผู้ประกอบการต่างชาติที่มีฐานการผลิตสินค้าในประเทศต่างๆ โดยเฉพาะในเม็กซิโก เพื่ออาศัยสิทธิพิเศษทางภาษีในการส่งสินค้าออกไปยังสหรัฐฯ ประกอบกับมาตรการควบคุมผู้อพยพ คาดว่า จะช่วยหนุนให้การลงทุนในประเทศขยายตัวดีขึ้น ขณะที่อัตราว่างงานจะลดต่ำลงพร้อมกับอัตราค่าจ้างที่จะเพิ่มสูงขึ้น จะช่วยหนุน ให้เศรษฐกิจสหรัฐฯ พื้นตัวดีขึ้นในระยะต่อไป แต่ก็จะนำมาซึ่งการพุ่งสูงขึ้นอย่างรวดเร็วของเงินเฟ้อ ที่อาจส่งผลกระทบต่อ เสถียรภาพของเศรษฐกิจสหรัฐฯ สำหรับยุโรปที่แม้จะอยู่ในทิศทางฟื้นตัว แต่ยังคงติดตามความคืบหน้าในการดำเนินตามมาตรา 50 ของสนธิสัญญา ลิสบอนของ UK ในการถอนตัวออกจาก EU รวมถึงกระแสการเมืองที่ฟากฝั่งอนุรักษนิยมมีแนวโน้มจะได้รับความนิยมมากขึ้น อีก หลังเกิดเหตุก่อการร้ายขึ้นหลายครั้ง โดยเฉพาะในตุรกี สวิสเซอร์แลนด์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเยอรมนี ที่บ่งชี้ว่า Geopolitical risk ในยุโรปจากวิกฤตผู้อพยพพุ่งสูงขึ้น ทั้งยังต้องติดตามการแก้ไขปัญหาภาคธนาคารของอิตาลี โดยเฉพาะการ จัดการกับปัญหาสภาพคล่องของ BMPS ซึ่งเป็นธนาคารอันดับ 3 ของอิตาลี ที่แม้รัฐบาลจะอนุมัติงบประมาณช่วยเหลือภาค ธนาคาร แต่กระบวนการช่วยเหลือยังไม่มีความชัดเจน เนื่องจากรัฐบาลไม่สามารถเข้าไปเพิ่มทุนได้โดยตรงตามกฎหมายระเบียบของ EU

4. วิกฤติด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อม

ไม่มีใครรู้ว่าโลกร้อนมากเพียงใดที่จะ "ปลอดภัย" แต่ที่เรารู้ก็คือ ภาวะโลกร้อนกำลังก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้คนและระบบนิเวศ ความจริงที่เราเห็นได้ก็คือ ธารน้ำแข็งที่กำลังละลาย น้ำแข็งขั้วโลกละลาย ชั้นดินเยือกแข็ง (Permafrost) ที่อุ่นขึ้น ปะการังที่กำลังตาย ระดับน้ำทะเลที่กำลังเพิ่มสูงขึ้น ระบบนิเวศที่กำลังเปลี่ยนแปลง และ คลื่นความร้อนที่ทำให้ถึงแก่ความตายได้ และไม่ใช่ นักวิทยาศาสตร์เท่านั้นที่กำลังเป็นประจักษ์พยานของความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ ตั้งแต่ชนเผ่าอินูทในทวีปอาร์กติกทางตอนเหนือสุด จนถึงชาวเกาะใกล้เส้นศูนย์สูตร ผู้คนกำลังดิ้นรนเพราะผลกระทบจากภาวะโลกร้อนแต่ทั้งหมดที่กล่าวมาเป็นเพียงการเริ่มต้นเท่านั้น เรากำลังประสบกับภาวะโลกร้อนที่อันตรายแล้ว และเราต้องลงมือกระทำเพื่อหลีกเลี่ยงภาวะโลกร้อนอันเป็นหายนะ ในขณะนี้ยังไม่ทราบถึงผลกระทบทั้งหมดในระดับภูมิภาค ผลกระทบต่อไปนี้มีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นหากเรายังปล่อยให้สภาพในปัจจุบันดำเนินต่อไป

- ผลกระทบที่น่าจะเกิดขึ้น และผลกระทบในตอนเริ่มต้นจากอุณหภูมิที่ร้อนขึ้นเล็กน้อยถึงปานกลาง
- ระดับน้ำทะเลเพิ่มสูงขึ้นเนื่องจากธารน้ำแข็งที่กำลังละลาย และอุณหภูมิทั่วโลกที่กำลังสูงขึ้นจากการขยายตัวทางความร้อนของน้ำในมหาสมุทร
- ก๊าซเรือนกระจกที่ถูกปล่อยออกมามหาศาลจากชั้นดินเยือกแข็ง และป่าที่กำลังตาย
- มีความเสี่ยงมากขึ้นที่จะเกิดสภาพอากาศรุนแรง เช่น คลื่นความร้อน ความแห้งแล้ง และ น้ำท่วม ในปัจจุบันความแห้งแล้งทั่วโลกได้เพิ่มสูงขึ้นมากกว่าใน 30 ปีที่ผ่านมา 2 เท่า
- ผลกระทบรุนแรงในระดับภูมิภาค ตัวอย่างเช่น ในยุโรป จะเกิดน้ำท่วมจากแม่น้ำเพิ่มขึ้นในพื้นที่ส่วนมากของทวีป และตามพื้นที่ชายฝั่งจะเสี่ยงต่อน้ำท่วม การกัดเซาะ และ การสูญเสียพื้นที่ในทะเลเพิ่มขึ้นอย่างมาก

- ระบบทางธรรมชาติ ซึ่งได้แก่ ธารน้ำแข็ง ปะการัง ป่าชายเลน ระบบนิเวศของทวีปอาร์กติก ระบบนิเวศของเทือกเขาสูง ป่าสนแถบหนาว ป่าเขตร้อน เขตลุ่มน้ำในทุ่งหญ้า และ เขตทุ่งหญ้าในท้องถิ่น จะถูกคุกคามอย่างรุนแรง
- สัตว์สายพันธุ์ต่างๆ เสี่ยงต่อการสูญพันธุ์มากขึ้น และเกิดความสูญเสียด้านความหลากหลายทางชีวภาพ
- ผลกระทบที่รุนแรงกว่าจะตกอยู่กับประเทศยากจน ได้แก่ ประเทศที่กำลังพัฒนาของทวีปแอฟริกา เอเชีย และ มหาสมุทรแปซิฟิก ที่มีความสามารถน้อยที่สุดในการป้องกันตนเองจากระดับทะเลที่สูงขึ้น การแพร่กระจายของเชื้อโรค และ ผลผลิตภาคเกษตรที่ต่ำลง
- ภาวะโลกร้อนทุกระดับจะทำให้ประเทศที่กำลังพัฒนาทุกข์ทรมานมากที่สุด
- พืดน้ำแข็งบนเกาะกรีนแลนด์และทวีปแอนตาร์กติกา กำลังละลาย หากไม่ควบคุม ความร้อนที่เกิดจากการปล่อยก๊าซเรือนกระจกอาจจุดชนวนให้เกิดการละลายของพืดน้ำแข็งทั้งหมดในเกาะกรีนแลนด์ในอีกไม่กี่ทศวรรษข้างหน้า ซึ่งจะทำให้ระดับน้ำทะเลเพิ่มขึ้นสูงสุดถึง 7 เมตรเป็นเวลาหลายทศวรรษ มีหลักฐานใหม่ที่แสดงว่าอัตราของการไหลลงต่ำของน้ำแข็งในทวีปแอนตาร์กติกาแสดงถึงภาวะเสี่ยงที่จะละลายทั้งหมด
- กระแสน้ำอุ่นในมหาสมุทรแอตแลนติกที่ไหลช้าลง เปลี่ยนทิศทาง หรือ หยุดไหล ซึ่งส่งผลกระทบต่ออย่างสูงในยุโรป และทำให้ระบบการไหลเวียนของมหาสมุทรผิดปกติ
- หายนะจากการปล่อยก๊าซมีเทนอย่างมหาศาลจากมหาสมุทร ซึ่งทำให้ก๊าซมีเทนในบรรยากาศเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และส่งผลให้โลกร้อนขึ้น

การเปลี่ยนแปลงของบริบทในประเทศไทย

1. ภาพเศรษฐกิจไทยในกรณีฐาน

ภายใต้สมมติฐาน (1) แนวโน้มการขยายตัวของเศรษฐกิจโลกเฉลี่ยร้อยละ 3.8 ในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 12 และร้อยละ 4.2 ในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 13 (2) การลงทุนภาครัฐขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 4 (3) ราคาน้ำมันเฉลี่ย 70 - 90 ดอลลาร์ต่อบาร์เรลในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 12 และเฉลี่ย 80-100 ดอลลาร์ต่อบาร์เรลในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 13 (4) ผลผลิตภาพการผลิตรวมขยายตัวร้อยละ 2.1 โดยผลผลิตภาพการผลิตภาคเกษตรหดตัวต่อเนื่องเฉลี่ยร้อยละ 0.8 ภาคอุตสาหกรรมขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 2.0 และภาคบริการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 3.0 (5) การลงทุนภาคเอกชนขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 5 และ (6) กำลังแรงงานลดลงเฉลี่ยร้อยละ 0.2 และร้อยละ 0.7 ในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 12 และ 13 ตามลำดับ

การขยายตัวในกรณีฐานดังกล่าวทำให้เศรษฐกิจไทยมีความเสี่ยงที่จะตกอยู่ภายใต้กับดักประเทศรายได้ปานกลางอย่างถาวรมากขึ้น เมื่อคำนึงถึงเงื่อนไขในระยะยาว โดยเฉพาะ (1) การลดลงของกำลังแรงงานที่จะหดตัวเร่งขึ้นเป็นเฉลี่ยร้อยละ 1.0 ในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 14 ซึ่งจะเป็นปัจจัยถ่วงต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจมากขึ้น (2) ชีตความสามารถด้านการคิดค้นเทคโนโลยีและนวัตกรรมซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในการยกระดับฐานะประเทศเข้าสู่การเป็นประเทศรายได้สูงจะลดลงตามการเพิ่มขึ้นของสัดส่วนของประชากรผู้สูงอายุ (3) จำนวนประชากรรวมจะเริ่มลดลงในปี 2570 ซึ่งส่งผลให้อุปสงค์และการผลิตเพื่อตอบสนองความต้องการในประเทศขยายตัวช้าลง (4) การเพิ่มขึ้น

ของขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่าง ๆ ที่การปรับตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุช้ากว่าไทย (5) ภาระการใช้จ่ายเพื่อดูแลผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นทำให้การจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาประเทศเพื่อยกระดับฐานะการพัฒนาประเทศมีข้อจำกัดมากขึ้น (6) เกณฑ์รายได้ขั้นต่ำสำหรับการเป็นประเทศรายได้ขั้นสูงปรับตัวเพิ่มขึ้นเฉลี่ยประมาณ 100-200 ดอลลาร์ต่อคนต่อปี ตามการเพิ่มขึ้นของรายได้และมาตรฐานการครองชีพของประเทศสำคัญๆ เงื่อนไขดังกล่าวทำให้ประเทศไทยมีความเสี่ยงที่จะไม่สามารถหารายได้เพียงพอในการที่จะทำให้คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ มีความภาคภูมิใจ มีเกียรติและศักดิ์ศรีในประชาคมภูมิภาคและในเวทีโลก

2. การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของประเทศไทยส่งผลให้อัตราการพึ่งพิงของประชากรวัยแรงงานต้องแบกรับการดูแลผู้สูงอายุเพิ่มสูงขึ้น โดยในปี 2553 มีประชากรวัยแรงงาน 5 คนที่มีศักยภาพแบกรับผู้สูงอายุ 1 คน และคาดการณ์ว่าในปี 2583 จะเหลือประชากรวัยแรงงานเพียง 1.7 คนแบกรับผู้สูงอายุ 1 คน การขาดแคลนกำลังแรงงานทำให้ต้องนำเข้าแรงงานไร้ทักษะจากประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งส่งผลกระทบต่อตลาดแรงงานไทยในด้านการยกระดับรายได้และทักษะฝีมือแรงงานจะช้าลง ผลผลิตภาพแรงงานไทยอาจเพิ่มขึ้นช้า ปัญหาการค้ำมนุษย์ และการขาดการคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐานที่จำเป็น ซึ่งจะเป็นปัญหาต่อเนื่องที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนไทย อาทิ อาชญากรรม โรคระบาด และภาระทางการคลังของระบบบริการทางสังคม อย่างไรก็ตาม นับเป็นโอกาสในการพัฒนาสินค้าและบริการ ธุรกิจบริการที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้น

3. ความเหลื่อมล้ำ

ความเหลื่อมล้ำเป็นปัญหาสำคัญในสังคมไทยทั้งความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ โอกาสการเข้าถึงบริการภาครัฐและการเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติ นำไปสู่ความขัดแย้งในสังคม และเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศที่ลดทอนความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและความมั่นคงทางสังคม จากการกระจายรายได้และผลประโยชน์ของการพัฒนาไปยังกลุ่มคนต่างๆ ในสังคม บางพื้นที่และบางสาขาการผลิตไม่ทั่วถึงเป็นธรรมผลประโยชน์ส่วนใหญ่ตกอยู่ในกลุ่มที่มีโอกาสและรายได้สูง ส่งผลให้สัดส่วนรายได้ระหว่างกลุ่มคนรวยร้อยละ 10 ของประชากรกับกลุ่มคนจนร้อยละ 10 ของประชากร มีความแตกต่างกันถึง 34.9 เท่า ในปี 2556 นอกจากนั้น ความเหลื่อมล้ำยังส่งผลให้เกิดปัญหาต่างๆ อาทิ ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน คนยากจนขาดโอกาสการเข้าถึงบริการการศึกษาและสาธารณสุขที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียม การแย่งชิงทรัพยากร การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ปัญหาอาชญากรรมและยาเสพติด

4. ความเป็นเมือง

การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ชนบทไปสู่ความเป็นเมืองมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเพื่อลดความแออัดของเมืองหลวงและเมืองหลัก อันเป็นการกระจายความเจริญสู่พื้นที่อื่นๆ จึงจำเป็นที่จะต้องมีการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน การจัดบริการสาธารณะเพื่อรองรับการเติบโตของเมือง การใช้ประโยชน์ของทรัพยากรท้องถิ่น ทั้งปัจจัยการผลิตและแรงงานไปสู่ภาคการค้า บริการ และอุตสาหกรรม ตลอดจนการแสวงหาเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่จะช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะส่งผลต่อการลดลงและความเสื่อมโทรมของทรัพยากรท้องถิ่น การลดลงของแรงงานในภาคเกษตร รวมทั้งปัญหาการบริหารจัดการขยะทั้งขยะชุมชนและอุตสาหกรรม ทั้งนี้ การเพิ่มขึ้นของประชากรและแรงงานในพื้นที่อาจส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม การผลิตและกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

ที่มีขนาดใหญ่ขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการคนในเมืองที่มากขึ้น จะส่งผลให้เกิดการประหยัดจากขนาด การขนส่งมีต้นทุนต่ำลง และการลงทุนในระบบสาธารณูปโภคจะมีความคุ้มค่ามากขึ้น นอกจากนี้ ความต้องการแรงงานที่มากขึ้นจะมีส่วนเอื้อหรือทำให้จำเป็นต้องมีการจัดตั้งสถาบันการศึกษาในพื้นที่เพื่อตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการที่มีจำนวนมาก

2.1.2 ปัจจัยด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ในระดับชาติ

จากแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับบริบทโลก ประเทศไทย หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ที่มีความเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวต่างตระหนักในทั้งโอกาสและภัยคุกคามที่จะเกิดขึ้นในอนาคตจึงนำไปสู่การเตรียมการและวางแผนเพื่อกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ที่สำคัญทางด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยเห็นได้ว่า ในมุมมองของรัฐบาลมีการเปลี่ยนแปลงไปค่อนข้างชัดเจน กล่าวคือ แม้รัฐบาลจะยังคงให้ความสำคัญกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในฐานะที่สร้างรายได้หลักให้กับประเทศและนำไปสู่การจ้างงานในภาคส่วนต่างๆ หากแต่ผลกระทบที่เกิดขึ้นในมิติต่างๆ จากการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่ยังขาดการกำหนดทิศทางที่ชัดเจนล้วนก่อให้เกิดผลกระทบโดยตรง เช่น การเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อม ปัญหาการจัดระเบียบธุรกิจท่องเที่ยว รวมถึงความไม่เข้าใจกันที่อาจเกิดขึ้นระหว่างนักท่องเที่ยวต่างชาติและประชาชนในท้องถิ่น นอกจากนี้ยังพบว่า จำนวนของนักท่องเที่ยวที่แม้จะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่กลับไม่ได้ส่งผลต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างยั่งยืน รัฐบาลจึงเริ่มให้ความสำคัญในการสร้างประเทศไทยให้เป็นจุดหมายทางการท่องเที่ยวแบบคุณภาพมากขึ้น ทั้งนี้ จากการทบทวนนโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว สามารถสรุปสาระสำคัญของแต่ละช่วงพัฒนาการได้ดังนี้

ระยะที่ 1: ส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวเพื่อนำรายได้เข้าสู่ประเทศ

นโยบายด้านการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยปรากฏขึ้นชัดเจนครั้งแรกในการแถลงนโยบายรัฐบาลของหม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช ใน พ.ศ. 2518 และได้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาจนถึงรัฐบาลพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ โดยในระยะแรกการส่งเสริมการท่องเที่ยวยังเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายทางด้านเศรษฐกิจที่ต้องการประชาสัมพันธ์ประเทศไทยให้เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ การพัฒนาระบบสาธารณูปโภคและการคมนาคมขนส่ง ขณะเดียวกันก็มุ่งส่งเสริมการขยายตัวของธุรกิจภาคการบริการซึ่งรัฐบาลได้เล็งเห็นว่า สามารถสร้างการจ้างงานต่อเนื่องภายในประเทศได้เป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ ยังเป็นจุดเริ่มต้นเริ่มของแนวคิดในการจัดตั้งหน่วยงานหรือองค์กรที่กำกับดูแลและส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ทั้งนี้ โดยภาพรวมทั้งหมดนั้น ยังคงเป็นการให้ความสำคัญกับเป้าหมายในเชิงปริมาณด้านรายรับของประเทศที่เกิดจากจำนวนของนักท่องเที่ยว

ระยะที่ 2: การฟื้นฟูและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว พัฒนาและยกระดับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสู่มาตรฐานสากล

จากผลของการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้เกิดการพัฒนาแบบก้าวกระโดดนั้น ก่อให้เกิดผลทั้งในทางบวกและผลทางลบ ภายหลังจากรัฐบาลประกาศนโยบายสนับสนุนให้อย่างจริงจัง ส่งผลให้นักลงทุนภาคเอกชนจำนวนมาก ทั้งนักลงทุนในประเทศและนักลงทุนต่างชาติหันมาให้ความสนใจในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว นำมาซึ่งธุรกิจที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวนมาก เช่น ธุรกิจโรงแรมขนาดใหญ่ ธุรกิจนำเที่ยว ธุรกิจร้านอาหาร ตลอดจนธุรกิจการขนส่ง ทั้งทางบก ทางเรือ และทางอากาศ และจากการประชาสัมพันธ์อย่างเข้มข้นมากขึ้นผ่านสื่อในระดับชาติและนานาชาติ ประเทศไทยจึงเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายของนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยเฉพาะกับการท่องเที่ยวประเภทหาดทราย ชายทะเล ซึ่งกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงในระดับโลก เช่น พัทยา ภูเก็ต หรือ เกาะสมุย เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ผลกระทบที่ตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ก็คือ การเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวและปัญหาต่อเนื่อง เช่น ปัญหายาเสพติด อาชญากรรมต่อนักท่องเที่ยว รวมถึงผลกระทบเชิงค่านิยมจากวัฒนธรรมต่างชาติต่อวัฒนธรรมท้องถิ่นของประเทศไทย จากผลกระทบดังกล่าว รัฐบาลในระยะต่อมาจึงเริ่มตระหนักและให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาด้วยการกำหนดนโยบายและมาตรการเชิงกฎหมายเพื่อจัดระเบียบอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว นอกจากนี้ จากสภาพการแข่งขันในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ซึ่งมีทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่คล้ายคลึงกับประเทศไทย ภาครัฐจึงต้องเร่งส่งเสริมการยกระดับคุณภาพการบริการของผู้ประกอบการในภาคธุรกิจไปสู่มาตรฐานสากลด้วยเช่นกัน

ระยะที่ 3: ส่งเสริมกลยุทธ์การตลาดการท่องเที่ยวเชิงรุกเพื่อนำเสนอผลิตภัณฑ์และบริการทางการท่องเที่ยวใหม่

ภายหลังจากที่ภาครัฐได้ดำเนินนโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง รวมถึงประสบความสำเร็จระดับหนึ่งในการจัดระเบียบผู้ประกอบการภาคธุรกิจนั้นพบว่า ภาพรวมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโลกเริ่มเปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะในกลุ่มตลาดนักท่องเที่ยวคุณภาพสูงจากทวีปอเมริกา ยุโรป และเอเชียตะวันออก จากการท่องเที่ยวในรูปแบบดั้งเดิมที่เน้นเป้าหมายนักท่องเที่ยวจำนวนมากและนำเสนอผลิตภัณฑ์และบริการทางการท่องเที่ยวที่ใกล้เคียงกันไปสู่การท่องเที่ยวเฉพาะทางมากขึ้น ขณะเดียวกัน การมุ่งรักษาลูกค้าของนักท่องเที่ยวให้เดินทางกลับมาท่องเที่ยวประเทศไทยในระยะยาวยังคงมีข้อจำกัดเนื่องจากผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวของประเทศไทยส่วนหนึ่งขาดความหลากหลาย ประกอบกับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคอินโดจีนเริ่มใช้นโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติมากขึ้นด้วยการนำเสนอผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวที่มีความแปลกใหม่และเน้นการรับรู้ประสบการณ์ทางการที่จริงแท้ทางการท่องเที่ยว ภาครัฐบาลของประเทศไทยจึงเริ่มให้ความสำคัญกับการใช้กลยุทธ์ทางการตลาดการท่องเที่ยว ซึ่งนอกจากจะมีเป้าหมายเพื่อดึงดูดใจนักท่องเที่ยวต่างชาติแล้วยังเป็นการกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวไทยเกิดการท่องเที่ยวภายในประเทศมากขึ้นเพื่อเป็นแนวทางเสริมในการนำรายได้เข้าสู่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวภายหลังจากที่สิ้นสุดฤดูกาลการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติด้วย

ระยะที่ 4: พัฒนาประเทศไทยสู่แหล่งท่องเที่ยวคุณภาพสูง สร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและสังคมจากการท่องเที่ยวและส่งเสริมการเชื่อมโยงทางการท่องเที่ยว

จากการใช้กลยุทธ์การตลาดเพื่อประชาสัมพันธ์เชิงรุกส่งผลให้ประเทศไทยกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พร้อมกับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะภายหลังจากที่มีการเปิดใช้สนามบินสุวรรณภูมิ แม้ว่าจะมีปัจจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศเข้ามามีกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นระยะ เช่น ปัญหาความไม่สงบทางการเมือง ปัญหาเศรษฐกิจโลกชะลอตัว อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวก็ยังสามารถพัฒนาไปได้อย่างต่อเนื่อง ในระยะเวลานี้เอง ที่แนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมของภาคธุรกิจเริ่มขยายตัวเพิ่มขึ้นและส่งผลมายังอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวด้วยเช่นกัน โดยการอาศัยการท่องเที่ยวที่นอกจากจะสร้างรายได้เป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจแล้ว ยังต้องคำนึงถึงการสร้างมูลค่าเพิ่มทางสังคมด้วยการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวในการธำรงรักษาวัฒนธรรมท้องถิ่นและก่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างนักท่องเที่ยวและชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวสู่ความยั่งยืน ทั้งนี้ เป้าหมายสูงสุดคือ การมุ่งพัฒนาประเทศไทยให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพ นอกจากนั้น จากกระแสโลกาภิวัตน์ก็ได้ส่งผลต่อแนวคิดในการเชื่อมโยงทางการท่องเที่ยว ทั้งการท่องเที่ยวภายในประเทศจากจังหวัดซึ่งเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวไปสู่จังหวัดโดยรอบ และเชื่อมโยงให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางในภูมิภาคไปยังประเทศอื่นๆ

ระยะที่ 5: มุ่งสู่การส่งเสริมการท่องเที่ยวเฉพาะทาง เชื่อมโยงการท่องเที่ยวสู่สากล

จากการแถลงนโยบายการท่องเที่ยวของรัฐบาลชุดปัจจุบัน ได้ให้ความสำคัญกับการชักจูงให้นักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาเที่ยวในประเทศไทย โดยพิจารณามาตรการลดผลกระทบจากการประกาศใช้กฎอัยการศึก ในบางพื้นที่ที่มีต่อการท่องเที่ยวในโอกาสแรกที่จะทำได้ และสร้างสิ่งจูงใจและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เกื้อกูลต่อบรรยากาศการท่องเที่ยว ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ครอบคลุมแหล่งท่องเที่ยวอันมีลักษณะโดดเด่นร่วมกันหรือจัดเป็นกลุ่มได้ เช่น กลุ่มธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และสุขภาพ เช่น น้ำพุร้อนธรรมชาติ ทั้งจะให้เชื่อมโยงกับผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาจากวิถีชุมชน รวมทั้ง พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในประเทศทั้งที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเดิมและแหล่งท่องเที่ยวใหม่ โดยเน้นการให้ความรู้และเพิ่มมาตรฐานความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การควบคุมสินค้าและบริการให้มีคุณภาพ ราคาเป็นธรรม ตลอดจนการอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ แก่นักท่องเที่ยว จึงเป็นการกำหนดนโยบายที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการท่องเที่ยวเฉพาะทาง เชื่อมโยงการท่องเที่ยวสู่สากล

กรอบวิสัยทัศน์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12

1. กรอบวิสัยทัศน์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12

จากสถานะของประเทศและบริบทการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่ประเทศกำลังประสบอยู่ ทำให้การกำหนดวิสัยทัศน์แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ยังคงมีความต่อเนื่องจากวิสัยทัศน์แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 และกรอบหลักการของการวางแผนที่น้อมนำและประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม การพัฒนาที่ยึดหลักสมดุล ยั่งยืน โดยวิสัยทัศน์ของการพัฒนาในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ต้องให้ความสำคัญกับการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่มุ่งสู่การเปลี่ยนผ่านประเทศไทยจากประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง มีความมั่นคงและยั่งยืน สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ระยะยาว “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ของประเทศ

2. การกำหนดตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ของประเทศ

ประเทศไทยเป็นประเทศรายได้สูงที่มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม เป็นศูนย์กลางด้านการขนส่งและโลจิสติกส์ของภูมิภาคสู่ความเป็นชาติการค้าและบริการ (Trading and Service Nation) เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย แหล่งอุตสาหกรรมสร้างสรรค์และมีนวัตกรรมสูงที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

3. เป้าหมาย

3.1 การหลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลางสู่รายได้สูง

3.1.1 เศรษฐกิจขยายตัวไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5.0

3.1.2 ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อหัว (GDP Per Capita) และรายได้ประชาชาติต่อหัว (GNP Per Capita) ณ สิ้นแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ในปี 2564 เพิ่มขึ้นเป็น 317,051 บาท (9,325 ดอลลาร์ สรอ.) และ 301,199 บาท (8,859 ดอลลาร์ สรอ.) ต่อคนต่อปี

3.1.3 ผลผลิตภาพการผลิตเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าเฉลี่ยร้อยละ 2.5 ต่อปี

3.1.4 การลงทุนรวมขยายตัวไม่ต่ำกว่าเฉลี่ยร้อยละ 8.0 (การขยายตัวของการลงทุนภาครัฐไม่ต่ำกว่าร้อยละ 10.0 และการลงทุนของภาคเอกชนขยายตัวไม่ต่ำกว่าเฉลี่ยร้อยละ 7.5 ในขณะที่ปริมาณการส่งออกขยายตัวเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 4.0 ต่อปี)

3.2 การพัฒนาศักยภาพคนให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศและการสร้างสังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ

3.2.1 ประชาชนทุกช่วงวัยมีความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

3.2.2 การศึกษาและการเรียนรู้ได้รับการพัฒนาคุณภาพ

3.2.3 สถาบันทางสังคมมีความเข้มแข็งเป็นรากฐานที่เอื้อต่อการพัฒนาคน

3.3 การลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

3.3.1 การกระจายรายได้มีความเท่าเทียมกันมากขึ้น

3.3.2 บริการทางสังคมมีคุณภาพและมีการกระจายอย่างทั่วถึง

3.4 การสร้างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

3.4.1 รักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากร สร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม

3.4.2 ขับเคลื่อนประเทศสู่เศรษฐกิจและสังคมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

3.4.3 เพิ่มขีดความสามารถในการรับมือภัยพิบัติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

3.4.4 เพิ่มประสิทธิภาพและเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3.4.5 มีการบริหารจัดการน้ำให้สมดุลระหว่างการอุปสงค์และอุปทานของน้ำ

3.5 การบริหารราชการแผ่นดินที่มีประสิทธิภาพ

3.5.1 การบริหารงานภาครัฐที่โปร่งใส เป็นธรรม มีประสิทธิภาพและมีส่วนร่วม

3.5.2 ขจัดปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน

3.5.3 มีการกระจายอำนาจที่เหมาะสม

2.1.3 ปัจจัยด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ในระดับหน่วยงาน

จากการทบทวนยุทธศาสตร์และนโยบายของรัฐบาลไทยที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจะพบว่า รัฐบาลทุกรัฐบาลต่างให้ความสำคัญกับการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง ด้วยตระหนักในบทบาทของการท่องเที่ยวในการนำรายได้มาสู่ประเทศ ดังนั้น หากต้องการกำหนดแผนพัฒนาการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มด้านการท่องเที่ยว สามารถแก้ไขปัญหาพื้นฐานการท่องเที่ยว วางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวในระยะยาวสู่ความยั่งยืน และนำมาซึ่งรายได้ และความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ ประเด็นที่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจำเป็นต้องให้ความสำคัญมี 5 ประการ คือ

1) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก

โดยมุ่งเน้นการพัฒนาและปรับปรุงระบบโลจิสติกส์ และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยว การสร้างโครงข่ายเส้นทางคมนาคมและระบบเชื่อมโยงการเดินทางท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านและในภูมิภาค เพื่อเตรียมความพร้อมประเทศให้มีศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งให้เอื้ออำนวยความสะดวกแก่คนทุกกลุ่ม (Tourism for All)

2) การพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน

โดยมุ่งเน้นการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรมให้มีความสมบูรณ์ดังเดิม การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน การพัฒนาการท่องเที่ยวในลักษณะของกลุ่มการท่องเที่ยวเพื่อเชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยวหลักและแหล่งท่องเที่ยวรอง และยกระดับคุณภาพและมาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยวให้มีมาตรฐานในระดับสากล และสอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาท่องเที่ยวเพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบ มีคุณภาพ มาตรฐาน และสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มด้านการท่องเที่ยวได้

3) การพัฒนาสินค้า บริการ และปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยว

โดยมุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ กิจกรรม นวัตกรรมและมูลค่าเพิ่มด้านการท่องเที่ยว การป้องกันและรักษาความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว การเสริมสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาศักยภาพบุคลากร ด้านการท่องเที่ยวให้มีขีดความสามารถในการแข่งขัน เพื่อเสริมสร้างโอกาสและแรงจูงใจเพื่อพัฒนาการค้า การลงทุนด้านการท่องเที่ยว ให้สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้

4) การสร้างความเชื่อมั่นและส่งเสริมการท่องเที่ยว

โดยมุ่งเน้นเผยแพร่ภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยว สร้างสภาพแวดล้อมและพัฒนากระบวนการสนับสนุนการตลาดท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวรับรู้และเข้าใจในภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศ สร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ สร้างกระแสการรับรู้ เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าการท่องเที่ยว การดำเนินการตลาดเชิงรุกเพื่อประมุขสิทธิ์ ดึงงาน และจัดงานแสดงต่างๆ (Event) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทย โดยมีเป้าหมายเพื่อให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้า

มาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากขึ้น มีการใช้จ่ายมากขึ้น และสร้างกระแส การท่องเที่ยว ภายในประเทศมากขึ้น โดยมุ่งเน้นการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยว อย่างยั่งยืน

5) การส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคประชาชน และองค์กรปกครอง ใน การบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว

โดยมุ่งเน้นการสร้างและพัฒนากลไกในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว เพื่อให้การ ดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวมีเอกภาพ มีการบูรณาการร่วมกัน ลดความซ้ำซ้อนของภารกิจ และเปิด โอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมการบริหารจัดการในทุกระดับ

เพื่อให้ทิศทางการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวและกีฬาของประเทศ สอดคล้องกับแผนในระดับ ต่างๆ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จึงได้จัดทำยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พ.ศ. 2555 – 2559 โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ตามกรอบแนวคิด หลักการของแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559) ที่ให้ความสำคัญกับการยึดคนเป็น ศูนย์กลางของการพัฒนา การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม และการมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจของประชาชน การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลในทุกมิติอย่างบูรณาการและเป็น องค์กรรวม รวมถึงแนวคิดการพัฒนาในอนาคตที่ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ การเตรียมความพร้อมรองรับการรวมตัวทางเศรษฐกิจในภูมิภาค นอกจากนี้ ยุทธศาสตร์กระทรวงการ ท่องเที่ยวและกีฬา พ.ศ. 2555 – 2559 ยังให้ความสำคัญกับบริบทการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ และสังคมที่มีนัยสำคัญต่อแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของโลก ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อเงื่อนไขการพัฒนา ประเทศในอนาคต ซึ่งประเทศไทยยังคงต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในหลายบริบท ทั้งที่ เป็นโอกาสและอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ จึงต้องมีการเตรียมความพร้อมของคนและระบบให้ สามารถปรับตัวพร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ ภารกิจ วัตถุประสงค์ และเป้าประสงค์ ของแผนยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พ.ศ. 2555-2559 จึงได้ กำหนดยุทธศาสตร์ออกเป็น 6 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและปลอดภัย

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การส่งเสริมการท่องเที่ยวในเชิงคุณภาพให้มีการเติบโตอย่างสมดุลและ ยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมและพัฒนาการพลศึกษา กีฬาขั้นพื้นฐาน กีฬาเพื่อมวลชน นันทนาการ และวิทยาศาสตร์ การกีฬา เพื่อให้เยาวชนและประชาชนมีสุขภาพและพละนาถัยที่ แข็งแรง

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาระดับพื้นฐาน และระดับอุดมศึกษา ด้านการพลศึกษา นันทนาการ กีฬา วิทยาศาสตร์การกีฬา และสุขภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การส่งเสริมและพัฒนาการกีฬา และวิทยาศาสตร์การกีฬา อย่างเป็นระบบ เพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศและเพื่อการอาชีพ

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาระบบการบริหารจัดการ และสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจ สร้างสรรค์ด้านการท่องเที่ยวและกีฬา

หมายเหตุ: ในการนำเสนอจะเน้นยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นหลัก

ยุทธศาสตร์ที่ 1: การพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและปลอดภัย
เป้าประสงค์

1. แหล่งท่องเที่ยวได้รับการฟื้นฟู และพัฒนาให้มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว
2. สินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวมีคุณภาพและปลอดภัย ได้มาตรฐานระดับสากล

แนวทางการพัฒนา

1. ฟื้นฟู ปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวที่มีสภาพเสื่อมโทรม และพัฒนาสร้างแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและรองรับนักท่องเที่ยวคุณภาพ
2. พัฒนามาตรฐานสินค้าและการให้บริการให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน รวมถึงสถานประกอบการได้นำมาตรฐานด้านการบริการท่องเที่ยวไปใช้
3. ส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมการถ่ายทำภาพยนตร์ต่างประเทศในประเทศไทย
4. เตรียมความพร้อมในการรับมือกับวิกฤตและความเสี่ยงในด้านการท่องเที่ยว
5. สนับสนุนและกำหนดมาตรการสร้างความเชื่อมั่น การให้บริการ การป้องกัน ดูแล รักษาความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว
6. พัฒนาบุคลากรและเทคโนโลยีด้านการท่องเที่ยวให้มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ 2: การส่งเสริมการท่องเที่ยวในเชิงคุณภาพให้มีการเติบโตอย่างสมดุลและยั่งยืน
เป้าประสงค์ การท่องเที่ยวมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง สมดุล และยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา

1. ประชาสัมพันธ์ประเทศไทยเพื่อสร้างภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นแก่นักท่องเที่ยว
2. ส่งเสริมการท่องเที่ยวด้วยการตลาดสมัยใหม่ (Modern Marketing) และส่งเสริมการขายในกลุ่มตลาดนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ
3. ส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ และสร้างสรรคกิจกรรมการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ๆ ให้สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของนักท่องเที่ยว
4. ส่งเสริมการกระจายการเดินทางท่องเที่ยว และการเดินทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มจังหวัดและภูมิภาค

ยุทธศาสตร์ที่ 6: การพัฒนาระบบการบริหารจัดการ และสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ด้านการท่องเที่ยวและกีฬา

เป้าประสงค์

1. มีการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ด้านการท่องเที่ยวและกีฬาเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ประเทศ
2. มีเครือข่ายการพัฒนาและความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวและกีฬาทั้งในประเทศและต่างประเทศ
3. การบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวและกีฬามีประสิทธิภาพ

แนวทางการพัฒนา

1. ส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และผลักดันงานเทศกาล ประเพณี และกิจกรรมที่มีเอกลักษณ์ความเป็นไทยให้เป็นงานเทศกาลระดับนานาชาติ

2. ดำเนินการตลาดเชิงรุกเพื่อประมุขสิทธิ์การจัดงานระดับโลก ระดับภูมิภาค รวมถึงการจัดงานประชุม งาน Event ระหว่างประเทศ และการจัดการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ

3. สร้างเครือข่ายการพัฒนาและความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวและกีฬาทั้งในประเทศและต่างประเทศ

4. พัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในการบริหารจัดการองค์กร ระบบงาน และบุคลากรในกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

แนวทางการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวของไทย ปี 2557 ประกอบด้วย 5 ประเด็นหลัก ดังนี้

1) เสริมสร้างภาพลักษณ์ประเทศไทย โดยการสร้างแบรนด์ประเทศไทยให้แข็งแกร่งและแตกต่างจากคู่แข่งอย่างชัดเจน เน้นนำเสนอภาพลักษณ์เชิงคุณค่าของไทยสู่จิตใจของนักท่องเที่ยวด้วยเอกลักษณ์ “ความเป็นไทย” และการสร้างความประทับใจผ่านประสบการณ์ที่น่าจดจำ เพื่อการเป็นจุดหมายปลายทางที่ใฝ่ฝันของนักท่องเที่ยว

2) เร่งการเติบโตของรายได้ทางการท่องเที่ยว พร้อมสร้างสมดุลสู่ความยั่งยืนทางการท่องเที่ยวใน 3 มิติหลัก คือ **มิติโครงสร้างทางการตลาด** คือ การให้ความสำคัญกับการส่งเสริมตลาดนักท่องเที่ยวต่างชาติ ควบคู่กับการส่งเสริมตลาดคนไทย การให้ความสำคัญกับการขยายตลาดลูกค้าเก่า ควบคู่การเจาะตลาดลูกค้าใหม่และการเติบโตของตลาดระดับบนและตลาดระดับกลาง และการให้ความสำคัญกับการกระจายการเดินทางทั้งในเชิงพื้นที่ระหว่างแหล่งท่องเที่ยวหลักและแหล่งท่องเที่ยวรอง และช่วงเวลาท่องเที่ยวระหว่าง High Season และ Low Season **มิติมูลค่า-คุณค่า** : ให้ความสำคัญกับการ “เพิ่มมูลค่า” ทางการตลาดควบคู่กับการนำเสนอ “คุณค่า” ทางจิตใจแก่นักท่องเที่ยวผ่านประสบการณ์ที่ได้รับจากการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทย พร้อมส่งมอบคุณค่าทางการท่องเที่ยวที่ดีสู่สังคม มากกว่าการมุ่งเน้นการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยว

มิติประโยชน์จากการดำเนินงาน : สร้างประโยชน์จากการส่งเสริมการท่องเที่ยว ให้เกิดผลเชิงบวกทั้งต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

3) ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างสรรคสินค้าการท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์ของไทยให้เกิดมูลค่า (Value Oriented) ในสินค้าและบริการที่สามารถเข้าถึงจิตใจและสร้างประสบการณ์ร่วมแก่นักท่องเที่ยวได้อย่างแท้จริง

4) บูรณาการทำงานอย่างสร้างสรรค์และพัฒนาเครือข่ายภาคีทั้งภายในและภายนอกอุตสาหกรรมท่องเที่ยว รวมทั้งการประสานความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์กับพันธมิตรคู่ค้า (Strategic Partners) และกระชับความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders)

5) เสริมสร้างความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (Thailand and Beyond) เปลี่ยนคู่แข่งเป็นคู่ค้าเพื่อขยายโอกาสทางการตลาด และรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) เพื่อส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นทั้งจุดเริ่มต้น (Entry) และจุดส่งท้าย (Exit) ในการเดินทางมาท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียน (<http://etatjournal.com> สืบค้น 15 พฤศจิกายน 2557)

2.1.4 ปัจจัยด้านนโยบายของแต่ละคลัสเตอร์ทางการท่องเที่ยว

ในปัจจุบัน หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนต่างให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสู่การเพิ่มความสามารถทางการแข่งขันได้อย่างยั่งยืน แต่ข้อจำกัดประการสำคัญที่ค้นพบตลอดมาก็คือ การขาดการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการของแต่ละหน่วยงาน โดยแต่ละหน่วยงานมักมีการกำหนดนโยบายในการทำงานตามความชำนาญเฉพาะด้านของตน ซึ่งเมื่อพิจารณาลงไปในการทำงานที่ยังมีการจำแนกหน่วยงานออกเป็นหน่วยงานในระดับส่วนกลาง และหน่วยงานในระดับพื้นที่ที่อาจแยกย่อยลงไปตั้งแต่ระดับภูมิภาค ระดับจังหวัด ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จนถึงระดับชุมชน โดยที่แต่ละหน่วยงานยังมีขอบเขตของอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลด้านการท่องเที่ยวมิติที่แตกต่างกัน ในกรณีที่เกิดปัญหาเร่งด่วนจึงเป็นการยากที่จะหาเจ้าภาพที่จะเป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบในการแก้ปัญหาโดยตรงได้ ส่งผลต่อความล่าช้าและติดขัดในข้อระเบียบต่างๆ เป็นต้น จึงได้เกิดแนวคิดในการกำหนดคลัสเตอร์ทางการท่องเที่ยวออกเป็น 8 คลัสเตอร์ ตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559 เพื่อให้เกิดแนวทางการในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชื่อมโยงภายในกลุ่มคลัสเตอร์ที่มีจุดเด่นด้านทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่คล้ายคลึงกัน ประกอบด้วย

1. เขตพัฒนาการการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนา
2. เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้
3. เขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันออก
4. เขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก
5. เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามัน
6. เขตพัฒนาการท่องเที่ยวลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนกลาง
7. เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมลุ่มน้ำโขง
8. เขตพัฒนาการท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรม

อย่างไรก็ตามในการนำเสนอข้อมูลยุทธศาสตร์ของเขตพัฒนาการท่องเที่ยว คณะผู้วิจัยได้นำเสนอ 5 กลุ่มคลัสเตอร์ที่ประกาศการใช้แผนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว โดยอีก 3 กลุ่มคลัสเตอร์ ยังไม่ได้มีการประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์อย่างเป็นทางการ ได้แก่ เขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มน้ำโขง เขตพัฒนาการท่องเที่ยวมรดกโลก และเขตพัฒนาการท่องเที่ยวลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนกลาง โดย 5 กลุ่มคลัสเตอร์ปรากฏประเด็นสำคัญที่ได้จากแผนพัฒนาการท่องเที่ยว ดังนี้

1. เขตพัฒนาการการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนา

วิสัยทัศน์: การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาล้านนาเชิงสร้างสรรค์ เชื่อมโยนนานาชาติ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1: ยกระดับและสร้างระบบการทำงานเชิงเครือข่ายกับทุกภาคีในการพัฒนาการท่องเที่ยวของพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนาสู่การเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาล้านนาเชิงสร้างสรรค์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2: เร่งสร้างนวัตกรรมในการพัฒนาวัฒนธรรมและภูมิปัญญาล้านนาเพื่อการเพิ่มคุณค่าและมูลค่าบนฐานอัตลักษณ์สู่การเป็นทรัพยากรและสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว

เชิงสร้างสรรค์ ตลอดจนสินค้าและบริการที่เน้นสุนทรียศาสตร์ของการท่องเที่ยว และการเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมกับประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3: ส่งเสริมกลยุทธ์การตลาดจิตวิญญาณผ่านนวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการสร้างและสื่อสารภาพลักษณ์ของเมืองท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาล้านนาบนฐานการมีส่วนร่วมทุกภาคี โดยมุ่งเน้นการตลาดในกลุ่มนักท่องเที่ยวคุณภาพ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4: เชื่อมโยงการท่องเที่ยวในและนอกคลัสเตอร์และเชื่อมโยงสู่อนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง เพื่อเพิ่มระยะเวลาพำนักรับผ่านการยกระดับกิจกรรมการท่องเที่ยวและการเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยว

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5: เร่งสร้างมาตรการทางสังคมและวัฒนธรรม รวมทั้งกฎหมายที่แก้ไขปัญหาผลกระทบเชิงลบทางการท่องเที่ยวของเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนา

ประเด็นสำคัญที่ได้จากแผนยุทธศาสตร์

1. การบริหารจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม
2. การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
3. การตลาดการท่องเที่ยว
4. กลไกการบริหารจัดการการท่องเที่ยว
5. การท่องเที่ยวเชิงประเด็นภายในพื้นที่

2. เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้

วิสัยทัศน์: การท่องเที่ยววิถีชีวิตอีสานใต้ร่วมสมัย เชื่อมโยงลาว กัมพูชาและเวียดนาม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1: เร่งสร้างความเข้มแข็งของกลไกการขับเคลื่อนคลัสเตอร์การท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2: เร่งพัฒนาระบบคมนาคม สาธารณูปโภค ความปลอดภัยและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยว และสร้างความเชื่อมั่นในภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวแห่งวิถีชีวิตอีสานใต้ร่วมสมัย

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3: สร้างกลยุทธ์นวัตกรรมด้านการตลาดคุณภาพผ่านกระบวนการสื่อความหมายทางการท่องเที่ยว โดยอาศัยเครื่องมือทางการตลาดแบบบูรณาการ และสร้างภาพลักษณ์ให้เกิดการรับรู้วิถีอารยธรรมอีสานใต้แบบร่วมสมัย บนฐานการมีส่วนร่วมของทุกภาคีเครือข่าย

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4: ยกระดับอารยธรรมอีสานใต้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเพิ่มคุณค่าและมูลค่าให้กับทรัพยากรการท่องเที่ยวแห่งวิถีชีวิตอีสานใต้ร่วมสมัย

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5: เชื่อมโยงการท่องเที่ยวทั้งในและนอกคลัสเตอร์และเชื่อมโยงสู่ประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ ลาว กัมพูชาและเวียดนาม

ประเด็นสำคัญที่ได้จากแผนยุทธศาสตร์

1. การบริหารจัดการการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม
2. การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
3. การตลาดการท่องเที่ยว
4. กลไกการบริหารจัดการการท่องเที่ยว
5. การท่องเที่ยวเชิงประเด็นภายในพื้นที่

3. เขตพัฒนาการการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลตะวันออก

วิสัยทัศน์: การท่องเที่ยวชายทะเลสี่แสนตะวันออกที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1: สร้างระบบกระตุ้นและขับเคลื่อนเครือข่ายการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวในทุกระดับของคลัสเตอร์ Active Beach ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมและธรรมาภิบาล

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2: การพัฒนาและเพิ่มคุณค่าและมูลค่าให้กับฐานทรัพยากรการท่องเที่ยวหาดทราย ชายทะเลที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สู่แหล่งท่องเที่ยวมาตรฐานสากล

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3: สร้างนวัตกรรมการส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวสมัยใหม่เพื่อรักษากลุ่มนักท่องเที่ยวเดิม และเพิ่มนักท่องเที่ยวคุณภาพ ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4: บูรณาการการพัฒนาการท่องเที่ยวหาดทราย ชายทะเล สู่การท่องเที่ยวสีเขียวที่เชื่อมโยงกันภายในคลัสเตอร์ ระหว่างคลัสเตอร์ และเชื่อมโยงไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ กัมพูชาและเวียดนาม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5: เร่งสนับสนุนและขับเคลื่อนมาตรการด้านความปลอดภัย มาตรฐานธุรกิจการท่องเที่ยวและการใช้ที่ดิน

ประเด็นสำคัญที่ได้จากแผนยุทธศาสตร์

1. การบริหารจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ หาดทราย ชายทะเล
2. การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
3. การตลาดการท่องเที่ยว
4. กลไกการจัดการการท่องเที่ยว
5. การท่องเที่ยวเชิงประเด็นภายในพื้นที่

4. เขตพัฒนาการการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลตะวันตก

วิสัยทัศน์: การท่องเที่ยวพักผ่อนเพื่อสุขภาพชั้นนำของโลก

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1: เพิ่มคุณค่าและมูลค่าของฐานทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรม ตลอดจนการพัฒนาปัจจัยพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยว เพื่อมุ่งสู่การเป็นเมืองพักผ่อนเพื่อสุขภาพระดับโลกของเขตพัฒนาการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลตะวันตก

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2: ยกระดับขีดความสามารถทางการแข่งขันทางการตลาดการท่องเที่ยวเพื่อเจาะกลุ่มนักท่องเที่ยวคุณภาพของเขตพัฒนาการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลตะวันตก

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3: เร่งสร้างความเข้มแข็งของกลไกการขับเคลื่อนเขตพัฒนาการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลตะวันตก

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4: ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชื่อมโยงในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลตะวันตก ระหว่างคลัสเตอร์ และเชื่อมโยงการท่องเที่ยวไปยังสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5: เร่งสนับสนุนและขับเคลื่อนมาตรการเยียวยา รักษาและแก้ไขประเด็นเชิงยุทธศาสตร์ด้านคุณภาพแรงงาน ด้านสภาพแวดล้อมและด้านความปลอดภัย

ประเด็นสำคัญที่ได้จากแผนยุทธศาสตร์

1. การบริหารจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ หาดทราย ชายทะเล
2. การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

3. การตลาดการท่องเที่ยว
4. กลไกการจัดการการท่องเที่ยว
5. การท่องเที่ยวเชิงประเด็นภายในพื้นที่
5. เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามัน

วิสัยทัศน์: การท่องเที่ยวทางทะเลระดับโลก บนฐานวัฒนธรรมอันดามัน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1: พัฒนาศูนย์พักพิงการท่องเที่ยวทางทะเลและวิถีอันดามัน โดยเน้นการยกระดับปัจจัยพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยว และคุณภาพการให้บริการ ตลอดจนการลงทุนในทุกระดับ เพื่อมุ่งสู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวทางทะเลและท่าเทียบเรือสำราญที่มีมาตรฐานระดับโลก

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2: เร่งส่งเสริมกลยุทธ์การตลาดที่เน้นคุณค่าและความคุ้มค่า และการสร้างประสบการณ์ที่ดีให้กับนักท่องเที่ยวและการเจาะกลุ่มตลาดนักท่องเที่ยวคุณภาพ ทั้งตลาดในและต่างประเทศ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3: เร่งสนับสนุนและขับเคลื่อนมาตรการด้านความปลอดภัยแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ความสะดวกในการคมนาคม มาตรการการควบคุมการดำเนินธุรกิจและจริยธรรมทางธุรกิจ ปัญหาสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวและการจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4: ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชื่อมโยงภายในคลัสเตอร์อันดามัน ระหว่างคลัสเตอร์ ประเทศเพื่อนบ้าน และคลัสเตอร์ระดับสากล

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5: เร่งยกระดับและสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายการท่องเที่ยวอันดามัน โดยการสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายครอบคลุมทั้งระบบของการจัดการการท่องเที่ยวอันดามัน

ประเด็นสำคัญที่ได้จากแผนยุทธศาสตร์

1. การบริหารจัดการการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ทะเล
2. การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
3. การตลาดการท่องเที่ยว
4. กลไกการจัดการการท่องเที่ยว
5. การท่องเที่ยวเชิงประเด็นภายในพื้นที่

ปัจจัยด้านประเด็นเร่งด่วนต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว

จากการเชื่อมโยงประเด็นต่างๆ ตั้งแต่แนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงปัจจัยด้านบริบทโลกและประเทศไทย นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของรัฐบาลไทย ยุทธศาสตร์และแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวระดับหน่วยงานจนถึงระดับคลัสเตอร์ทางการท่องเที่ยว นั้น ได้นำไปสู่ข้อค้นพบเชิงประเด็นเร่งด่วนเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของไทยดังนี้

1. การยกระดับและสร้างนวัตกรรมทางการท่องเที่ยวเพื่อก่อให้เกิดรายได้เข้าสู่ประเทศ
2. การสร้างความยั่งยืน คุณค่าและมูลค่าทางการท่องเที่ยว มุ่งสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพ
3. การเสริมสร้างศักยภาพด้านทรัพยากรมนุษย์ของบุคลากรในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

4. การบูรณาการด้านการทำงานร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกัน แก้ไขปัญหา และลด ผลกระทบทางการท่องเที่ยวในประเด็นเฉพาะพื้นที่
5. การส่งเสริมการเชื่อมโยงทางการท่องเที่ยวภายในประเทศ ระหว่างประเทศและในระดับโลก
6. การสร้างระบบและกลไกด้านองค์ความรู้ที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

สรุปผลการศึกษาภาพรวมของการพัฒนาการท่องเที่ยว

จากการทบทวนวิเคราะห์และสังเคราะห์แผนยุทธศาสตร์ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ตลอดจนแนวนโยบายของรัฐบาลในสมัยต่างๆ ที่สอดคล้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยได้ดำเนินการทบทวนแผนและแนวนโยบายทั้งสิ้น 21 แผน และแนวนโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว จำนวน 23 สมัย พบว่า ยุทธศาสตร์และนโยบายทั้งในด้านการส่งเสริมพัฒนาและการวิจัยด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยมีการปรับเปลี่ยนมาตามยุคสมัยตามการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยแวดล้อมภายนอกในระดับโลกหรือระดับภูมิภาค ทั้งนี้ ในปัจจุบัน กระแสการท่องเที่ยวของโลกเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากจากการพัฒนาด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร นำไปสู่การเข้าถึงข้อมูลทางการท่องเที่ยวที่สะดวกมากขึ้น สิ่งที่ตามมาคือ เทคโนโลยีด้านการคมนาคมขนส่ง โดยเฉพาะการขนส่งทางอากาศจากการเติบโตของสายการบินราคาประหยัดที่ส่งผลโดยตรงต่อจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปยังต่างประเทศ

อย่างไรก็ตาม แม้ประเด็นดังกล่าวเบื้องต้นจะส่งผลดีต่อหลายประเทศ รวมถึงประเทศไทย ในด้านของจำนวนนักท่องเที่ยวที่ยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แม้ในช่วงระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมา ประเทศไทยต้องเผชิญกับปัจจัยภายในประเทศหลายด้านที่ส่งผลกระทบต่อ การขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เช่น ปัญหาการชุมนุมทางการเมือง ผลกระทบจากเศรษฐกิจโลกถดถอย หากแต่จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่เพิ่มขึ้นก็นำไปสู่ประเด็นที่ต้องพิจารณาในระดับนโยบายอีกหลายประเด็น เช่น การจัดบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอ โดยเฉพาะการดูแลความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ ยังเกี่ยวข้องกับผลกระทบของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวหรือผู้คนในท้องถิ่น ขณะเดียวกัน สัดส่วนของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวในต่างประเทศกลับมีอัตราที่เพิ่มสูงขึ้น สวนทางกับจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ และที่สำคัญก็คือ การเปลี่ยนแปลงด้านประชากรศาสตร์ในประเทศที่พัฒนาแล้วและประเทศที่กำลังพัฒนาบางส่วน ได้แก่ การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นประเด็นหนึ่งที่ถูกนำมาเป็นส่วนหนึ่งของแนวทางกำหนดยุทธศาสตร์ของประเทศ ตลอดจนยุทธศาสตร์ของการพัฒนาการท่องเที่ยวเช่นกัน การทบทวนนโยบายในบทนี้จึงเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการให้ภาพพัฒนาการแนวคิดเชิงยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทย ในส่วนการนำเสนอของบทต่อไปจึงจะเป็นการสรุปประเด็นของการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสียจากการจัดเวทีระดมความคิดเห็นของกลุ่มคัลสเตอร์การท่องเที่ยวประเทศไทยเพื่อนำข้อมูลทั้งหมดมาสังเคราะห์เป็นกรอบและประเด็นการวิจัยทางการท่องเที่ยวของประเทศไทยต่อไป

2.2 ผลการสังเคราะห์ประเด็นสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวของไทยสู่ความยั่งยืนในระดับพื้นที่

ผลจากการลงพื้นที่ในการจัดประชุมกลุ่มย่อยตามเขตพัฒนาการท่องเที่ยว พบว่า ประเด็นสำคัญของการพัฒนาการท่องเที่ยวที่จะเชื่อมโยงสู่ประเด็นการวิจัยด้านการท่องเที่ยวแห่งชาติ ประกอบด้วย 6 ประเด็น หลักสำคัญ ได้แก่ **ประเด็นกลไกการบริหารจัดการงานวิจัย การท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ประเด็นการวิจัยการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่ (ความสอดคล้องและความต้องการในการพัฒนาการท่องเที่ยวของเขตพัฒนาการท่องเที่ยว)** ซึ่งประกอบด้วย การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการยกระดับการพัฒนา ซึ่งแต่ละพื้นที่มีความต้องการแตกต่างกันไปตามบริบทของพื้นที่ และประเด็นการพัฒนาด้านการตลาดหรืออุปสงค์ทางการท่องเที่ยว โดยมีประเด็นหลัก คือ ข้อมูลเชิงลึกที่เกี่ยวกับนักท่องเที่ยวที่มีศักยภาพที่สอดคล้องกับกลุ่มตลาดหลักและตลาดเป้าหมายของแต่ละเขตพัฒนาการท่องเที่ยว รวมถึงประเด็นการตลาดสมัยใหม่ที่สามารถตอบโจทย์ความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ ตามบริบทที่เปลี่ยนไปของกระแสโลก นอกจากนี้ในการจัดการตลาดแบบเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวก็เป็นประเด็นที่พื้นที่มีความต้องการ ทั้งการเชื่อมโยงในจังหวัด ในเขตพัฒนาการท่องเที่ยว การเชื่อมโยงไปนอกเขต รวมถึงการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน

นอกจากนี้เขตพัฒนาการท่องเที่ยวแต่ละเขตยังมีความต้องการการวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสู่มาตรฐานด้านคุณภาพ ประเด็นวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยวเชิงประเด็น และพื้นที่ และประเด็นท้าทายของเขตพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน คือ ประเด็นยุทธศาสตร์การวิจัยเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวไทย อาเซียน และการท่องเที่ยวโลก โดยประเด็นต่างสามารถสรุปได้ตามข้อมูลในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 สรุปข้อมูลจากการสนทนากลุ่มกับการเชื่อมโยงประเด็นการวิจัยตามความต้องการของเขตพัฒนาการท่องเที่ยว

ประเด็นปัญหาด้าน การท่องเที่ยวและความต้องการในการ พัฒนาการท่องเที่ยว	ความต้องการของเขตพัฒนาการท่องเที่ยว							
	เขต อารย ธรรม ล้านนา	เขตฝั่ง ทะเล ตะวันออก	เขตฝั่ง ทะเล ตะวัน ตก	เขตอารย ธรรม อีสานใต้	เขต ทะเล อันดา มัน	เขตวิถีชีวิต ลุ่มน้ำ เจ้าพระยา ตอนกลาง	เขตวิถี ชีวิต ลุ่มน้ำ โขง	เขต มรดก โลกทาง วัฒน ธรรม
ประเด็นกลไกการบริหารจัดการงานวิจัย การท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน								
การพัฒนานักวิจัยด้านการท่องเที่ยว ชุมชน (Community Based Tourism)	●	●	●		●	●	●	●

ประเด็นปัญหาด้าน การท่องเที่ยวและความต้องการในการ พัฒนาการท่องเที่ยว	ความต้องการของเขตพัฒนาการท่องเที่ยว							
	เขต อารย ธรรม ล้านนา	เขตฝั่ง ทะเล ตะวันออก	เขตฝั่ง ทะเล ตะวัน ตก	เขตอารย ธรรม อีสานใต้	เขต ทะเล อันดา มัน	เขตวิถีชีวิต ลุ่มน้ำ เจ้าพระยา ตอนกลาง	เขตวิถี ชีวิต ลุ่มน้ำ โขง	เขต มรดก โลกทาง วัฒน ธรรม
การพัฒนาให้คนในชุมชนสามารถเป็น นักวิจัยด้านการท่องเที่ยว	●	●	●	●	●	●	●	●
การพัฒนานักวิจัยด้านการท่องเที่ยว ให้มีศักยภาพในการทำงานวิจัยร่วมกับ ชุมชนอย่างแท้จริง เพื่อแก้ไขปัญหา ช่องว่างของนักวิจัย+ชุมชน	●	●	●	●	●	●	●	●
การจัดประชุมวิชาการด้านการ ท่องเที่ยวเพื่อเผยแพร่ แลกเปลี่ยนงาน ความรู้ด้านการวิจัย	●				●			
การจัดทำวารสารตีพิมพ์งานวิจัยด้าน การท่องเที่ยว	●				●			
การเผยแพร่งานวิจัยเพื่อการนำไปใช้ ประโยชน์	●		●	●	●	●	●	
การวิจัยเพื่อจัดทำฐานข้อมูลงานวิจัย ด้านการท่องเที่ยวเพื่อการใช้ประโยชน์ งานวิจัยสกว./วช. เพื่อต่อยอดงานวิจัย สู่เชิงพาณิชย์	●	●	●	●	●	●	●	●
การให้ผู้ใช้งานงานวิจัยเข้าไปอยู่ในทีม หรือที่ปรึกษาหรือคณะกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิ	●				●			
การสนับสนุนทุนในการทำวิจัย ควรมี การพิจารณาคุณสมบัติของผู้รับทุน วิจัย โดยควรให้ความสำคัญกับ บุคคลากรในพื้นที่ก่อนทั้งนี้เนื่องจากที่ ผ่านมานักวิจัยที่มาจากพื้นที่อื่นๆ ไม่รู้ วัฒนธรรมและข้อมูลเชิงลึกของพื้นที่	●				●			
กำหนดพื้นที่ Zoning ของการให้ทุน วิจัยควรพิจารณาสัดส่วนที่เหมาะสม ของการพัฒนาการท่องเที่ยว		●			●	●	●	

ประเด็นปัญหาด้าน การท่องเที่ยวและความต้องการในการ พัฒนาการท่องเที่ยว	ความต้องการของเขตพัฒนาการท่องเที่ยว							
	เขต อารย ธรรม ล้านนา	เขตฝั่ง ทะเล ตะวันออก	เขตฝั่ง ทะเล ตะวัน ตก	เขตอารย ธรรม อีสานใต้	เขต ทะเล อันดา มัน	เขตวิถีชีวิต ลุ่มน้ำ เจ้าพระยา ตอนกลาง	เขตวิถี ชีวิต ลุ่มน้ำ โขง	เขต มรดก โลกทาง วัฒน ธรรม
ควรมีการกำหนดสัดส่วนของ งบประมาณด้านการวิจัยที่เหมาะสม กับการพัฒนาของเขตพื้นที่ และ สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ การสนับสนุนทุนวิจัยควรเรียงลำดับ ความสำคัญของแต่ละพื้นที่		●			●	●	●	
เปิดกว้าง/หัวข้อวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการ ท่องเที่ยวโดยเน้นศาสตร์เชิงบูรณาการ		●						
การบูรณาการงานวิจัยและ งบประมาณการวิจัยร่วมกับภาคีที่ เกี่ยวข้อง (Matching Fund)			●		●	●	●	
จัดตั้งอนุกรรมการของแต่ละจังหวัด เพื่อรองรับผลงานวิจัยที่จะมีผลต่อ พื้นที่ท่องเที่ยวอื่นๆ			●					
ประเด็นการวิจัยการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่ (ความสอดคล้องและความต้องการในการพัฒนาการท่องเที่ยวของเขตพัฒนาการท่องเที่ยว)								
- การศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานของ ผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยว การศึกษาปัญหาที่เกี่ยวกับธุรกิจ โรงแรมในเขตพื้นที่	●	●			●	●	●	
การเพิ่มคุณค่าและมูลค่าให้กับ ทรัพยากรการท่องเที่ยว การรักษา อัตลักษณ์และเอกลักษณ์	●	●	●	●	●	●	●	●
- การศึกษาเพื่อจัดระดับมาตรฐานให้ สอดคล้องกับแหล่งท่องเที่ยว	●		●			●	●	
- การศึกษาเพื่อพัฒนาระบบการ คมนาคมทางการท่องเที่ยวและการ พัฒนาระบบบริการสาธารณะสำหรับ การท่องเที่ยว	●	●		●	●			●

ประเด็นปัญหาด้าน การท่องเที่ยวและความต้องการในการ พัฒนาการท่องเที่ยว	ความต้องการของเขตพัฒนาการท่องเที่ยว							
	เขต อารย ธรรม ล้านนา	เขตฝั่ง ทะเล ตะวันออก	เขตฝั่ง ทะเล ตะวัน ตก	เขตอารย ธรรม อีสานใต้	เขต ทะเล อันดา มัน	เขตวิถีชีวิต ลุ่มน้ำ เจ้าพระยา ตอนกลาง	เขตวิถี ชีวิต ลุ่มน้ำ โขง	เขต มรดก โลกทาง วัฒน ธรรม
- การศึกษาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ในคลัสเตอร์ เช่น รถราง สนามบิน และรถไฟ	●			●		●	●	●
- การศึกษาเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว รูปแบบ Incentive	●			●				
- การวิจัยนโยบาย/แนวทางส่งเสริม การท่องเที่ยว CBT ในเรื่องเกี่ยวกับ การศึกษาเพื่อพัฒนาหลักสูตร CBT Special เป็นการพัฒนาความรู้-ความ เข้าใจร่วมกันระหว่างผู้ประกอบการ และชุมชนให้เกิดความรู้ และเกิด แผนงานในการพัฒนาการตลาด Demand – Supply การศึกษาเพื่อ พัฒนาการจัดการอัตลักษณ์ของ Product CBT ควรจะมีตระวังไม่ใช่ กระบวนการแบบการพัฒนา OTOP คือ ลดจำนวนสินค้า.คัดเลือกสินค้า เด่น ๆ และวางแผนการพัฒนา ปัญหา คือ เกิดการรวมศูนย์ในการพัฒนา ลด การมีส่วนร่วมในการพัฒนา Product	●			●	●	●	●	
- การศึกษาเพื่อยกระดับการพัฒนา (Product) ให้สอดคล้องกับตลาดแต่ ละกลุ่มที่ยุโรป/อาเซียน และความ สนใจที่หลากหลาย	●							
- การศึกษาเพื่อพัฒนากลุ่มตลาด เป้าหมายทางการท่องเที่ยวแต่ละกลุ่ม เพื่อการตอบสนองความต้องการได้ อย่างเหมาะสม และการกลับมาเที่ยว ซ้ำ	●			●		●	●	●
- ปัญหาแหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรม		●			●	●	●	

ประเด็นปัญหาด้าน การท่องเที่ยวและความต้องการในการ พัฒนาการท่องเที่ยว	ความต้องการของเขตพัฒนาการท่องเที่ยว							
	เขต อารย ธรรม ล้านนา	เขตฝั่ง ทะเล ตะวันออก	เขตฝั่ง ทะเล ตะวัน ตก	เขตอารย ธรรม อีสานใต้	เขต ทะเล อันดา มัน	เขตวิถีชีวิต ลุ่มน้ำ เจ้าพระยา ตอนกลาง	เขตวิถี ชีวิต ลุ่มน้ำ โขง	เขต มรดก โลกทาง วัฒน ธรรม
- ศึกษาเรื่อง การจัดการความ ปลอดภัยของนักท่องเที่ยว		●			●			
- ศึกษารูปแบบการท่องเที่ยววิจัยเพื่อ ศึกษาข้อมูล ฐานข้อมูลและ ศูนย์บริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยว กีฬาทางน้ำของเขตพื้นที่		●		●				
- รูปแบบเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงใน ทุกรูปแบบการท่องเที่ยว		●		●	●	●	●	●
- การวิจัยเพื่อพัฒนาสิ่งแวดล้อมใน แหล่งท่องเที่ยว		●	●		●			
- ศึกษาเพื่อนุรักษ์และพัฒนาสภาพ เขตเมืองท่องเที่ยว อนุรักษ์วัฒนธรรม ดั้งเดิมสู่การเชื่อมโยงการท่องเที่ยว		●	●		●			
- วิจัยเพื่อศึกษากฎหมายเชิงพื้นที่ บูรณาการกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการ ท่องเที่ยว และกฎหมายของเมือง ท่องเที่ยว		●	●		●			
- การวิจัยเพื่อการบริหารเครือข่ายการ ท่องเที่ยวเชื่อมโยง (ต้นน้ำ - กลางน้ำ - ปลายน้ำ)			●	●				
- การวิจัยเพื่อศึกษาขีดความสามารถ ในการรองรับได้ของการท่องเที่ยว			●		●	●	●	
- การวิจัยเพื่อการติดตามผลกระทบ แหล่งท่องเที่ยว (ชุมพร)			●		●	●	●	●
- การวิจัยเพื่อสร้างความร่วมมือ ระหว่างคนในพื้นที่และนักธุรกิจที่เข้า มาลงทุนให้เป็นไปในทางเดียวกัน เช่น การจัดตั้งชมรม และสร้างพันธมิตร ทางการค้าของผู้ประกอบการ			●	●	●	●	●	

ประเด็นปัญหาด้าน การท่องเที่ยวและความต้องการในการ พัฒนาการท่องเที่ยว	ความต้องการของเขตพัฒนาการท่องเที่ยว							
	เขต อารย ธรรม ล้านนา	เขตฝั่ง ทะเล ตะวันออก	เขตฝั่ง ทะเล ตะวัน ตก	เขตอารย ธรรม อีสานใต้	เขต ทะเล อันดา มัน	เขตวิถีชีวิต ลุ่มน้ำ เจ้าพระยา ตอนกลาง	เขตวิถี ชีวิต ลุ่มน้ำ โขง	เขต มรดก โลกทาง วัฒน ธรรม
- การวิจัยเพื่อสร้างความเข้าใจและ การมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากพื้นที่			●		●	●	●	
- การพัฒนาระบบป้ายสื่อความหมาย ทางการท่องเที่ยวและป้ายบอกทาง			●			●	●	●
- การวิจัยเพื่อสร้างความเข้าใจและจิต สำนึกให้กับผู้ประกอบการ เพื่อเป็นอีก ส่วนในการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่ง ท่องเที่ยว			●		●	●	●	●
- โครงการศึกษาการยกระดับการ ท่องเที่ยวเป็น Accessible Tourism อาศัยหลักการ Model ของ Universal Design อารยะ สถาปัตยกรรม			●		●			
ประเด็นยุทธศาสตร์การวิจัยเพื่อการจัดการตลาดการท่องเที่ยวบนฐานอัตลักษณ์และการเปลี่ยนแปลงของโลก								
- โครงการวิจัยพฤติกรรมนักท่องเที่ยว กลุ่มเฉพาะ ได้แก่ จีน นักท่องเที่ยว มุสลิม (ฮาลาล) MICE นักท่องเที่ยว อาเซียน ผู้สูงอายุ	●	●	●	●		●	●	●
- การศึกษาเพื่อปรับภาพลักษณ์ Positioning ให้กับพื้นที่ และการ สร้าง Brand	●	●		●		●	●	
- โครงการศึกษาวิจัยข้อมูลการตลาด ผ่านเทคโนโลยี Social Marketing Application	●	●	●			●	●	
- การศึกษาวิจัยการท่องเที่ยว ทางเลือก การท่องเที่ยวโดยชุมชน	●		●	●		●	●	
- งานวิจัยที่เปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ ต่อการท่องเที่ยวของประเทศ	●				●			

ประเด็นปัญหาด้าน การท่องเที่ยวและความต้องการในการ พัฒนาการท่องเที่ยว	ความต้องการของเขตพัฒนาการท่องเที่ยว							
	เขต อารย ธรรม ล้านนา	เขตฝั่ง ทะเล ตะวันออก	เขตฝั่ง ทะเล ตะวัน ตก	เขตอารย ธรรม อีสานใต้	เขต ทะเล อันดา มัน	เขตวิถีชีวิต ลุ่มน้ำ เจ้าพระยา ตอนกลาง	เขตวิถี ชีวิต ลุ่มน้ำ โขง	เขต มรดก โลกทาง วัฒน ธรรม
- การศึกษาเพื่อพัฒนาการสื่อสารทาง วัฒนธรรมเพื่อเคารพวัฒนธรรม ท้องถิ่นให้กับนักท่องเที่ยว	●			●				●
- การวิจัยเพื่อเพิ่ม Value Add ด้าน ท่องเที่ยวประเทศไทย			●					●
ประเด็นยุทธศาสตร์การวิจัยเพื่อพัฒนาศักยภาพมนุษย์ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสู่มาตรฐานด้านคุณภาพ								
- การศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลากรเพื่อ เพิ่มศักยภาพด้านการแข่งขันสู่ AEC เช่น ภาษาอังกฤษ และจีน และ สมรรถนะอาชีพด้านการท่องเที่ยว	●	●	●	●	●			
- โครงการศึกษาวิจัยเพื่อสร้าง จิตสำนึก “สำนึกรักการท่องเที่ยว”	●	●	●		●			
- โครงการศึกษาวิจัยการสร้าง มาตรฐานของผู้ประกอบการการ ท่องเที่ยว เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ โดยการจัดระดับความสำคัญ	●				●			●
- การพัฒนา CBT สู่ SME	●				●			
- ควรเพิ่มเติมโครงการพัฒนาศักยภาพ ของผู้นำ โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม 1.) รุ่น ที่กำลังทำงาน (Gen1) 2.) รุ่นที่สืบทอด (Gen2) 3.) รุ่นเยาวชน (Gen3)	●				●			
- โครงการพัฒนาหลักสูตรด้านการ ท่องเที่ยวและโรงแรม ปี 4 เลือกวินา เฉพาะ	●							
- โครงการศึกษา “คนต้นแบบ ปราชญ์ ชาวบ้าน” สู่ปราชญ์ด้านการท่องเที่ยว “ครูภูมิปัญญาการท่องเที่ยวโดยชุมชน	●							

ประเด็นปัญหาด้าน การท่องเที่ยวและความต้องการในการ พัฒนาการท่องเที่ยว	ความต้องการของเขตพัฒนาการท่องเที่ยว							
	เขต อารย ธรรม ล้านนา	เขตฝั่ง ทะเล ตะวันออก	เขตฝั่ง ทะเล ตะวัน ตก	เขตอารย ธรรม อีสานใต้	เขต ทะเล อันดา มัน	เขตวิถีชีวิต ลุ่มน้ำ เจ้าพระยา ตอนกลาง	เขตวิถี ชีวิต ลุ่มน้ำ โขง	เขต มรดก โลกทาง วัฒน ธรรม
- หาทุนพัฒนา/เปลี่ยนวิธีคิดของคน รุ่นเก่า พัฒนาผู้ประกอบการรุ่นใหม่/ เทคโนโลยี			●					
- พัฒนาความรู้ ความเข้าใจของ ผู้ประกอบการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว พื้นที่ แหล่งท่องเที่ยว เพื่อความเข้าใจ ตรงกัน สู่มาตรฐานด้านคุณภาพ			●					
- ส่งเสริมศักยภาพชุมชนและเจ้าของ พื้นที่ สร้างความเชื่อมโยงระหว่าง หน่วยงานภาครัฐและชุมชน เรื่องการ พัฒนาผลิตภัณฑ์ เช่น OTOP SME โดยการสร้าง Brand			●	●				
- ประชาชนในท้องถิ่นมีความรัก หวงแหน ทรัพยากรที่มีอยู่ของตนเอง			●					
- การวิจัยเพื่อพัฒนาบุคลากรใน องค์กรปกครองท้องถิ่นเพื่อการ พัฒนาการท่องเที่ยว				●				
ประเด็นวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยวเชิงประเด็น และพื้นที่								
- การติดตามประเมินผล เพื่อการ ป้องกันและแก้ไขปัญหาผลกระทบจาก การดำเนินการท่องเที่ยวโดยชุมชน	●				●			
- การศึกษาเพื่อพัฒนาและกำหนด มาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้มี ความเข้มแข็ง	●					●	●	
- การศึกษาเพื่อพัฒนาและแก้ไข ปัญหาน้ำท่วม ไฟดับ และมลพิษใน เมืองท่องเที่ยว	●							

ประเด็นปัญหาด้าน การท่องเที่ยวและความต้องการในการ พัฒนาการท่องเที่ยว	ความต้องการของเขตพัฒนาการท่องเที่ยว							
	เขต อารย ธรรม ล้านนา	เขตฝั่ง ทะเล ตะวันออก	เขตฝั่ง ทะเล ตะวัน ตก	เขตอารย ธรรม อีสานใต้	เขต ทะเล อันดา มัน	เขตวิถีชีวิต ลุ่มน้ำ เจ้าพระยา ตอนกลาง	เขตวิถี ชีวิต ลุ่มน้ำ โขง	เขต มรดก โลกทาง วัฒน ธรรม
- การศึกษาเพื่อสร้างการกระจาย นักท่องเที่ยวเมืองหลักเมืองรองของ เขตพัฒนาการท่องเที่ยว	●				●	●	●	
- การศึกษาเพื่อพัฒนาการกระจาย รายได้อย่างเป็นธรรมในการจัดการ ท่องเที่ยว	●				●			
- การวิจัยเพื่อพัฒนาเส้นทางเชื่อมโยง ทะเลในเขตการท่องเที่ยว Active Beach		●				●	●	
- การวิจัย Logistic ทางรถไฟรางคู่ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชลบุรี-ตราด		●	●					
- การวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม ที่จังหวัดตราด เช่น ขยะ, น้ำเสีย, น้ำ ท่วม เป็นต้น		●	●					
- การวิจัยเพื่อศึกษาแหล่งน้ำท่วมที่ จังหวัดตราด		●						
การวิจัยที่เกี่ยวกับกฎหมายในเมือง ท่องเที่ยว การดำเนินธุรกิจของ ชาวต่างชาติ		●	●					
- ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว			●					
- การแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยวช่วง ฤดูกาลท่องเที่ยว			●					
- การท่องเที่ยวเมืองชายแดน			●				●	
- การศึกษารูปแบบการท่องเที่ยว ทางทะเล เรือสำราญและ cruise					●			
- การศึกษารูปแบบการท่องเที่ยว ชายแดน ที่เน้นการสร้างมูลค่าเพิ่ม และวันพักเฉลี่ย				●				

ประเด็นปัญหาด้าน การท่องเที่ยวและความต้องการในการ พัฒนาการท่องเที่ยว	ความต้องการของเขตพัฒนาการท่องเที่ยว							
	เขต อารย ธรรม ล้านนา	เขตฝั่ง ทะเล ตะวันออก	เขตฝั่ง ทะเล ตะวัน ตก	เขตอารย ธรรม อีสานใต้	เขต ทะเล อันดา มัน	เขตวิถีชีวิต ลุ่มน้ำ เจ้าพระยา ตอนกลาง	เขตวิถี ชีวิต ลุ่มน้ำ โขง	เขต มรดก โลกทาง วัฒน ธรรม
- การศึกษาแนวทางการจัดบริการ ท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่ขับรถ เที่ยวเอง และการสร้างภาพลักษณ์ ของเมืองท่องเที่ยวทางรถยนต์				●				
- การศึกษาและสร้าง Rebrand ของ จังหวัด Cluster อีสานใต้ เพื่อหา Positioning ของแต่ละจังหวัดได้อย่าง ชัดเจนและเป็นรูปธรรม				●				
- ศึกษาการรับรู้และสร้าง Brand identity ของส่วนด้านการท่องเที่ยว ของแต่ละจังหวัดใน Cluster อีสานใต้				●				
- การพัฒนาการทำงานร่วมกันของ หน่วยงานภาคีด้านการท่องเที่ยว				●				
ประเด็นยุทธศาสตร์การวิจัยเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวไทย อาเซียน และการท่องเที่ยวโลก								
- การวิจัยเพื่อสร้างระบบการ เชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวภายใน เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรม ล้านนา และภายนอกเขต อาทิจ เขต มรดกโลกทางวัฒนธรรม	●	●	●				●	
- การวิจัยเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยว เขตอารยธรรมล้านนากับประเทศ อินโดจีน	●							
- การวิจัยเพื่อหาโอกาสในการจัดการการ ท่องเที่ยวร่วมกันของประเทศใน อาเซียน	●	●						
- การสร้าง Brand ร่วมกันของ อาเซียน			●					

ประเด็นปัญหาด้าน การท่องเที่ยวและความต้องการในการ พัฒนาการท่องเที่ยว	ความต้องการของเขตพัฒนาการท่องเที่ยว							
	เขต อารย ธรรม ล้านนา	เขตฝั่ง ทะเล ตะวันออก	เขตฝั่ง ทะเล ตะวัน ตก	เขตอารย ธรรม อีสานใต้	เขต ทะเล อันดา มัน	เขตวิถีชีวิต ลุ่มน้ำ เจ้าพระยา ตอนกลาง	เขตวิถี ชีวิต ลุ่มน้ำ โขง	เขต มรดก โลกทาง วัฒน ธรรม
- การสร้างระบบขนส่งทางอากาศของ แหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาสนามบิน ให้เป็นสนามบินเชิงพาณิชย์ เพื่อเป็น อีกทางของการส่งเสริม และรองรับ นักท่องเที่ยว			●					
- การวิจัยเพื่อพัฒนาเมืองภูเก็ตสู่ความ ยั่งยืนในทุกมิติ					●			

ส่วนที่ 3

แผนยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ.2560-2564

การวิจัยเรื่อง การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2564 นี้ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการตามกระบวนการวิจัย คือ การสังเคราะห์แผนยุทธศาสตร์ แผนการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงแผนการพัฒนาเศรษฐกิจที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการท่องเที่ยวของประเทศไทย รวมถึงการสังเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์และแนวโน้มด้านการท่องเที่ยว แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวตามเขตพัฒนาการท่องเที่ยว และผลการประชุมระดมความคิดเห็นการสัมภาษณ์เชิงลึกกับภาคีที่เกี่ยวข้องจำนวน 8 เขตพัฒนาการท่องเที่ยวทั่วประเทศ และการประชุมผู้ทรงคุณวุฒิและภาคีที่เกี่ยวข้องเพื่อวิพากษ์แผนยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2564 สามารถสรุปแผนยุทธศาสตร์ เสนอตามประเด็นต่อไปนี้

- 3.1 จุดเน้นของยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี พ.ศ.2560 - 2564
- 3.2 วิสัยทัศน์
- 3.3 พันธกิจ
- 3.4 ประเด็นยุทธศาสตร์
- 3.5 ประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ แนวทาง
- 3.6 กรอบประเด็นการวิจัยที่จะดำเนินการส่งเสริม

3.1 จุดเน้นของยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2560 - 2564

จากการวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยวของประเทศไทย และเขตพัฒนาการท่องเที่ยว ตามการแบ่งเขตของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา การวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ชาติ และยุทธศาสตร์สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทย รวมถึงแผนยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2555 - 2559 และการลงพื้นที่เพื่อรวบรวมข้อมูล ความต้องการ ตลอดจนสถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวของเขตพัฒนาการท่องเที่ยว 8 เขต พบว่า ในด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยต่อจากนี้ สิ่งสำคัญและความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องอาศัยกระบวนการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหา ตลอดจนการวางแผนและพัฒนาการท่องเที่ยว คือ การวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมการบริหารจัดการการท่องเที่ยวแบบองค์รวมสู่ความยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการศึกษาวิจัยระบบการบริหารจัดการท่องเที่ยวมหภาคในระดับประเทศ และระดับเขตพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และเน้นกระบวนการวิจัยเพื่อการพัฒนา (Research and Development)

3.2 วิสัยทัศน์

“การพัฒนากระบวนการบริหารจัดการงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวเพื่อขับเคลื่อนประเทศไทยสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพและยั่งยืน และให้การท่องเที่ยวมีส่วนในการสร้างเศรษฐกิจกระจายรายได้ และลดความเหลื่อมล้ำให้กับชุมชนท้องถิ่น”

คำอธิบายวิสัยทัศน์ สนับสนุนให้เกิดงานวิจัยเพื่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวไทยในเชิงคุณภาพทุกมิติ ส่งเสริมให้เกิดโครงการวิจัยที่เน้นการพัฒนานวัตกรรมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในระดับมหภาค และระดับพื้นที่ การจัดการตลาดการท่องเที่ยว อุปสงค์ของกลุ่มตลาดนักท่องเที่ยวคุณภาพ การแก้ไขปัญหาด้านการท่องเที่ยวในเชิงพื้นที่ และเป็นแหล่งข้อมูลและฐานองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้งานวิจัย ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยเน้นการวิจัยที่เป็นความร่วมมือของภาคีด้านการท่องเที่ยว โดยมีเป้าหมายสูงสุดคือ การนำผลการวิจัยมาเป็นฐานในการพัฒนาการท่องเที่ยวไทยเชิงคุณภาพสู่ความยั่งยืน

3.3 พันธกิจ

ส่งเสริมให้เกิดงานวิจัยที่สามารถเป็นเครื่องมือในการพัฒนาการท่องเที่ยวไทยสู่ความยั่งยืน โดยเน้นการบูรณาการและการมีส่วนร่วมในการของภาคีด้านการท่องเที่ยว การส่งเสริมงานวิจัยตามความต้องการในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค ระดับจังหวัด และชุมชนอย่างแท้จริง โดยเน้นการสร้างกระบวนการนำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวได้จริง

3.4 ประเด็นยุทธศาสตร์

ประเด็นยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2560 - 2564 เพื่อให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และพันธกิจ ประกอบด้วย

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการท่องเที่ยวระดับประเทศ ระดับภูมิภาค เขตพัฒนาการท่องเที่ยว และระดับชุมชน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การวิจัยการจัดการการตลาดการท่องเที่ยวบนฐานอัตลักษณ์และการเปลี่ยนแปลงของโลก

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การวิจัยเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสู่มาตรฐานด้านคุณภาพ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยวเชิงประเด็น และพื้นที่

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 การวิจัยเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวไทย อาเซียน เอเซีย และการท่องเที่ยวโลก

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 การวิจัยเพื่อสร้างกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และการต่อยอดในเชิงนวัตกรรม

ประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ แนวทาง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการท่องเที่ยวระดับประเทศ ระดับภูมิภาค เขตพัฒนาการท่องเที่ยว และระดับชุมชน

ยุทธศาสตร์การวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการท่องเที่ยวระดับประเทศและระดับเขตพัฒนาการท่องเที่ยว ประกอบด้วย กลยุทธ์ 5 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) การวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมกลไกและการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวเชิงนโยบายระดับประเทศ 2) การวิจัยเพื่อสร้างการบูรณาการการท่องเที่ยวกับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม 3) การวิจัยเพื่อส่งเสริมการทำงานเชิงบูรณาการร่วมกันในเชิงนโยบายประเทศ 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาข้อกำหนด กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการท่องเที่ยวระดับประเทศ 5) การวิจัยเพื่อส่งเสริมขีดความสามารถทางการแข่งขันและเชื่อมโยงการท่องเที่ยวไทย อาเซียน และการท่องเที่ยวโลก

กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 1.1 การวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมกลไกและการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวเชิงนโยบายระดับประเทศ

แนวทางการวิจัย

1. ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาและปรับระบบโครงสร้างอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศในสาขาอื่น ๆ
2. ส่งเสริมการวิจัยเพื่อยกระดับกลไกการพัฒนาการท่องเที่ยวระดับเขตพัฒนาการท่องเที่ยว
3. ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมทางการตลาดการท่องเที่ยวระดับประเทศ
4. ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการท่องเที่ยวภาคเอกชนด้านการท่องเที่ยว
5. ส่งเสริมการวิจัยเพื่อปรับโครงสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยวระดับประเทศ
6. ส่งเสริมการวิจัยเพื่อผลักดันคุณภาพและมาตรฐานการบริการของเมืองท่องเที่ยว
7. ส่งเสริมการวิจัยความคุ้มค่าของการใช้งบประมาณในการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศ
8. ส่งเสริมการวิจัยเชิงเศรษฐกิจท่องเที่ยวและการเติบโตของเศรษฐกิจของประเทศไทย
9. ส่งเสริมการวิจัยผลกระทบการเปิดเสรีอาเซียนต่อการท่องเที่ยว
10. ส่งเสริมการวิจัยเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรการท่องเที่ยว

กลยุทธ์ที่ 1.2 การวิจัยเพื่อสร้างการบูรณาการการท่องเที่ยวกับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

แนวทางการวิจัย

1. ส่งเสริมการวิจัยเพื่อวิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากการท่องเที่ยว

2. ส่งเสริมการวิจัยเพื่อบูรณาการการท่องเที่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจสาขาอื่น ๆ ของประเทศ ได้แก่ สาขาเกษตร สาขาสันทนาการ และสาขาศิลปวัฒนธรรม
3. ส่งเสริมการวิจัยเพื่อจัดการการท่องเที่ยวที่ช่วยในการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมและการท่องเที่ยวแบบรับผิดชอบต่อ (Responsible Tourism) บนฐานความสามารถในการรองรับได้
4. ส่งเสริมการวิจัยเพื่อบูรณาการการท่องเที่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของระบบสังคมผู้สูงอายุ คนพิการและเด็กเยาวชน
5. ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาฐานข้อมูลวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวและการจัดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมระดับประเทศ

กลยุทธ์ที่ 1.3 การวิจัยเพื่อส่งเสริมการทำงานเชิงบูรณาการร่วมกันในเชิงนโยบายประเทศ

แนวทางการวิจัย

1. ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมจัดการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองท้องถิ่น
2. ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการท่องเที่ยวร่วมกับภาคเอกชน
3. ส่งเสริมการวิจัยเพื่อการวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวร่วมกันเชิงนโยบายขององค์กรระดับประเทศ
4. ส่งเสริมการวิจัยเพื่อกำหนดแผนการท่องเที่ยวชุมชนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำของเศรษฐกิจฐานราก
5. ส่งเสริมการวิจัยผลกระทบจากการท่องเที่ยวในการ แก้ไขปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

กลยุทธ์ที่ 1.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาข้อกำหนด กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการท่องเที่ยวระดับประเทศ

แนวทางการวิจัย

1. ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาและทบทวนข้อกำหนด กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว
2. ส่งเสริมการวิจัยเพื่อสร้างการมีส่วนร่วม ความเข้าใจและการปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การวิจัยการจัดการการตลาดการท่องเที่ยวบนฐานอัตลักษณ์และการเปลี่ยนแปลงของโลก

กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 2.1 การวิจัยเพื่อส่งเสริมนักท่องเที่ยวกลุ่มตลาดที่มีคุณภาพ

แนวทางการวิจัย

1. การวิจัยเพื่อวิเคราะห์ขีดความสามารถทางการแข่งขันของ SME และวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยวของประเทศไทย
2. การวิจัยเพื่อสร้างจุดยืนทางการท่องเที่ยวของประเทศไทยในทางการแข่งขันกับประเทศในอาเซียน
3. การวิจัยเพื่อเชื่อมโยงศักยภาพทางการท่องเที่ยวของประเทศไทยร่วมกับประเทศในอาเซียน
4. การวิจัยเพื่อค้นหาศักยภาพและขีดความสามารถทางการท่องเที่ยวรายสาขา (Tourism Sector) ที่สร้างรายได้ให้กับประเทศอย่างแท้จริง ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงกีฬา การท่องเที่ยวโดยชุมชน การท่องเที่ยว MICE การท่องเที่ยววิถีวัฒนธรรม โดยเน้นการเพิ่มศักยภาพของนวัตกรรมทางเทคโนโลยีเพื่อการจัดการท่องเที่ยว
5. ส่งเสริมวิจัยตลาดนักท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ นักท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อทรัพยากรและแหล่งท่องเที่ยวทั้งที่เป็นกลุ่มตลาดหลัก และตลาดรอง ตลอดจนกลุ่มตลาดใหม่
6. ส่งเสริมการวิจัยกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวจีนในทุกมิติ ทั้งมิติด้านการตลาด และมิติด้านการจัดการ
7. ส่งเสริมการวิจัยเพื่อรักษาตลาดนักท่องเที่ยวชาวไทยในด้านทิศทาง แนวทาง และพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเพื่อเป็นการรักษาฐานตลาดนักท่องเที่ยวในประเทศ โดยเน้นการศึกษาให้เชื่อมโยงกับศักยภาพของการท่องเที่ยวตามเขตพัฒนาการท่องเที่ยว
8. ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการตลาดการท่องเที่ยวแบบรับผิดชอบต่อ (Responsible Tourism Marketing) ในกลุ่มผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว

กลยุทธ์ที่ 2.2 การวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมด้านเทคโนโลยีสำหรับการจัดการตลาดการท่องเที่ยว

แนวทางการวิจัย

1. ส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมเพื่อการจัดการตลาดการท่องเที่ยวสมัยใหม่
2. ส่งเสริมการวิจัยเพื่อศึกษาอุปสงค์ทางการท่องเที่ยวของกลุ่มนักท่องเที่ยวหลัก ได้แก่ นักท่องเที่ยวจีน นักท่องเที่ยวไทย และนักท่องเที่ยวกลุ่มใหญ่ของโลก
3. ส่งเสริมการวิจัยเพื่อศึกษาเจาะกลุ่มตลาดนักท่องเที่ยวจีนที่สอดคล้องกับการท่องเที่ยวของเขตพัฒนาการท่องเที่ยว 8 เขต

4. ส่งเสริมการวิจัยเพื่อเพิ่มคุณค่าของทรัพยากร แหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญา
5. ส่งเสริมการวิจัยอุปสงค์ของนักท่องเที่ยวต่างชาติระดับปัจเจก
6. ส่งเสริมการวิจัยการท่องเที่ยวในประเทศและต่างประเทศของคนไทย
7. ส่งเสริมการวิจัยพฤติกรรมและการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวไทยและต่างประเทศ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การวิจัยเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสู่มาตรฐานด้านคุณภาพ

กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 3.1 การวิจัยเพื่อเพิ่มศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพและมีความสามารถในการรองรับการเปลี่ยนแปลงของการท่องเที่ยว

แนวทางการวิจัย

1. ส่งเสริมการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ
2. ส่งเสริมการวิจัยการเพิ่มศักยภาพของบุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวภาคเอกชนในการจัดการบริการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความต้องการและเป็นมืออาชีพ
3. ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาบุคลากรในด้านคุณธรรม จริยธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อลดผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยว และการส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นเมืองการท่องเที่ยวที่น่ามาเยือนของโลก
4. ส่งเสริมการวิจัยพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกลุ่มคนรุ่นใหม่ในการเข้าร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้มีการสืบทอดต่อไป
5. ส่งเสริมการวิจัยเพื่อเพิ่มศักยภาพและความสามารถของบุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในองค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว
6. ส่งเสริมการวิจัยเกี่ยวกับแรงงานและการจ้างแรงงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

กลยุทธ์ที่ 3.2 การวิจัยเพื่อพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพื่อแข่งขันในประเทศอาเซียน

แนวทางการวิจัย

1. ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของอาเซียนในระยะยาว
2. ส่งเสริมการวิจัยเพื่อวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดขึ้นจากการเคลื่อนย้ายแรงงานในภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอาเซียน และหาแนวทางการแก้ไข
3. ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการกลุ่มประชาคมอาเซียน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยวเชิงประเด็น และพื้นที่

กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 4.1 การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนาสู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาล้านนาเชิงสร้างสรรค์ เชื่อมโยงนานาชาติ

แนวทางการวิจัย

1.1 ส่งเสริมการวิจัยเพื่อติดตามผลการจัดการท่องเที่ยว การป้องกันและแก้ไขปัญหาผลกระทบจากการดำเนินการท่องเที่ยวโดยชุมชน

1.2 ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาและกำหนดมาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้มีความเข้มแข็ง

1.3 ส่งเสริมการวิจัยแก้ไขปัญหาของเมืองท่องเที่ยว ได้แก่ ปัญหาน้ำท่วม ไฟดับ และมลพิษในเมืองท่องเที่ยว

1.4 ส่งเสริมการวิจัยเพื่อสร้างการกระจายนักท่องเที่ยวเมืองหลักเมืองรองของเขตพัฒนาการท่องเที่ยว

1.5 ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรมในการจัดการท่องเที่ยว

1.6 ส่งเสริมการวิจัยเพื่อเพิ่มคุณค่าและมูลค่าของทรัพยากรการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมสู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาล้านนาเชิงสร้างสรรค์

กลยุทธ์ที่ 4.2 การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันออก (Active Beach) สู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวชายทะเลสี่แสนตะวันออกระดับสากล ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเชื่อมโยงนานาชาติ

แนวทางการวิจัย

2.1 การวิจัยเพื่อพัฒนาเส้นทางเชื่อมโยงทางทะเลของเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันออก

2.2 การวิจัยระบบโลจิสติกส์เพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองหลักและเมืองรอง

2.3 การวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมของเมืองท่องเที่ยวหลัก

2.4 การวิจัยที่เกี่ยวกับกฎหมายในเมืองท่องเที่ยว การดำเนินธุรกิจของชาวต่างชาติ

2.5 การวิจัยเพื่อเพิ่มคุณค่าและมูลค่าของทรัพยากรการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและธรรมชาติสู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวชายทะเลสี่แสนตะวันออกระดับสากล ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

2.6 การวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่จังหวัดตราด เช่น ขยะ น้ำเสีย น้ำท่วม เป็นต้น

กลยุทธ์ที่ 4.3 การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก (Royal Coach) สู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวพักผ่อนเพื่อสุขภาพชั้นนำของโลก

แนวทางการวิจัย

3.1 การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการโลจิสติกส์ของเมืองท่องเที่ยวหลักและเมืองท่องเที่ยวรอง

3.2 การวิจัยที่เกี่ยวกับกฎหมายในเมืองท่องเที่ยว การดำเนินธุรกิจของชาวต่างชาติ

3.4 การวิจัยเพื่อพัฒนามาตรฐานความปลอดภัยของเมืองท่องเที่ยวเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวคุณภาพ

3.5 การวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยวนอกฤดูกาลท่องเที่ยว (Low Season)

3.6 การวิจัยเพื่อพัฒนาเมืองชายแดนเพื่อการท่องเที่ยว

3.7 การวิจัยเพื่อเพิ่มคุณค่าและมูลค่าของทรัพยากรการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและธรรมชาติสู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพชั้นนำของโลก

3.8 การวิจัยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวมรดกโลก

กลยุทธ์ที่ 4.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามันสู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวทางทะเลระดับโลก บนฐานวัฒนธรรมอันดามัน

แนวทางการวิจัย

4.1 ส่งเสริมการวิจัยเพื่อติดตามผลการจัดการท่องเที่ยว การป้องกันและแก้ไขปัญหาผลกระทบจากการดำเนินการท่องเที่ยวโดยชุมชน

4.2 ส่งเสริมการวิจัยเพื่อสร้างการกระจายนักท่องเที่ยวเมืองหลักเมืองรองของเขตพัฒนาการท่องเที่ยว

4.3 ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรมในการจัดการท่องเที่ยว

4.4 ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวทางทะเล และเรือสำราญ

4.5 การวิจัยเพื่อเพิ่มคุณค่าและมูลค่าของทรัพยากรการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและธรรมชาติสู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวทางทะเลระดับโลกบนฐานวัฒนธรรมอันดามัน

กลยุทธ์ที่ 4.5 การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้สู่การเป็น เมืองท่องเที่ยวแห่งวิถีชีวิตอีสานใต้ร่วมสมัย เชื่อมโยง ลาว กัมพูชา และเวียดนาม

แนวทางการวิจัย

5.1 ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาและสร้าง Rebrand ของจังหวัดในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอีสานใต้ เพื่อกำหนดตำแหน่งทางผลิตภัณฑ์ (Positioning) ของแต่ละจังหวัดได้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม

5.2 ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวชายแดนร่วมไทย กัมพูชาและลาว ที่เน้นการสร้างมูลค่าเพิ่ม และวันพักเฉลี่ย

5.3 ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาแนวทางการจัดบริการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่ขับรถเที่ยวเอง และการสร้างภาพลักษณ์ของเมืองท่องเที่ยวทางรถยนต์

5.4 ส่งเสริมการวิจัยเพื่อการรับรู้และสร้าง Brand identity ของส่วนด้านการท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัดในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้

5.5 ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการทำงานร่วมกันของหน่วยงานภาคีด้านการท่องเที่ยว

5.6 ส่งเสริมการวิจัยเพื่อเพิ่มคุณค่าและมูลค่าของทรัพยากรการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและ
ธรรมชาติสู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวแห่งวิถีชีวิตอีสานได้ร่วมสมัย

5.7 ส่งเสริมการวิจัยเพื่อเพิ่มระบบการบริหารจัดการของเมืองท่องเที่ยวชายแดน

กลยุทธ์ที่ 4.6 การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยวมรดกโลกทาง วัฒนธรรมสู่ความยั่งยืน

แนวทางการวิจัย

6.1 การศึกษาวิจัยการสร้างมาตรฐานของผู้ประกอบการการท่องเที่ยว เพื่อสร้างค
นาเชื่อถือเมืองท่องเที่ยวมรดกโลก

6.2 การวิจัยเพื่อเพิ่มระยะเวลาการพำนักของนักท่องเที่ยว

6.3 การวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมการบริหารจัดการการเมืองท่องเที่ยวมรดกโลกและเมือง
เชื่อมโยง

6.4 การวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบและเส้นทางการท่องเที่ยวของเมืองหลักและเมืองรอง

6.5 การวิจัยเพื่อเพิ่มคุณค่าและมูลค่าของทรัพยากรการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและ
ธรรมชาติสู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรม

กลยุทธ์ที่ 4.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยวลุ่มน้ำโขงสู่ความ ยั่งยืน

แนวทางการวิจัย

7.1 ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาและกำหนดมาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้มีความ
เข้มแข็ง

7.2 ส่งเสริมการวิจัยเพื่อสร้างการกระจายนักท่องเที่ยวและรายได้เมืองหลักเมืองรองของเขต
พัฒนาการท่องเที่ยว

7.3 ส่งเสริมการวิจัยเพื่อเพิ่มระบบการบริหารจัดการของเมืองท่องเที่ยวชายแดน

7.4 ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบและเส้นทางการท่องเที่ยวของเมืองหลักและเมืองรอง

7.5 ส่งเสริมการวิจัยเพื่อส่งเสริมการตลาดนักท่องเที่ยวเป้าหมายของเขตพัฒนาการท่องเที่ยว
ลุ่มน้ำโขง

7.6 ส่งเสริมการวิจัยเพื่อเพิ่มคุณค่าและมูลค่าวัฒนธรรมคนชายฝั่งโขงสู่การจัดการท่องเที่ยว
อย่างยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ 4.8 การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเขตพัฒนาการท่องเที่ยวลุ่มน้ำเจ้าพระยา ตอนกลางสู่ความยั่งยืน

แนวทางการวิจัย

8.1 การศึกษาเพื่อพัฒนาและกำหนดมาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้มีความเข้มแข็ง

8.2 การศึกษาเพื่อสร้างการกระจายนักท่องเที่ยวและรายได้เมืองหลักเมืองรองของเขตพัฒนาการท่องเที่ยว

8.3 การวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบและเส้นทางเชื่อมโยงการท่องเที่ยวของเมืองหลักและเมืองรอง

8.4 การวิจัยเพื่อเพิ่มระยะเวลาการพำนักของนักท่องเที่ยว

8.5 การวิจัยเพื่อส่งเสริมการตลาดนักท่องเที่ยวเป้าหมายของเขตพัฒนาการท่องเที่ยวลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนกลาง

8.6 ส่งเสริมการวิจัยเพื่อเพื่อคุณค่าและมูลค่า และการแก้ไขปัญหาการจัดการแหล่งท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 การวิจัยเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวไทย อาเซียน เอเซีย และการท่องเที่ยวโลก

กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 5.1 การวิจัยเพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอาเซียน “One Destination” โดยการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในทุกกลุ่ม (Sector) ตลอดจนข้อได้เปรียบของประเทศไทย

แนวทาง

- 1) ส่งเสริมการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการการท่องเที่ยวร่วมกันของอาเซียน
- 2) ส่งเสริมการวิจัยการตลาดการท่องเที่ยวของประเทศไทย ตลอดจนจุดยืน ข้อได้เปรียบและขีดความสามารถทางการแข่งขันของประเทศไทยเมื่อเทียบกับอาเซียน
- 3) ส่งเสริมการวิจัยในการจัดบริการการท่องเที่ยวของประเทศไทยในการรองรับนักท่องเที่ยวจากประเทศอาเซียน
- 4) ส่งเสริมการวิจัยเกี่ยวกับกฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของอาเซียน เพื่อหาแนวทางการบริหารจัดการการท่องเที่ยวร่วมกัน

กลยุทธ์ที่ 5.2 การวิจัยเพื่อเชื่อมโยงเส้นทางด้านการท่องเที่ยวของอาเซียน และการยกระดับความร่วมมือในการจัดการการท่องเที่ยวอาเซียน

แนวทาง

- 1) การศึกษาเพื่อพัฒนาเส้นทางด้านการท่องเที่ยวและโปรแกรมการท่องเที่ยวร่วมกันของประเทศไทยตลอดจนการจัดการการท่องเที่ยวตามเส้นทางร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) ส่งเสริมการวิจัยเพื่อสร้างแนวทางการด้านความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยวร่วมกันของประเทศไทย

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 ประเด็นวิจัยเพื่อสร้างกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยการท่องเที่ยวที่
มุ่งเน้นการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และการต่อยอดในเชิงนวัตกรรม

กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 6.1 การวิจัยเพื่อบริหารจัดการการวิจัยด้านการท่องเที่ยวสู่ความยั่งยืน

แนวทางการวิจัย

1.1 ส่งเสริมและพัฒนานักวิจัยชุมชนด้านการท่องเที่ยว

1.2 ส่งเสริมการบริหารจัดการงานวิจัยและงบประมาณการวิจัยชุมชนอย่างแท้จริง เพื่อแก้ไข

ปัญหา

1.3 ส่งเสริมการวิจัยโดยการกำหนดพื้นที่ Zoning ของการให้ทุนวิจัยควรพิจารณาสัดส่วนที่
เหมาะสมของการพัฒนาการท่องเที่ยว

1.4 ส่งเสริมควรมีการกำหนดสัดส่วนของงบประมาณด้านการวิจัยที่เหมาะสมกับการพัฒนา
ของเขตพื้นที่ และสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจการสนับสนุนทุนวิจัยควรเรียงลำดับความสำคัญของ
แต่ละพื้นที่

1.5 ส่งเสริมการบูรณาการงานวิจัยและงบประมาณการวิจัยร่วมกับภาคีที่เกี่ยวข้อง
(Matching Fund)

**กลยุทธ์ที่ 6.2 การวิจัยเพื่อส่งเสริมการนำงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวในการนำไปใช้
ประโยชน์**

แนวทางการวิจัย

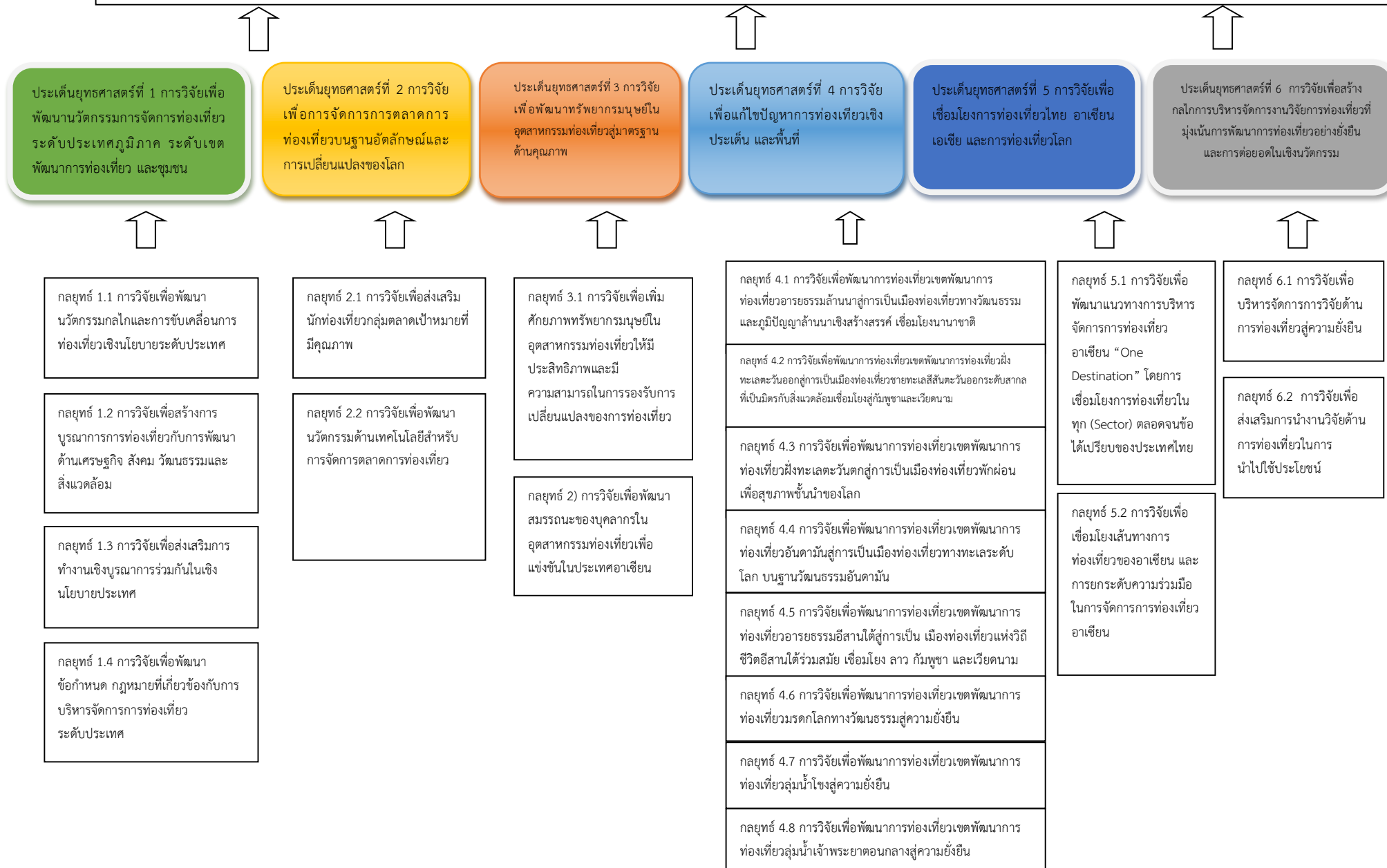
2.1 ส่งเสริมการวิจัยเพื่อจัดทำฐานข้อมูลงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวเพื่อการใช้ประโยชน์
งานวิจัยสกว./วช. เพื่อต่อยอดงานวิจัยสู่เชิงพาณิชย์

2.2 ส่งเสริมการจัดประชุมวิชาการด้านการท่องเที่ยวเพื่อเผยแพร่ แลกเปลี่ยนงานความรู้ด้าน
การวิจัย

2.3 ส่งเสริมการจัดทำวารสารตีพิมพ์งานวิจัยด้านการท่องเที่ยว

2.4 ส่งเสริมการเผยแพร่งานวิจัยเพื่อการนำไปใช้ประโยชน์

วิสัยทัศน์ “การพัฒนาระบบการบริหารจัดการงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวเพื่อขับเคลื่อนประเทศไทยสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพและยั่งยืน
และให้การท่องเที่ยวมีส่วนในการสร้างเศรษฐกิจ กระจายรายได้ และลดความเหลื่อมล้ำให้กับชุมชนท้องถิ่น”

แผนการสนับสนุนทุนวิจัย สาขา การพัฒนาและบริหารจัดการท่องเที่ยว ปี พ.ศ. 2560 - 2564

จากการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนการท่องเที่ยว แนวโน้ม และการตลาดการท่องเที่ยวของโลกและประเทศไทย และข้อมูลสถานการณ์การพัฒนการท่องเที่ยวตามเขตพัฒนาการท่องเที่ยว 8 เขตพบประเด็นสำคัญของการพัฒนการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยแบ่งแผนการส่งเสริมการวิจัยด้านการท่องเที่ยวประเทศไทย ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของแผนยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการท่องเที่ยว ปี พ.ศ. 2560 - 2564 คือ “การพัฒนาระบบการบริหารจัดการงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวเพื่อขับเคลื่อนประเทศไทยสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพและยั่งยืน และให้การท่องเที่ยวมีส่วนในการสร้างเศรษฐกิจ กระจายรายได้ และลดความเหลื่อมล้ำให้กับชุมชนท้องถิ่น” รายละเอียดของแผนการสนับสนุนการวิจัยแบ่งออกได้ 2 ระยะ ดังนี้

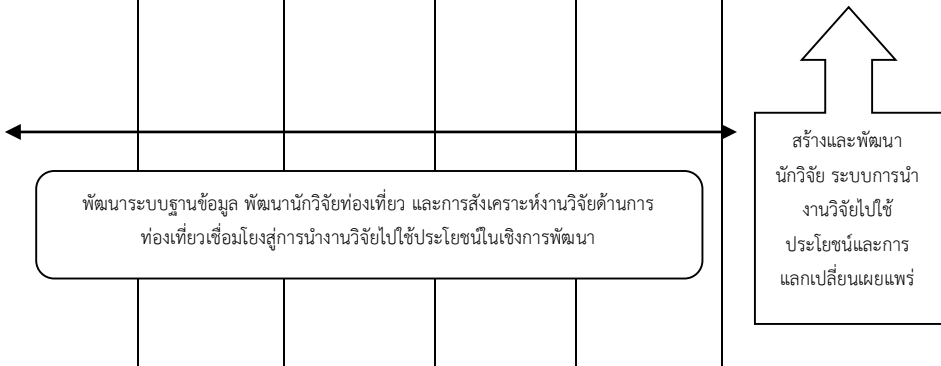
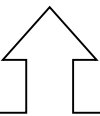
ระยะที่ 1 การขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการท่องเที่ยว ปี พ.ศ. 2560 - 2561 โดยมีจุดเน้นในการดำเนินการวิจัยที่เน้นการศึกษาองค์ความรู้วิจัยในการพัฒนาและสร้างฐานความเข้มแข็งมั่นคงให้กับทรัพยากรและแหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ภาวการณ์ทำงานเชิงเครือข่ายแบบบูรณาการในการพัฒนการท่องเที่ยว ตลอดจนนวัตกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการพัฒนา ระบบการบริหารจัดการงานวิจัย และดำเนินการให้มีความสอดคล้องกับความต้องการการวิจัยเชิงพื้นที่ และสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของเขตพัฒนาการท่องเที่ยว

ระยะที่ 2 การขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการท่องเที่ยว ปี พ.ศ. 2562 - 2564 โดยกำหนดจุดเน้นในการดำเนินการส่งเสริมการวิจัย การยกระดับการบริหารจัดการงานวิจัย การเผยแพร่ งานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ รวมไปถึงการพัฒนการท่องเที่ยวให้เกิดเป็นนวัตกรรมการบริหารจัดการการท่องเที่ยวใหม่ ทันสมัย เชื่อมโยงเทคโนโลยี และความต้องการ พฤติกรรมที่เปลี่ยนไปของกลุ่มนักท่องเที่ยว เป้าหมาย นักท่องเที่ยวกลุ่มหลัก และนักท่องเที่ยวกลุ่มเฉพาะ รวมถึงการผลักดันการท่องเที่ยวรายสาขา (Sector) ให้มีความชัดเจนมากขึ้น และสามารถแข่งขันได้ในอาเซียนและระดับสากลที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนการท่องเที่ยวของประเทศและแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวตามเขตพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทย และเขตการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพและสำคัญในประเทศไทย

โดยมีผลลัพธ์ของที่ชัดเจน และมีการวางแผนทางการดำเนินงานการส่งเสริมการวิจัยด้านการท่องเที่ยว รายปีอย่างเป็นระบบ ตามรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แผนและผลลัพธ์ของแผนยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2560 - 2564

ประเด็นยุทธศาสตร์	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	ผลลัพธ์
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การวิจัยเพื่อพัฒนา นวัตกรรมจัดการ ท่องเที่ยวระดับประเทศ และระดับเขตพัฒนาการ ท่องเที่ยว						วิจัยเพื่อเพิ่มคุณค่า รักษา ฐานทรัพยากร และเพิ่ม ขีดความสามารถในการ จัดการการท่องเที่ยวของ ประเทศ
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การวิจัยเพื่อการจัดการ การตลาดการท่องเที่ยว บนฐานอัตลักษณ์และ การเปลี่ยนแปลงของโลก						การวิจัยเพื่อการจัดการ ตลาดการท่องเที่ยวเชิง คุณภาพ และปรับ โครงสร้างทางการตลาด การท่องเที่ยวไทย
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การวิจัยเพื่อพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ใน อุตสาหกรรมท่องเที่ยวสู่ มาตรฐานด้านคุณภาพ						การวิจัยเพื่อลดความ เหลื่อมล้ำ และสร้างรายได้ โดยอาศัยการพัฒนาคน สร้างเครือข่าย และการมี ส่วนร่วม
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหา การท่องเที่ยวเชิง ประเด็น และพื้นที่						การวิจัยเพื่อมุ่งพัฒนา การท่องเที่ยวเชิงพื้นที่ ที่ สอดคล้องกับนโยบาย ภาครัฐ
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 การวิจัยเพื่อเชื่อมโยง การท่องเที่ยวไทย อาเซียน เอเชีย และการ ท่องเที่ยวโลก						การวิจัยเพื่อเสริมสร้าง ศักยภาพการท่องเที่ยว ให้กับอาเซียน

ประเด็นยุทธศาสตร์	พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	ผลลัพธ์
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 การวิจัยเพื่อสร้างกลไก การบริหารจัดการ งานวิจัยการท่องเที่ยวที่ มุ่งเน้นการพัฒนาการ ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และการต่อยอดในเชิง นวัตกรรม	 พัฒนาระบบฐานข้อมูล พัฒนานักวิจัยท่องเที่ยว และการสังเคราะห์งานวิจัยด้านการ ท่องเที่ยวเชื่อมโยงสู่การดำเนินงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในเชิงการพัฒนา					 สร้างและพัฒนา นักวิจัย ระบบการนำ งานวิจัยไปใช้ ประโยชน์และการ แลกเปลี่ยนเผยแพร่

3.6 กรอบประเด็นการวิจัยที่จะดำเนินการส่งเสริม

ในการกำหนดกรอบการวิจัยที่จะส่งเสริม มีรายละเอียดดังนี้

ประเด็นการวิจัย ปี 2560 เป้าหมาย “วางรากฐานของความยั่งยืน พัฒนาระบบการจัดการท่องเที่ยว”

1. กรอบการวิจัยเพื่อพัฒนาฐานทรัพยากรทางการท่องเที่ยวโดยใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง
ประเด็นวิจัย

1.1 การท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community Based Tourism: CBT)

1.1.1 การวิจัยเพื่อค้นหากลุ่มตลาดเป้าหมายของการท่องเที่ยวโดยชุมชน (CBT) ในกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ

1.1.2 การวิจัยเพื่อพัฒนาตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินความสุขชุมชนและนักท่องเที่ยวในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน (CBT)

1.1.3 การวิจัยเพื่อศึกษากระบวนการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวโดยชุมชน (CBT) สู่ระบบเศรษฐกิจฐานราก เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

1.1.4 การวิจัยเพื่อจัดทำฐานข้อมูลการท่องเที่ยวโดยชุมชน (CBT)

1.2 การท่องเที่ยวแบบ MICE

1.2.1 การศึกษาระบบการรองรับการเป็น MICE Destination ตามนโยบายรัฐบาล และตามพื้นที่ เขตพัฒนาการท่องเที่ยว และระดับจังหวัด ที่พร้อมเป็นจุดหมายการจัดประชุมและแสดงสินค้าของเมืองที่มีศักยภาพ

1.2.2 การวิจัยเพื่อการบริหารจัดการนักท่องเที่ยวและเส้นทางการท่องเที่ยว เพื่อเชื่อมโยงกลุ่มผู้เข้าร่วมประชุมและผู้ติดตาม

1.3 การวิจัยด้านอัตลักษณ์ของฐานทรัพยากรทางการท่องเที่ยวสู่ความยั่งยืน

1.3.1 การวิจัยด้านการสื่อความหมายทางการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวทาง
ธรรมชาติและวัฒนธรรม

1.3.2 การวิจัยเพื่อการคัดกรองผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว

1.3.3 การวิจัยเพื่อ สร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มแก่ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว

1.4 การท่องเที่ยวในเขตเมือง

1.4.1 การกำหนดตำแหน่งทางการตลาดและการสร้างแบรนด์ให้กับเมือง (City
Positioning & Branding)

1.4.2 การออกแบบเมือง การวางผังเมือง และการแบ่งเขตการใช้ประโยชน์
พื้นที่ (City Zoning & Design)

1.5 การท่องเที่ยวเชิงกีฬา

1.5.1 การค้นหาและการวิเคราะห์ศักยภาพความพร้อมของพื้นที่/บุคลากร/
กิจกรรม เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

1.5.3 การวิจัยเพื่อสำรวจและจัดทำฐานข้อมูลการท่องเที่ยวเมืองกีฬา

1.6 นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุและคนพิการ

1.6.1 แนวทางการยกระดับการตลาดเป้าหมายนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวไทย
และชาวต่างชาติ

1.6.2 นโยบายการท่องเที่ยวในกลุ่มผู้สูงอายุ

1.7 นักท่องเที่ยวชาวจีน

1.7.1 การบริหารจัดการการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวชาวจีน

1.7.2 การสร้างกระบวนการในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมระหว่างไทย จีน

1.7.3 การเตรียมการรองรับนักท่องเที่ยวชาวจีน และการแก้ไขปัญหาความต่าง
ทางวัฒนธรรม

2. กรอบการวิจัยเพื่อการจัดการการตลาดการท่องเที่ยวบนฐานอัตลักษณ์และพลวัตการท่องเที่ยวโลก

ประเด็นวิจัย

2.1 การค้นหาและจัดการตลาดนักท่องเที่ยวต่างประเทศรายได้สูงและคุณภาพสูง

2.2 การกระจายความเสี่ยงในการพึ่งพานักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

2.3 การตลาด CBT/ นักท่องเที่ยวชาวไทย/ นักท่องเที่ยวมุสลิม/ องค์กร/ กลุ่มแสงบุญ/
กลุ่มกีฬา

2.4 การตลาดแบบปากต่อปาก (Word of Mouth)

3. กรอบการวิจัยเพื่อพัฒนาทุนมนุษย์ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสู่มาตรฐานด้านคุณภาพ ประเด็นวิจัย

3.1 การพัฒนาและเสริมสร้างทัศนคติและจิตสำนึกแก่ภาคีที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว อาทิ
หน่วยงาน ภาครัฐ ผู้ประกอบการชุมชนและเยาวชน

3.2 ทักษะการบริการ การสื่อสาร และการประชาสัมพันธ์ในพื้นที่ท่องเที่ยว อาทิ ผู้ให้บริการ
ผู้นำ และเจ้าหน้าที่ภาครัฐ

3.3 อุปสงค์ และอุปทาน แรงงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวปัญหาและข้อเสนอแนะ

3.4 การพัฒนาผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเข้าสู่มาตรฐานการท่องเที่ยวสากล

4. กรอบการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยวเชิงประเด็น

ประเด็นวิจัย

4.1 ระบบการประเมินผลกระทบการท่องเที่ยว (เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม)

4.2 มาตรฐานและการจัดการความปลอดภัยในการท่องเที่ยว

4.3 ความสามารถในการรองรับทางการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว (Tourism Carrying
Capacity)

4.4 Sharing Economy ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

4.5 การประเมินรายได้รั่วไหลทางการท่องเที่ยว (Tourism Leakage)

4.6 ภาษีนักท่องเที่ยว (Tourist Taxes)

4.7 มาตรฐานการบิน

4.8 แนวทางการจัดเก็บรายได้เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว

5. กรอบการวิจัยเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวไทยกับภูมิภาคอื่น

ประเด็นวิจัย

5.1 การท่องเที่ยวแบบจับจ่ายใช้สอย (Shopping Tourism)

5.2 การเชื่อมโยงวัฒนธรรมด้วยการท่องเที่ยวในกลุ่มประชาคมอาเซียน

5.3 การเชื่อมโยง Logistic การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (เช่น ข้อตกลงทางการเดินทาง การ
บังคับ ใช้กฎหมาย)

6. กรอบการวิจัยเพื่อสร้างกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยการท่องเที่ยวสู่การนำผลงานวิจัย ไปใช้ประโยชน์

ประเด็นวิจัย

6.1 การเชื่อมโยงผลการวิจัยที่เน้นการใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการท่องเที่ยว

6.2 การจัดการภาคีเครือข่ายด้านการบริหารจัดการงานวิจัยการท่องเที่ยวสู่การใช้ประโยชน์

ขอบเขตและระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยต้องเป็นการวิจัยร่วมสาขาที่เป็นแผนงานวิจัย และบูรณาการกับศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเน้น วิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งหน่วยงานผู้ให้ทุน ผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัย และ นักวิจัย หรือเป็นงานวิจัยที่ต่อยอดและขยายผลจากแผนงานวิจัยมุ่งเป้าด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ซึ่งมีผลกระทบต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของไทยอย่างชัดเจน และเป็นงานวิจัยที่สามารถแสดงให้เห็นถึง ประโยชน์ที่ชัดเจนต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในมิติของการลดความเหลื่อมล้ำ กระจายรายได้อย่างเป็นธรรม และพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากหรือชุมชนได้

ขอบเขตด้านพื้นที่ที่สนับสนุน (Area-Based)

1.1 เน้นให้การสนับสนุนทุนวิจัยและดำเนินการวิจัยในพื้นที่ท่องเที่ยวหลัก ได้แก่ เขตพัฒนาการท่องเที่ยว 8 เขตเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านน เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้ เขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันออก (Active Beach) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก (Royal Coast) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามัน เขตพัฒนาการท่องเที่ยวลุ่มน้ำโขง เขตพัฒนาการท่องเที่ยวมรดกโลก เขตพัฒนาการท่องเที่ยวลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนกลาง

1.2 พื้นที่ที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวสูง คือ กรุงเทพมหานคร และเมืองท่องเที่ยวตามแนวทางการตลาดของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้แก่ 12 เมืองต้องห้ามพลาด และ 12 เมือง ต้องห้ามพลาด plus และเมือง MICE City (เชียงใหม่ พัทยา ภูเก็ต ขอนแก่น) รวมถึงเมือง เป้าหมายที่พร้อมยกระดับเป็น MICE City ในอนาคต (อุดรธานี เชียงราย ระยอง สงขลา สุราษฎร์ธานี)

1.3 พื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนใต้ ได้แก่ สงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส

ผลผลิต

1. การวิจัยเพื่อสร้างกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยการท่องเที่ยวสู่การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ อย่างน้อย 2 เรื่อง
2. การวิจัยเพื่อพัฒนาฐานทรัพยากรทางการท่องเที่ยวโดยใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง อย่างน้อย 5 เรื่อง
3. การวิจัยเพื่อจัดการการตลาดการท่องเที่ยวบนฐานอัตลักษณ์และพลวัตการท่องเที่ยวโลก อย่างน้อย 3 เรื่อง
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาทุนมนุษย์ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสู่มาตรฐานด้านคุณภาพ อย่างน้อย 2 เรื่อง
5. การวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยวเชิงประเด็น อย่างน้อย 2 เรื่อง

6. การวิจัยเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวไทยกับภูมิภาคอื่น อย่างน้อย 3 เรื่อง

กรอบการวิจัยด้านการท่องเที่ยว ปี พ.ศ. 2561 เป้าหมาย "พัฒนานวัตกรรมการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในระดับประเทศและเชิงพื้นที่"

1. กรอบการวิจัยเพื่อพัฒนาฐานทรัพยากรทางการท่องเที่ยวโดยใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งประเด็นวิจัย

1.1 การท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community Based Tourism: CBT)

- 1.1.1 การค้นหากลุ่มตลาดใหม่ที่มีศักยภาพของการท่องเที่ยวโดยชุมชน
- 1.1.2 การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนสู่การเป็นชุมชนแห่งความสุข
- 1.1.3 กระบวนการกระจายรายได้จาก CBT สู่ระบบเศรษฐกิจฐานราก เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

1.2 MICE

- 1.2.1 การบริหารจัดการนักท่องเที่ยวและเส้นทางการท่องเที่ยวเพื่อเชื่อมโยงกลุ่มผู้เข้าร่วมประชุมและผู้ติดตาม
- 1.2.2 การยกระดับขีดความสามารถของการเป็นเมืองท่องเที่ยว MICE

1.3 อัตลักษณ์ของฐานทรัพยากรทางการท่องเที่ยวสู่ความยั่งยืน

- 1.3.1 การพัฒนาระบบการสื่อความหมายทางการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรม
- 1.3.2 การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการทางการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์
- 1.3.3 การพัฒนา สร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มแก่ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว

1.4 การท่องเที่ยวในเขตเมือง

- 1.4.1 การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในเขตเมือง
- 1.4.2 การจัดการการใช้ประโยชน์พื้นที่ (City Zoning & Design) ในเมืองท่องเที่ยวหลัก

1.5 การท่องเที่ยวเชิงกีฬา

- 1.5.1 การค้นหาและการวิเคราะห์ศักยภาพความพร้อมของพื้นที่/บุคลากร/กิจกรรม เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงกีฬา
- 1.5.2 การส่งเสริมให้เมืองที่มีศักยภาพสู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงกีฬา
- 1.5.3 การพัฒนานวัตกรรมการพัฒนาเมืองกีฬาเพื่อรองรับความเป็นสากล

1.6 นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุและคนพิการ

- 1.6.1 การส่งเสริมและพัฒนาเมืองท่องเที่ยวสำหรับคนทั้งมวล

1.7 นักท่องเที่ยวชาวจีน

- 1.7.1 การบริหารจัดการการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวชาวจีน
- 1.7.2 การสร้างกระบวนการในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมระหว่างไทย จีน
- 1.7.3 การยกระดับและสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวสำหรับ

นักท่องเที่ยวชาวจีน

2. กรอบการวิจัยเพื่อการจัดการการตลาดการท่องเที่ยวบนฐานอัตลักษณ์และพลวัตการท่องเที่ยวโลก

ประเด็นวิจัย

- 2.1 การวิจัยเชิงปฏิบัติการพัฒนาตลาด CBT/นักท่องเที่ยวชาวไทย/นักท่องเที่ยวมุสลิม/องค์กร/กลุ่มแสวงบุญ/กลุ่มกีฬา
- 2.2 การตลาดแบบปากต่อปาก (Word of Mouth)
- 2.3 การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการตลาด Event & Festival เพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของประเทศไทย

3. กรอบการวิจัยเพื่อพัฒนาทุนมนุษย์ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสู่มาตรฐานด้านคุณภาพ

ประเด็นวิจัย

- 3.1 ทักษะการบริการ การสื่อสาร และการประชาสัมพันธ์ในพื้นที่ท่องเที่ยว อาทิ ผู้ให้บริการ ผู้นำ และเจ้าหน้าที่ภาครัฐ
- 3.2 อุปสงค์ และอุปทาน แรงงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวปัญหาและข้อเสนอแนะ
- 3.3 การพัฒนาผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

4. กรอบการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยวเชิงประเด็น

ประเด็นวิจัย

- 4.1 ระบบการประเมินผลกระทบการท่องเที่ยว (เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม)
 - 4.2 มาตรฐานและการจัดการความปลอดภัยในการท่องเที่ยว
 - 4.3 ความสามารถในการรองรับทางการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว (Tourism Carrying Capacity)
 - 4.4 Sharing Economy ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
 - 4.5 มาตรฐานการbin
 - 4.6 แนวทางการจัดเก็บรายได้เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว
- ### 5. กรอบการวิจัยเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวไทยกับภูมิภาคอื่น
- #### ประเด็นวิจัย

5.1 การท่องเที่ยวเชิงการแพทย์และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Medical, Health and Wellness Tourism)

5.2 การเชื่อมโยงวัฒนธรรมด้วยการท่องเที่ยวในกลุ่มประชาคมอาเซียน

5.3 การเชื่อมโยง Logistic การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (เช่น ข้อตกลงทางการเดินทาง การบังคับใช้กฎหมาย)

5.4 การเป็นจุดหมายปลายทางช่วงสุดสัปดาห์ (Thailand as a Weekend Destination)

6. กรอบการวิจัยเพื่อสร้างกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยการท่องเที่ยวสู่การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

ประเด็นวิจัย

6.1 การเชื่อมโยงผลการวิจัยที่เน้นการใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการท่องเที่ยว

6.2 การจัดการภาคีเครือข่ายด้านการบริหารจัดการงานวิจัยการท่องเที่ยวสู่การใช้ประโยชน์

ขอบเขตและระเบียบวิธีวิจัย

เป็นงานวิจัยที่สามารถแสดงให้เห็นถึง ประโยชน์ที่ชัดเจนต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในมิติของการลดความเหลื่อมล้ำ กระจายรายได้อย่างเป็นธรรม และพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากหรือชุมชนได้ การวิจัยต้องเป็นการวิจัยร่วมสาขาที่เป็นแผนงานวิจัย และบูรณาการกับศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเน้น วิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งหน่วยงานผู้ให้ทุน ผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัย และนักวิจัย หรือเป็นงานวิจัยที่ต่อยอดและขยายผลจากแผนงานวิจัยมุ่งเป้าด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ซึ่งมีผลกระทบต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของไทยอย่างชัดเจน

ขอบเขตด้านพื้นที่ที่สนับสนุน (Area-Based)

1.1 เน้นให้การสนับสนุนทุนวิจัยและดำเนินการวิจัยในพื้นที่ท่องเที่ยวหลัก ได้แก่ เขตพัฒนาการท่องเที่ยว 8 เขตเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนา เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้ เขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันออก (Active Beach) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก (Royal Coast) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามัน เขตพัฒนาการท่องเที่ยวลุ่มน้ำโขง เขตพัฒนาการท่องเที่ยวมรดกโลก เขตพัฒนาการท่องเที่ยวลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนกลาง

1.2 พื้นที่ที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวสูง คือ กรุงเทพมหานคร และเมืองท่องเที่ยวตามแนวทางการตลาดของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้แก่ 12 เมืองต้องห้ามพลาด และ 12 เมือง ต้องห้ามพลาด plus และเมือง MICE City (เชียงใหม่ พัทยา ภูเก็ต ขอนแก่น) รวมถึงเมือง เป้าหมายที่พร้อมยกระดับเป็น MICE City ในอนาคต (อุดรธานี เชียงราย ระยอง สงขลา สุราษฎร์ธานี)

1.3 พื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนใต้ ได้แก่ สงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส

ผลผลิต

1. การวิจัยเพื่อสร้างกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยการท่องเที่ยวสู่การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ อย่างน้อย 2 เรื่อง
2. การวิจัยเพื่อพัฒนาฐานทรัพยากรทางการท่องเที่ยวโดยใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง อย่างน้อย 5 เรื่อง
3. การวิจัยเพื่อการจัดการการตลาดการท่องเที่ยวบนฐานอัตลักษณ์และพลวัตการท่องเที่ยวโลก อย่างน้อย 3 เรื่อง
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาทุนมนุษย์ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสู่มาตรฐานด้านคุณภาพ อย่างน้อย 2 เรื่อง
5. การวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยวเชิงประเด็น อย่างน้อย 2 เรื่อง
6. การวิจัยเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวไทยกับภูมิภาคอื่น อย่างน้อย 3 เรื่อง

กรอบการวิจัยด้านการท่องเที่ยว ปี พ.ศ. 2562 “ต่อยอดและพัฒนานวัตกรรมการจัดการท่องเที่ยว”

วัตถุประสงค์

การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยมุ่งพัฒนาองค์ความรู้เชิงบูรณาการเศรษฐกิจในสาขาอื่นกับสาขาการท่องเที่ยว การมุ่งเน้นการพัฒนานวัตกรรมด้วยเทคโนโลยีด้านการจัดการท่องเที่ยว ตลอดจนการส่งเสริมงานวิจัยด้านการตลาดการท่องเที่ยวที่เน้นการสร้างความสะดวกและยั่งยืน

กรอบวิจัย

1. กรอบการวิจัยเพื่อพัฒนาฐานทรัพยากรทางการท่องเที่ยวโดยใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง
ประเด็นวิจัย

1.1 การท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community Based Tourism: CBT)

1.1.1 การวิจัยเพื่อส่งเสริมตลาดนักท่องเที่ยวเป้าหมายของ CBT ในกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศเจาะลึกในแต่ละเขตพัฒนาการท่องเที่ยว

1.1.2 การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อผลักดันและส่งเสริมความสุขชุมชนในการบริหารจัดการ CBT

1.2 MICE

1.2.1 การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันของประเทศไทยสู่การเป็น MICE Destination แยกตามเขตพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ

1.2.2 การวิจัยเพื่อพัฒนาภาพลักษณ์และการส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยว MICE ในกลุ่ม

ประเทศศักยภาพของเขตพัฒนาการท่องเที่ยว

1.3 การท่องเที่ยว Agro-tourism

1.3.1 การวิจัยเพื่อเพิ่มคุณค่าและมูลค่าการท่องเที่ยว Agro-tourism แยกตามเขตพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ

1.3.2 การวิจัยเพื่อพัฒนาภาพลักษณ์และการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยว Agro-tourism ในกลุ่มตลาดเป้าหมายที่มีศักยภาพของเขตพัฒนาการท่องเที่ยว

1.4 การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism)

1.4.1 การวิจัยเพื่อเพิ่มคุณค่าและมูลค่าการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) แยกตามเขตพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ

1.4.2 การวิจัยเพื่อพัฒนาภาพลักษณ์และการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) ในกลุ่มตลาดเป้าหมายที่มีศักยภาพของเขตพัฒนาการท่องเที่ยว

1.5 อัตลักษณ์ของฐานทรัพยากรทางการท่องเที่ยว

1.3.1 การสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มแก่ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว

1.6 นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุและคนพิการ

1.4.1 การจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่ตอบสนองนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวไทยและชาวต่างชาติ และคนพิการ

1.7 นักท่องเที่ยวชาวจีน

1.7.1 การเพิ่มคุณค่าให้กับแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวจีน

1.7.2 แนวทางการจัดการพฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวจีนเพื่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

2. กรอบการวิจัยเพื่อการจัดการการตลาดการท่องเที่ยวบนฐานอัตลักษณ์และพลวัตการท่องเที่ยวโลก

ประเด็นวิจัย

2.1 นวัตกรรมส่งเสริมการตลาดนักท่องเที่ยวต่างประเทศรายได้สูงและคุณภาพสูง

2.2 นวัตกรรมสื่อสารการตลาดท่องเที่ยวเพื่อการแข่งขันระดับสากล

2.5 การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการตลาด Event & Festival เพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของประเทศไทย

3. กรอบการวิจัยเพื่อพัฒนาทุนมนุษย์ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสู่มาตรฐานด้านคุณภาพ

ประเด็นวิจัย

3.1 อุปสงค์ และอุปทาน แรงงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวปัญหาและข้อเสนอแนะเพื่อการ

แข่งขันระดับอาเซียน

3.2 นวัตกรรมการพัฒนาผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

4. กรอบการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยวเชิงประเด็น

ประเด็นวิจัย

4.1 นวัตกรรมจัดการผลกระทบการท่องเที่ยว (เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม)

4.2 นวัตกรรมส่งเสริมมาตรฐานและการจัดการความปลอดภัยในการท่องเที่ยว

4.3 นวัตกรรมส่งเสริมขีดความสามารถในการรองรับทางการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว

(Tourism Carrying Capacity)

4.4 นวัตกรรมจัดเก็บและการบริหารภาษีนักท่องเที่ยว (Tourist Taxes)

5. กรอบการวิจัยเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวไทยกับภูมิภาคอื่น

ประเด็นวิจัย

5.1 การท่องเที่ยวเชิงการแพทย์และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Medical, Health and Wellness Tourism) เชื่อมโยงภูมิภาค

5.2 การเชื่อมโยงวัฒนธรรมด้วยการท่องเที่ยวในกลุ่มประชาคมอาเซียน

5.3 การเชื่อมโยง Logistic การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (เช่น ข้อตกลงทางการเดินทาง การบังคับใช้กฎหมาย)

6. กรอบการวิจัยสร้างกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยการท่องเที่ยวสู่การนำผลงานวิจัยไปใช้

ประโยชน์

ประเด็นวิจัย

6.1 การเชื่อมโยงผลการวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการท่องเที่ยว

6.2 การจัดการภาคีเครือข่ายด้านการบริหารจัดการงานวิจัยการท่องเที่ยวสู่การใช้ประโยชน์

6.3 สร้างเครือข่ายทำงานเชิงบูรณาการในการขับเคลื่อนการวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์ในทุกระดับ

ขอบเขตและระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยต้องเป็นการวิจัยร่วมสาขาที่เป็นแผนงานวิจัย และบูรณาการกับศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเน้น วิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งหน่วยงานผู้ให้ทุน ผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัย และ นักวิจัย หรือเป็นงานวิจัยที่ต่อยอดและขยายผลจากแผนงานวิจัยมุ่งเป้าด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ซึ่งมีผลกระทบต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของไทยอย่างชัดเจน และเป็นงานวิจัยที่สามารถแสดงให้เห็นถึง ประโยชน์ที่ชัดเจนต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในมิติของการลดความเหลื่อมล้ำกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม และพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากหรือชุมชนได้

ขอบเขตด้านพื้นที่ที่สนับสนุน (Area-Based)

1.1 เน้นให้การสนับสนุนทุนวิจัยและดำเนินการวิจัยในพื้นที่ท่องเที่ยวหลัก ได้แก่ เขตพัฒนาการท่องเที่ยว 8 เขต เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนา เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้ เขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันออก (Active Beach) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก (Royal Coast) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามัน เขตพัฒนาการท่องเที่ยวลุ่มน้ำโขง เขตพัฒนาการท่องเที่ยวมรดกโลก เขตพัฒนาการท่องเที่ยวลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนกลาง

1.2 พื้นที่ที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวสูง คือ กรุงเทพมหานคร และเมืองท่องเที่ยวตามแนวทางการตลาดของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้แก่ 12 เมืองต้องห้ามพลาด และ 12 เมือง ต้องห้ามพลาด plus และเมือง MICE City (เชียงใหม่ พัทยา ภูเก็ต ขอนแก่น) รวมถึงเมือง เป้าหมายที่พร้อมยกระดับเป็น MICE City ในอนาคต (อุดรธานี เชียงราย ระยอง สงขลา สุราษฎร์ธานี)

1.3 พื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนใต้ ได้แก่ สงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส

ผลผลิต

1. การวิจัยเพื่อสร้างกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยการท่องเที่ยวสู่การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ อย่างน้อย 2 เรื่อง

2. การวิจัยเพื่อพัฒนาฐานทรัพยากรทางการท่องเที่ยวโดยการใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง อย่างน้อย 5 เรื่อง

3. การวิจัยเพื่อการจัดการการตลาดการท่องเที่ยวบนฐานอัตลักษณ์และพลวัตการท่องเที่ยวโลก อย่างน้อย 3 เรื่อง

4. การวิจัยเพื่อพัฒนาทุนมนุษย์ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสู่มาตรฐานด้านคุณภาพ อย่างน้อย 2 เรื่อง

5. การวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยวเชิงประเด็น อย่างน้อย 2 เรื่อง

6. การวิจัยเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวไทยกับภูมิภาคอื่น อย่างน้อย 3 เรื่อง

กรอบการวิจัยด้านการท่องเที่ยว ปี พ.ศ. 2563 เป้าหมาย “การวิจัยเพื่อเชื่อมโยงเทคโนโลยีสู่การบริหารจัดการการท่องเที่ยว”

วัตถุประสงค์

การวิจัยเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีสู่การบริหารจัดการการท่องเที่ยว และการติดตามผลกระทบจากการท่องเที่ยว องค์ความรู้เชิงบูรณาการเศรษฐกิจในสาขาอื่นกับสาขาการท่องเที่ยว ตลอดจนการส่งเสริมงานวิจัยด้านการตลาดการท่องเที่ยวที่เน้นการสร้างสมดุลและยั่งยืน

กรอบวิจัย

1. กรอบการวิจัยเพื่อพัฒนาฐานทรัพยากรทางการท่องเที่ยวโดยใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง ประเด็นวิจัย

- 1.1 การวิจัยเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งความสุขอย่างแท้จริงของการท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community Based Tourism: CBT)
- 1.2 การเชื่อมโยงการท่องเที่ยว MICE สู่การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับหน่วยธุรกิจอื่น ๆ ทางการท่องเที่ยว
- 1.3 การวิจัยเพื่อเพิ่มคุณค่าและมูลค่าการท่องเที่ยว Agro-tourism กลุ่มใหม่ที่มีศักยภาพ
- 1.4 การวิจัยเพื่อเพิ่มคุณค่าและมูลค่าการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) กลุ่มใหม่ที่มีศักยภาพ
- 1.3 อัตลักษณ์ของฐานทรัพยากรทางการท่องเที่ยว ด้วยการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มแก่ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวใหม่ที่มีศักยภาพ

2. กรอบการวิจัยเพื่อการจัดการการตลาดการท่องเที่ยวบนฐานอัตลักษณ์และพลวัตการท่องเที่ยวโลก

ประเด็นวิจัย

- 2.1 นวัตกรรมส่งเสริมการตลาดนักท่องเที่ยวต่างประเทศรายได้สูงและคุณภาพสูง
- 2.2 นวัตกรรมสื่อสารการตลาดท่องเที่ยวเพื่อการแข่งขันระดับสากล
- 2.5 การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการตลาด Event & Festival เพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของประเทศไทย

3. กรอบการวิจัยเพื่อพัฒนาทุนมนุษย์ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสู่มาตรฐานด้านคุณภาพ ประเด็นวิจัย

- 3.1 อุปสงค์ และอุปทาน แรงงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวปัญหาและข้อเสนอแนะเพื่อการแข่งขันระดับอาเซียน
- 3.2 นวัตกรรมพัฒนาผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

4. กรอบการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยวเชิงประเด็น

ประเด็นวิจัย

- 4.1 นวัตกรรมจัดการผลกระทบการท่องเที่ยว (เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม)
- 4.2 นวัตกรรมส่งเสริมมาตรฐานและการจัดการความปลอดภัยในการท่องเที่ยว
- 4.3 นวัตกรรมส่งเสริมขีดความสามารถในการรองรับทางการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว (Tourism Carrying Capacity)

4.4 นวัตกรรมการจัดเก็บและการบริหารภาษีนักท่องเที่ยว (Tourist Taxes)

5. กรอบการวิจัยเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวไทยกับภูมิภาคอื่น

ประเด็นวิจัย

5.1 การท่องเที่ยวเชิงการแพทย์และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Medical, Health and Wellness Tourism) เชื่อมโยงภูมิภาค

5.2 การเชื่อมโยงวัฒนธรรมด้วยการท่องเที่ยวในกลุ่มประชาคมอาเซียน

5.3 การเชื่อมโยง Logistic การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (เช่น ข้อตกลงทางการเดินทาง การบังคับใช้กฎหมาย)

6. กรอบการวิจัยเพื่อสร้างกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยการท่องเที่ยวสู่การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

ประเด็นวิจัย

6.1 การเชื่อมโยงผลการวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการท่องเที่ยว

6.2 การจัดการภาคีเครือข่ายด้านการบริหารจัดการงานวิจัยการท่องเที่ยวสู่การใช้ประโยชน์

6.3 สร้างเครือข่ายทำงานเชิงบูรณาการในการขับเคลื่อนการวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์ในทุกระดับ

ขอบเขตและระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยต้องเป็นการวิจัยร่วมสาขาที่เป็นแผนงานวิจัย และบูรณาการกับศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเน้น วิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งหน่วยงานผู้ให้ทุน ผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัย และ นักวิจัย หรือเป็นงานวิจัยที่ต่อยอดและขยายผลจากแผนงานวิจัยมุ่งเป้าด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ซึ่งมีผลกระทบต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของไทยอย่างชัดเจน และเป็นงานวิจัยที่สามารถแสดงให้เห็นถึง ประโยชน์ที่ชัดเจนต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในมิติของการลดความเหลื่อมล้ำกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม และพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากหรือชุมชนได้

ขอบเขตด้านพื้นที่ที่สนับสนุน (Area-Based)

1.1 เน้นให้การสนับสนุนทุนวิจัยและดำเนินการวิจัยในพื้นที่ท่องเที่ยวหลัก ได้แก่ เขตพัฒนาการท่องเที่ยว 8 เขตเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านน เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้ เขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันออก (Active Beach) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก (Royal Coast) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามัน เขตพัฒนาการท่องเที่ยวลุ่มน้ำโขง เขตพัฒนาการท่องเที่ยวมรดกโลก เขตพัฒนาการท่องเที่ยวลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนกลาง

1.2 พื้นที่ที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวสูง คือ กรุงเทพมหานคร และเมืองท่องเที่ยวตามแนวทางการตลาดของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้แก่ 12 เมืองต้องห้ามพลาด และ 12 เมือง ต้องห้ามพลาด

plus และเมือง MICE City (เชียงใหม่ พัทยา ภูเก็ต ขอนแก่น) รวมถึงเมือง เป้าหมายที่พร้อมยกระดับเป็น MICE City ในอนาคต (อุดรธานี เชียงราย ระยอง สงขลา สุราษฎร์ธานี)

1.3 พื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนใต้ ได้แก่ สงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส

ผลผลิต

1. การวิจัยเพื่อสร้างกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยการท่องเที่ยวสู่การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ อย่างน้อย 2 เรื่อง
2. การวิจัยเพื่อพัฒนาฐานทรัพยากรทางการท่องเที่ยวโดยการใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง อย่างน้อย 5 เรื่อง
3. การวิจัยเพื่อการจัดการการตลาดการท่องเที่ยวบนฐานอัตลักษณ์และพลวัตการท่องเที่ยวโลก อย่างน้อย 3 เรื่อง
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาทุนมนุษย์ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสู่มาตรฐานด้านคุณภาพ อย่างน้อย 2 เรื่อง
5. การวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยวเชิงประเด็น อย่างน้อย 2 เรื่อง
6. การวิจัยเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวไทยกับภูมิภาคอื่น อย่างน้อย 3 เรื่อง

กรอบการวิจัยด้านการท่องเที่ยว ปี พ.ศ. 2564 เป้าหมาย “การวิจัยด้านการท่องเที่ยวเพื่อขับเคลื่อนประเทศไทยสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพและยั่งยืน”

วัตถุประสงค์

การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีมิติของการจัดการท่องเที่ยวแบบองค์รวมในทุกมิติ และสามารถรองรับการท่องเที่ยวได้ทุกระดับด้วยความสมดุลและยั่งยืน

กรอบวิจัย

1. กรอบการวิจัยเพื่อพัฒนาฐานทรัพยากรทางการท่องเที่ยวโดยการใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง
ประเด็นวิจัย

1.1 การวิจัยเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งความสุขอย่างแท้จริงของการท่องเที่ยวโดยชุมชน

(Community Based Tourism: CBT)

1.2 การเชื่อมโยงการท่องเที่ยว MICE สู่การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับหน่วยธุรกิจอื่นๆ ทางการท่องเที่ยว

1.3 การวิจัยเพื่อเพิ่มคุณค่าและมูลค่าการท่องเที่ยว Agro-tourism กลุ่มใหม่ที่มีศักยภาพ

1.4 การวิจัยเพื่อเพิ่มคุณค่าและมูลค่าการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) กลุ่มใหม่ที่มี

ศักยภาพ

1.5 อัตลักษณ์ของฐานทรัพยากรทางการท่องเที่ยว ด้วยการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มแก่ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวใหม่ที่มีศักยภาพ

2. กรอบการวิจัยเพื่อการจัดการการตลาดการท่องเที่ยวบนฐานอัตลักษณ์และพลวัตการท่องเที่ยวโลก

ประเด็นวิจัย

- 2.1 นวัตกรรมส่งเสริมการตลาดนักท่องเที่ยวต่างประเทศรายได้สูงและคุณภาพสูง
- 2.2 นวัตกรรมสื่อสารการตลาดท่องเที่ยวเพื่อการแข่งขันระดับสากล
- 2.3 การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการตลาด Event & Festival เพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของประเทศไทย

3. กรอบการวิจัยเพื่อพัฒนาทุนมนุษย์ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสู่มาตรฐานด้านคุณภาพ

ประเด็นวิจัย

- 3.1 อุปสงค์ และอุปทาน แรงงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวปัญหาและข้อเสนอแนะเพื่อการแข่งขันระดับอาเซียน
- 3.2 นวัตกรรมพัฒนาผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

4. กรอบการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยวเชิงประเด็น

ประเด็นวิจัย

- 4.1 นวัตกรรมจัดการผลกระทบการท่องเที่ยว (เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม)
- 4.2 นวัตกรรมส่งเสริมมาตรฐานและการจัดการความปลอดภัยในการท่องเที่ยว
- 4.3 นวัตกรรมส่งเสริมขีดความสามารถในการรองรับทางการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว (Tourism Carrying Capacity)
- 4.4 นวัตกรรมจัดเก็บและการบริหารภาษีนักท่องเที่ยว (Tourist Taxes)

5. กรอบการวิจัยเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวไทยกับภูมิภาคอื่น

ประเด็นวิจัย

- 5.1 การท่องเที่ยวเชิงการแพทย์และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Medical, Health and Wellness Tourism) เชื่อมโยงภูมิภาค
- 5.2 การเชื่อมโยงวัฒนธรรมด้วยการท่องเที่ยวในกลุ่มประชาคมอาเซียน
- 5.3 การเชื่อมโยง Logistic การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (เช่น ขัอดกลางทางการเดินทาง การบังคับใช้กฎหมาย)

6. กรอบการวิจัยเพื่อสร้างกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยการท่องเที่ยวสู่การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

ประเด็นวิจัย

- 6.1 การเชื่อมโยงผลการวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการท่องเที่ยว
- 6.2 การจัดการภาคีเครือข่ายด้านการบริหารจัดการงานวิจัยการท่องเที่ยวสู่การใช้ประโยชน์
- 6.3 สร้างเครือข่ายทำงานเชิงบูรณาการในการขับเคลื่อนการวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์ในทุกระดับ

ขอบเขตและระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยต้องเป็นการวิจัยร่วมสาขาที่เป็นแผนงานวิจัย และบูรณาการกับศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเน้น วิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งหน่วยงานผู้ให้ทุน ผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัย และ นักวิจัย หรือเป็นงานวิจัยที่ต่อยอดและขยายผลจากแผนงานวิจัยมุ่งเป้าด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ซึ่งมีผลกระทบต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของไทยอย่างชัดเจน และเป็นงานวิจัยที่สามารถแสดงให้เห็นถึง ประโยชน์ที่ชัดเจนต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในมิติของการลดความเหลื่อมล้ำกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม และพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากหรือชุมชนได้

ขอบเขตด้านพื้นที่ที่สนับสนุน (Area-Based)

1.1 เน้นให้การสนับสนุนทุนวิจัยและดำเนินการวิจัยในพื้นที่ท่องเที่ยวหลัก ได้แก่ เขตพัฒนาการท่องเที่ยว 8 เขตเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนา เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้ เขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันออก (Active Beach) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก (Royal Coast) เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามัน เขตพัฒนาการท่องเที่ยวลุ่มน้ำโขง เขตพัฒนาการท่องเที่ยวมรดกโลก เขตพัฒนาการท่องเที่ยวลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนกลาง

1.2 พื้นที่ที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวสูง คือ กรุงเทพมหานคร และเมืองท่องเที่ยวตามแนวทางการตลาดของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้แก่ 12 เมืองต้องห้ามพลาด และ 12 เมือง ต้องห้ามพลาด plus และเมือง MICE City (เชียงใหม่ พัทยา ภูเก็ต ขอนแก่น) รวมถึงเมือง เป้าหมายที่พร้อมยกระดับเป็น MICE City ในอนาคต (อุดรธานี เชียงราย ระยอง สงขลา สุราษฎร์ธานี)

1.3 พื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนใต้ ได้แก่ สงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส

ผลผลิต

1. การวิจัยเพื่อสร้างกลไกการบริหารจัดการงานวิจัยการท่องเที่ยวสู่การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ อย่างน้อย 2 เรื่อง
2. การวิจัยเพื่อพัฒนารฐานทรัพยากรทางการท่องเที่ยวโดยการใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง อย่างน้อย 5

เรื่อง

3. การวิจัยเพื่อการจัดการการตลาดการท่องเที่ยวบนฐานอัตลักษณ์และพลวัตการท่องเที่ยวโลก
อย่างน้อย 3 เรื่อง

4. การวิจัยเพื่อพัฒนาทุนมนุษย์ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสู่มาตรฐานด้านคุณภาพ อย่างน้อย
2 เรื่อง

5. การวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยวเชิงประเด็น อย่างน้อย 2 เรื่อง

6. การวิจัยเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวไทยกับภูมิภาคอื่น อย่างน้อย 3 เรื่อง

ตารางที่ 4 สรุปประเด็นการวิจัยการท่องเที่ยวรายปี พ.ศ. 2560-2564

ปี พ.ศ. 2560 เป้าหมาย “วางรากฐานของ ความยั่งยืน พัฒนาระบบการ จัดการท่องเที่ยว”	ปี พ.ศ. 2561 เป้าหมาย "พัฒนานวัตกรรมกา รบริหารจัดการการท่องเที่ยวใน ระดับประเทศและเชิงพื้นที่"	ปี พ.ศ. 2562 เป้าหมาย “ต่อยอดและพัฒนา นวัตกรรมจัดการท่องเที่ยว"	ปี พ.ศ. 2563 เป้าหมาย “การวิจัยเพื่อเชื่อมโยง เทคโนโลยีสู่การบริหารจัดการการ ท่องเที่ยว"	ปี พ.ศ. 2564 เป้าหมาย “การวิจัยด้านการ ท่องเที่ยวเพื่อขับเคลื่อนประเทศ ไทยสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยว คุณภาพและยั่งยืน”
1. กรอบการวิจัยเพื่อพัฒนาฐานทรัพยากรทางการท่องเที่ยวโดยการใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง ประเด็นวิจัย				
1.1 การท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community Based Tourism: CBT)				
1.1.1 การค้นหากลุ่มตลาดเป้าหมายของ CBT ในกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ	1.1.1 การค้นหากลุ่มตลาดใหม่ที่มีศักยภาพของการท่องเที่ยวโดยชุมชน	1.1.1 การวิจัยเพื่อส่งเสริมตลาดนักท่องเที่ยวเป้าหมายของ CBT ในกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศเจาะลึกในแต่ละเขตพัฒนาการท่องเที่ยว	1.1.1 การวิจัยเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งความสุขอย่างแท้จริงของการท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community Based Tourism: CBT)	1.1.1 การวิจัยเพื่อพัฒนาชุมชนแห่งความสุขอย่างแท้จริงของการท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community Based Tourism: CBT)
1.1.2 การพัฒนาตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินความสุขชุมชนและนักท่องเที่ยวในการบริหารจัดการ CBT	1.1.2 การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนสู่การเป็นชุมชนแห่งความสุข	1.1.2 การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อผลักดันและส่งเสริมความสุขชุมชนในการบริหารจัดการ CBT		
1.1.3 กระบวนการกระจายรายได้จาก CBT สู่ระบบเศรษฐกิจฐานราก เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทาง	1.1.3 กระบวนการกระจายรายได้จาก CBT สู่ระบบเศรษฐกิจฐานราก เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทาง			

ปี พ.ศ. 2560 เป้าหมาย “วางรากฐานของ ความยั่งยืน พัฒนาระบบการ จัดการท่องเที่ยว”	ปี พ.ศ. 2561 เป้าหมาย “พัฒนานวัตกรรม บริหารจัดการการท่องเที่ยวใน ระดับประเทศและเชิงพื้นที่”	ปี พ.ศ. 2562 เป้าหมาย “ต่อยอดและพัฒนา นวัตกรรมจัดการท่องเที่ยว”	ปี พ.ศ. 2563 เป้าหมาย “การวิจัยเพื่อเชื่อมโยง เทคโนโลยีสู่การบริหารจัดการ ท่องเที่ยว”	ปี พ.ศ. 2564 เป้าหมาย “การวิจัยด้านการ ท่องเที่ยวเพื่อขับเคลื่อนประเทศ ไทยสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยว คุณภาพและยั่งยืน”
สังคม	สังคม			
1.1.4 การจัดทำฐานข้อมูลการ ท่องเที่ยวโดยชุมชน				
1.2 MICE				
1.2.1 การศึกษาระบบการรองรับ การเป็น MICE Destination ตาม นโยบายรัฐบาล และตามพื้นที่ เขต พัฒนาการท่องเที่ยว และระดับ จังหวัด ที่พร้อมเป็นจุดหมายการ จัดประชุมและแสดงสินค้าของเมือง ที่มีศักยภาพ	1.2.1การบริหารจัดการ นักท่องเที่ยวและเส้นทางการ ท่องเที่ยวเพื่อเชื่อมโยงกลุ่มผู้เข้า ร่วมประชุมและผู้ติดตาม	1.2.1 การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อ เพิ่มขีดความสามารถทางการ แข่งขันของประเทศไทยสู่การเป็น MICE Destination แยกตามเขต พัฒนาการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ	1.2.1 การเชื่อมโยงการท่องเที่ยว MICE สู่การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับ หน่วยธุรกิจอื่นๆ ทางการท่องเที่ยว	1.2.1 การเชื่อมโยงการท่องเที่ยว MICE สู่การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับ หน่วยธุรกิจอื่นๆ ทางการท่องเที่ยว
1.2.2 การบริหารจัดการ นักท่องเที่ยวและเส้นทางการ ท่องเที่ยวเพื่อเชื่อมโยงกลุ่มผู้เข้า ร่วมประชุมและผู้ติดตาม	1.2.2 การยกระดับขีด ความสามารถของการเป็นเมือง ท่องเที่ยว MICE	1.2.2 การวิจัยเพื่อพัฒนา ภาพลักษณ์และการส่งเสริมตลาด การท่องเที่ยว MICE ในกลุ่ม ประเทศศักยภาพของเขต พัฒนาการท่องเที่ยว		
		1.3 การท่องเที่ยว Agro-tourism		

ปี พ.ศ. 2560 เป้าหมาย “วางรากฐานของ ความยั่งยืน พัฒนาระบบการ จัดการท่องเที่ยว”	ปี พ.ศ. 2561 เป้าหมาย "พัฒนานวัตกรรมการ บริหารจัดการการท่องเที่ยวใน ระดับประเทศและเชิงพื้นที่"	ปี พ.ศ. 2562 เป้าหมาย “ต่อยอดและพัฒนา นวัตกรรมจัดการท่องเที่ยว”	ปี พ.ศ. 2563 เป้าหมาย “การวิจัยเพื่อเชื่อมโยง เทคโนโลยีสู่การบริหารจัดการการ ท่องเที่ยว”	ปี พ.ศ. 2564 เป้าหมาย “การวิจัยด้านการ ท่องเที่ยวเพื่อขับเคลื่อนประเทศ ไทยสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยว คุณภาพและยั่งยืน”
		1.3.1 การวิจัยเพื่อเพิ่มคุณค่าและ มูลค่าการท่องเที่ยว Agro-tourism แยกตามเขตพัฒนาการท่องเที่ยวที่ มีศักยภาพ		
		1.3.2 การวิจัยเพื่อพัฒนา ภาพลักษณ์และการส่งเสริมตลาด การท่องเที่ยว Agro-tourism ใน กลุ่มตลาดเป้าหมายที่มีศักยภาพ ของเขตพัฒนาการท่องเที่ยว		
		1.4 การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism)		
		1.4.1 การวิจัยเพื่อเพิ่มคุณค่าและ มูลค่าการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) แยกตามเขต พัฒนาการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ		
		1.4.2 การวิจัยเพื่อพัฒนา ภาพลักษณ์และการส่งเสริมตลาด		

ปี พ.ศ. 2560 เป้าหมาย “วางรากฐานของ ความยั่งยืน พัฒนาระบบการ จัดการท่องเที่ยว”	ปี พ.ศ. 2561 เป้าหมาย “พัฒนานวัตกรรม การบริหารจัดการการท่องเที่ยวใน ระดับประเทศและเชิงพื้นที่”	ปี พ.ศ. 2562 เป้าหมาย “ต่อยอดและพัฒนา นวัตกรรมจัดการท่องเที่ยว”	ปี พ.ศ. 2563 เป้าหมาย “การวิจัยเพื่อเชื่อมโยง เทคโนโลยีสู่การบริหารจัดการ ท่องเที่ยว”	ปี พ.ศ. 2564 เป้าหมาย “การวิจัยด้านการ ท่องเที่ยวเพื่อขับเคลื่อนประเทศ ไทยสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยว คุณภาพและยั่งยืน”
		การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) ในกลุ่มตลาดเป้าหมายที่มีศักยภาพของเขตพัฒนาการท่องเที่ยว		
1.3 อัตลักษณ์ของฐานทรัพยากรทางการท่องเที่ยวสู่ความยั่งยืน				
1.3.1 การสื่อความหมายทางการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรม	1.3.1 การพัฒนาระบบการสื่อความหมายทางการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรม	1.3.1 การสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มแก่ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว	1.3.1 การวิจัยเพื่อเพิ่มคุณค่าและมูลค่าการท่องเที่ยว Agro-tourism กลุ่มใหม่ที่มีศักยภาพ	1.3.1 การวิจัยเพื่อเพิ่มคุณค่าและมูลค่าการท่องเที่ยว Agro-tourism กลุ่มใหม่ที่มีศักยภาพ
1.3.2 การคัดกรองผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว	1.3.2 การพัฒนาผลิตภัณฑ์และการบริการทางการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์		1.3.2 การวิจัยเพื่อเพิ่มคุณค่าและมูลค่าการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) กลุ่มใหม่ที่มีศักยภาพ	1.3.2 การวิจัยเพื่อเพิ่มคุณค่าและมูลค่าการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) กลุ่มใหม่ที่มีศักยภาพ
1.3.3 การสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มแก่ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว	1.3.3 การพัฒนา สร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มแก่ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว		1.3.3 อัตลักษณ์ของฐานทรัพยากรทางการท่องเที่ยว ด้วยการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มแก่ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวใหม่ที่มีศักยภาพ	1.3.3 อัตลักษณ์ของฐานทรัพยากรทางการท่องเที่ยว ด้วยการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มแก่ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวใหม่ที่มีศักยภาพ

ปี พ.ศ. 2560 เป้าหมาย “วางรากฐานของ ความยั่งยืน พัฒนาระบบการ จัดการท่องเที่ยว”	ปี พ.ศ. 2561 เป้าหมาย “พัฒนานวัตกรรม บริหารจัดการการท่องเที่ยวใน ระดับประเทศและเชิงพื้นที่”	ปี พ.ศ. 2562 เป้าหมาย “ต่อยอดและพัฒนา นวัตกรรมจัดการท่องเที่ยว”	ปี พ.ศ. 2563 เป้าหมาย “การวิจัยเพื่อเชื่อมโยง เทคโนโลยีสู่การบริหารจัดการ ท่องเที่ยว”	ปี พ.ศ. 2564 เป้าหมาย “การวิจัยด้านการ ท่องเที่ยวเพื่อขับเคลื่อนประเทศ ไทยสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยว คุณภาพและยั่งยืน”
1.4 การท่องเที่ยวในเขตเมือง				
1.4.1 การกำหนดตำแหน่งทาง การตลาดและการสร้างแบรนด์ให้ กับเมือง (City Positioning & Branding)	1.4.1 การพัฒนารูปแบบการ บริหารจัดการการท่องเที่ยวในเขต เมือง			
1.4.2 การออกแบบเมือง การวาง ผังเมือง และการแบ่งเขตการใช้ ประโยชน์พื้นที่ (City Zoning & Design)	1.4.2 การจัดการการใช้ประโยชน์ พื้นที่ (City Zoning & Design) ใน เมืองท่องเที่ยวหลัก			
1.5 การท่องเที่ยวเชิงกีฬา				
1.5.1 การค้นหาและการวิเคราะห์ ศักยภาพความพร้อมของพื้นที่/ บุคลากร/กิจกรรม เพื่อรองรับการ ท่องเที่ยวเชิงกีฬา	1.5.1 การค้นหาและการวิเคราะห์ ศักยภาพความพร้อมของพื้นที่/ บุคลากร/กิจกรรม เพื่อรองรับการ ท่องเที่ยวเชิงกีฬา			
1.5.2 การวิจัยเพื่อสำรวจและ จัดทำฐานข้อมูลการท่องเที่ยวเมือง กีฬา	1.5.2 การส่งเสริมให้เมืองที่มี ศักยภาพสู่การเป็นเมืองท่องเที่ยว เชิงกีฬา			

ปี พ.ศ. 2560 เป้าหมาย “วางรากฐานของ ความยั่งยืน พัฒนาระบบการ จัดการท่องเที่ยว”	ปี พ.ศ. 2561 เป้าหมาย “พัฒนานวัตกรรม การบริหารจัดการการท่องเที่ยวใน ระดับประเทศและเชิงพื้นที่”	ปี พ.ศ. 2562 เป้าหมาย “ต่อยอดและพัฒนา นวัตกรรมจัดการท่องเที่ยว”	ปี พ.ศ. 2563 เป้าหมาย “การวิจัยเพื่อเชื่อมโยง เทคโนโลยีสู่การบริหารจัดการ ท่องเที่ยว”	ปี พ.ศ. 2564 เป้าหมาย “การวิจัยด้านการ ท่องเที่ยวเพื่อขับเคลื่อนประเทศ ไทยสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยว คุณภาพและยั่งยืน”
	1.5.3 การพัฒนานวัตกรรม พัฒนาเมืองกีฬาเพื่อรองรับความ เป็นสากล			
1.6 นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุและคนพิการ				
1.6.1 แนวทางการยกระดับ การตลาดเป้าหมายนักท่องเที่ยวผู้ สูงอายุชาวไทยและชาวต่างชาติ	1.6.1 การส่งเสริมและพัฒนาเมือง ท่องเที่ยวสำหรับคนทั้งมวล	1.6.1 การจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่ ตอบสนองนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ ชาวไทยและชาวต่างชาติ และคน พิการ		
1.6.2 นโยบายการท่องเที่ยว ในกลุ่มผู้สูงอายุ				
1.7 นักท่องเที่ยวชาวจีน				
1.7.1 การบริหารจัดการการ กระจายตัวของนักท่องเที่ยวชาวจีน	1.7.1 การบริหารจัดการการ กระจายตัวของนักท่องเที่ยวชาวจีน	1.7.1 การเพิ่มคุณค่าให้กับแหล่ง ท่องเที่ยวในกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวจีน		
1.7.2 การสร้างกระบวนการในการ สื่อสารข้ามวัฒนธรรมระหว่างไทย จีน	1.7.2 การสร้างกระบวนการในการ สื่อสารข้ามวัฒนธรรมระหว่างไทย จีน	1.7.2 แนวทางการจัดการ พฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวจีนเพื่อ การจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่าง		

ปี พ.ศ. 2560 เป้าหมาย “วางรากฐานของ ความยั่งยืน พัฒนาระบบการ จัดการท่องเที่ยว”	ปี พ.ศ. 2561 เป้าหมาย “พัฒนานวัตกรรม บริหารจัดการการท่องเที่ยวใน ระดับประเทศและเชิงพื้นที่”	ปี พ.ศ. 2562 เป้าหมาย “ต่อยอดและพัฒนา นวัตกรรมจัดการท่องเที่ยว”	ปี พ.ศ. 2563 เป้าหมาย “การวิจัยเพื่อเชื่อมโยง เทคโนโลยีสู่การบริหารจัดการ ท่องเที่ยว”	ปี พ.ศ. 2564 เป้าหมาย “การวิจัยด้านการ ท่องเที่ยวเพื่อขับเคลื่อนประเทศ ไทยสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยว คุณภาพและยั่งยืน”
		ยั่งยืน		
1.7.3 การเตรียมการรองรับนักท่องเที่ยวชาวจีน และการแก้ไขปัญหาความต่างทางวัฒนธรรม	1.7.3 การยกระดับและสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวชาวจีน			
2. กรอบการวิจัยเพื่อจัดการการตลาดการท่องเที่ยวบนฐานอัตลักษณ์และพลวัตการท่องเที่ยวโลก ประเด็นวิจัย				
2.1 การค้นหาและจัดการตลาดนักท่องเที่ยวต่างประเทศรายได้สูงและคุณภาพสูง	2.1 การวิจัยเชิงปฏิบัติการพัฒนาตลาด CBT/นักท่องเที่ยวชาวไทย/นักท่องเที่ยวมุสลิม/องค์กร/กลุ่มแสวงบุญ/กลุ่มกีฬา	2.1 นวัตกรรมส่งเสริมการตลาดนักท่องเที่ยวต่างประเทศรายได้สูงและคุณภาพสูง	2.1 นวัตกรรมส่งเสริมการตลาดนักท่องเที่ยวต่างประเทศรายได้สูงและคุณภาพสูง	2.1 นวัตกรรมส่งเสริมการตลาดนักท่องเที่ยวต่างประเทศรายได้สูงและคุณภาพสูง
2.2 การกระจายความเสี่ยงในการพึ่งพานักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ	2.2 การตลาดแบบปากต่อปาก (Word of Mouth)	2.2 นวัตกรรมสื่อสารการตลาดท่องเที่ยวเพื่อการแข่งขันระดับสากล	2.2 นวัตกรรมสื่อสารการตลาดท่องเที่ยวเพื่อการแข่งขันระดับสากล	2.2 นวัตกรรมสื่อสารการตลาดท่องเที่ยวเพื่อการแข่งขันระดับสากล
2.3 การตลาด CBT/ นักท่องเที่ยวชาวไทย/ นักท่องเที่ยวมุสลิม/ องค์กร/ กลุ่มแสวงบุญ/ กลุ่มกีฬา	2.3 การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการตลาด Event & Festival เพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของประเทศไทย	2.3 การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการตลาด Event & Festival เพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของประเทศไทย	2.3 การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการตลาด Event & Festival เพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของประเทศไทย	2.3 การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการตลาด Event & Festival เพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของประเทศไทย
2.4 การตลาดแบบปากต่อปาก				

ปี พ.ศ. 2560 เป้าหมาย “วางรากฐานของ ความยั่งยืน พัฒนาระบบการ จัดการท่องเที่ยว”	ปี พ.ศ. 2561 เป้าหมาย "พัฒนานวัตกรรม บริหารจัดการการท่องเที่ยวใน ระดับประเทศและเชิงพื้นที่"	ปี พ.ศ. 2562 เป้าหมาย “ต่อยอดและพัฒนา นวัตกรรมจัดการท่องเที่ยว”	ปี พ.ศ. 2563 เป้าหมาย “การวิจัยเพื่อเชื่อมโยง เทคโนโลยีสู่การบริหารจัดการ ท่องเที่ยว”	ปี พ.ศ. 2564 เป้าหมาย “การวิจัยด้านการ ท่องเที่ยวเพื่อขับเคลื่อนประเทศ ไทยสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยว คุณภาพและยั่งยืน”
(Word of Mouth)				
3. กรอบการวิจัยเพื่อพัฒนาทุนมนุษย์ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสู่มาตรฐานด้านคุณภาพ ประเด็นวิจัย				
3.1 การพัฒนาและเสริมสร้าง ทัศนคติและจิตสำนึกแก่ภาคีที่ เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว อาทิ หน่วยงาน ภาครัฐ ผู้ประกอบการ ชุมชนและเยาวชน	3.1 ทักษะการบริการ การสื่อสาร และการประชาสัมพันธ์ในพื้นที่ท่อง เที่ยว อาทิ ผู้ให้บริการ ผู้นำ และเจ้า หน้าที่ภาครัฐ	3.1 อุปสงค์ และอุปทาน แรงงาน ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวปี ปัญหาและข้อเสนอแนะเพื่อการ แข่งขันระดับอาเซียน	3.1 อุปสงค์ และอุปทาน แรงงาน ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวปี ปัญหาและข้อเสนอแนะเพื่อการ แข่งขันระดับอาเซียน	3.1 อุปสงค์ และอุปทาน แรงงาน ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวปี ปัญหาและข้อเสนอแนะเพื่อการ แข่งขันระดับอาเซียน
3.2 ทักษะการบริการ การสื่อสาร และการประชาสัมพันธ์ในพื้นที่ท่อง เที่ยว อาทิ ผู้ให้บริการ ผู้นำ และเจ้า หน้าที่ภาครัฐ	3.2 อุปสงค์ และอุปทาน แรงงาน ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวปี ปัญหาและข้อเสนอแนะ	3.2 นวัตกรรมพัฒนาผู้ ประกอบการในอุตสาหกรรมท่อง เที่ยว	3.2 นวัตกรรมพัฒนาผู้ ประกอบการในอุตสาหกรรมท่อง เที่ยว	3.2 นวัตกรรมพัฒนาผู้ ประกอบการในอุตสาหกรรมท่อง เที่ยว
3.3 อุปสงค์ และอุปทาน แรงงาน ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวปี ปัญหาและข้อเสนอแนะ	3.3 การพัฒนาผู้ประกอบการใน อุตสาหกรรมท่องเที่ยว			
3.4 การพัฒนาผู้ประกอบการใน อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเข้าสู่				

ปี พ.ศ. 2560 เป้าหมาย “วางรากฐานของ ความยั่งยืน พัฒนาระบบการ จัดการท่องเที่ยว”	ปี พ.ศ. 2561 เป้าหมาย “พัฒนานวัตกรรม บริหารจัดการการท่องเที่ยวใน ระดับประเทศและเชิงพื้นที่”	ปี พ.ศ. 2562 เป้าหมาย “ต่อยอดและพัฒนา นวัตกรรมจัดการท่องเที่ยว”	ปี พ.ศ. 2563 เป้าหมาย “การวิจัยเพื่อเชื่อมโยง เทคโนโลยีสู่การบริหารจัดการ ท่องเที่ยว”	ปี พ.ศ. 2564 เป้าหมาย “การวิจัยด้านการ ท่องเที่ยวเพื่อขับเคลื่อนประเทศ ไทยสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยว คุณภาพและยั่งยืน”
มาตรฐานการท่องเที่ยวสากล				
4. กรอบการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยวเชิงประเด็น ประเด็นวิจัย				
4.1 ระบบการประเมินผลกระทบ การท่องเที่ยว (เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม)	4.1 ระบบการประเมินผลกระทบ การท่องเที่ยว (เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม)	4.1 นวัตกรรมจัดการ ผลกระทบการท่องเที่ยว (เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม)	4.1 นวัตกรรมจัดการ ผลกระทบการท่องเที่ยว (เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม)	4.1 นวัตกรรมจัดการ ผลกระทบการท่องเที่ยว (เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม)
4.2 มาตรฐานและการจัดการความ ปลอดภัยในการท่องเที่ยว	4.2 มาตรฐานและการจัดการ ความปลอดภัยในการท่องเที่ยว	4.2 นวัตกรรมส่งเสริม มาตรฐานและการจัดการความ ปลอดภัยในการท่องเที่ยว	4.2 นวัตกรรมส่งเสริม มาตรฐานและการจัดการความ ปลอดภัยในการท่องเที่ยว	4.2 นวัตกรรมส่งเสริม มาตรฐานและการจัดการความ ปลอดภัยในการท่องเที่ยว
4.3 ความสามารถในการรองรับ ทางการท่องเที่ยวของแหล่งท่อง เที่ยว (Tourism Carrying Capacity)	4.3 ความสามารถในการรองรับ ทางการท่องเที่ยวของแหล่งท่อง เที่ยว (Tourism Carrying Capacity)	4.3 นวัตกรรมส่งเสริมขีด ความสามารถในการรองรับ ทางการท่องเที่ยวของแหล่งท่อง เที่ยว (Tourism Carrying Capacity)	4.3 นวัตกรรมส่งเสริมขีด ความสามารถในการรองรับ ทางการท่องเที่ยวของแหล่งท่อง เที่ยว (Tourism Carrying Capacity)	4.3 นวัตกรรมส่งเสริมขีด ความสามารถในการรองรับ ทางการท่องเที่ยวของแหล่งท่อง เที่ยว (Tourism Carrying Capacity)
4.4 Sharing Economy ใน อุตสาหกรรมท่องเที่ยว	4.4 Sharing Economy ใน อุตสาหกรรมท่องเที่ยว	4.4 นวัตกรรมจัดเก็บและการ บริหารภาษีนักท่องเที่ยว (Tourist Taxes)	4.4 นวัตกรรมจัดเก็บและการ บริหารภาษีนักท่องเที่ยว (Tourist Taxes)	4.4 นวัตกรรมจัดเก็บและการ บริหารภาษีนักท่องเที่ยว (Tourist Taxes)
4.5 การประเมินรายได้รั่วไหล	4.5 มาตรฐานการบิน			

ปี พ.ศ. 2560 เป้าหมาย “วางรากฐานของ ความยั่งยืน พัฒนาระบบการ จัดการท่องเที่ยว”	ปี พ.ศ. 2561 เป้าหมาย "พัฒนานวัตกรรม การบริหารจัดการการท่องเที่ยวใน ระดับประเทศและเชิงพื้นที่"	ปี พ.ศ. 2562 เป้าหมาย “ต่อยอดและพัฒนา นวัตกรรมจัดการท่องเที่ยว”	ปี พ.ศ. 2563 เป้าหมาย “การวิจัยเพื่อเชื่อมโยง เทคโนโลยีสู่การบริหารจัดการ ท่องเที่ยว”	ปี พ.ศ. 2564 เป้าหมาย “การวิจัยด้านการ ท่องเที่ยวเพื่อขับเคลื่อนประเทศ ไทยสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยว คุณภาพและยั่งยืน”
ทางการท่องเที่ยว (Tourism Leakage)				
4.6 ภาษีนักท่องเที่ยว (Tourist Taxes)	4.6 แนวทางการจัดเก็บรายได้เพื่อ พัฒนาการท่องเที่ยว			
4.7 มาตรฐานการบิน				
4.8 แนวทางการจัดเก็บรายได้เพื่อ พัฒนาการท่องเที่ยว				
5. กรอบการวิจัยเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวไทยกับภูมิภาคอื่น ประเด็นวิจัย				
5.1 การท่องเที่ยวแบบจับจ่ายใช้ สอย (Shopping Tourism)	5.1 การท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Medical, Health and Wellness Tourism)	5.1 การท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Medical, Health and Wellness Tourism) เชื่อมโยง ภูมิภาค	5.1 การท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Medical, Health and Wellness Tourism) เชื่อมโยง ภูมิภาค	5.1 การท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Medical, Health and Wellness Tourism) เชื่อมโยง ภูมิภาค
5.2 การเชื่อมโยงวัฒนธรรมด้วย การท่องเที่ยวในกลุ่มประชาคม อาเซียน	5.2 การเชื่อมโยงวัฒนธรรมด้วย การท่องเที่ยวในกลุ่มประชาคม อาเซียน	5.2 การเชื่อมโยงวัฒนธรรมด้วย การท่องเที่ยวในกลุ่มประชาคม อาเซียน	5.2 การเชื่อมโยงวัฒนธรรมด้วย การท่องเที่ยวในกลุ่มประชาคม อาเซียน	5.2 การเชื่อมโยงวัฒนธรรมด้วย การท่องเที่ยวในกลุ่มประชาคม อาเซียน

ปี พ.ศ. 2560 เป้าหมาย “วางรากฐานของ ความยั่งยืน พัฒนาระบบการ จัดการท่องเที่ยว”	ปี พ.ศ. 2561 เป้าหมาย “พัฒนานวัตกรรม บริหารจัดการการท่องเที่ยวใน ระดับประเทศและเชิงพื้นที่”	ปี พ.ศ. 2562 เป้าหมาย “ต่อยอดและพัฒนา นวัตกรรมจัดการท่องเที่ยว”	ปี พ.ศ. 2563 เป้าหมาย “การวิจัยเพื่อเชื่อมโยง เทคโนโลยีสู่การบริหารจัดการ ท่องเที่ยว”	ปี พ.ศ. 2564 เป้าหมาย “การวิจัยด้านการ ท่องเที่ยวเพื่อขับเคลื่อนประเทศ ไทยสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยว คุณภาพและยั่งยืน”
5.3 การเชื่อมโยง Logistic การท ่องเที่ยวระหว่างประเทศ (เช่น ขั อตกลงทางการเดินรถ การบังคับใช้ กฎหมาย)	5.3 การเชื่อมโยง Logistic การท ่องเที่ยวระหว่างประเทศ (เช่น ขั อตกลงทางการเดินรถ การบังคับ ใช้กฎหมาย)	5.3 การเชื่อมโยง Logistic การท ่องเที่ยวระหว่างประเทศ (เช่น ขั อตกลงทางการเดินรถ การบังคับใช้ กฎหมาย)	5.3 การเชื่อมโยง Logistic การท ่องเที่ยวระหว่างประเทศ (เช่น ขั อตกลงทางการเดินรถ การบังคับ ใช้กฎหมาย)	5.3 การเชื่อมโยง Logistic การท ่องเที่ยวระหว่างประเทศ (เช่น ขั อตกลงทางการเดินรถ การบังคับใช้ กฎหมาย)
	5.4 การเป็นจุดหมายปลายทางช่วง สุดสัปดาห์ (Thailand as a Weekend Destination)			
6. กรอบการวิจัยเพื่อสร้าง กลไกการบริหารจัดการงานวิจัยการท่องเที่ยวสู่การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ ประเด็นวิจัย				
6.1 การเชื่อมโยงผลการวิจัยที่เน้น การใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการท ่องเที่ยว	6.1 การเชื่อมโยงผลการวิจัยที่เน้น การใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการท ่องเที่ยว	6.1 การเชื่อมโยงผลการวิจัยไปสู่ การใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการท ่องเที่ยว	6.1 การเชื่อมโยงผลการวิจัยไปสู่ การใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการท ่องเที่ยว	6.1 การเชื่อมโยงผลการวิจัยไปสู่ การใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการท ่องเที่ยว
6.2 การจัดการภาคีเครือข่ายด้าน การบริหารจัดการงานวิจัยการท ่องเที่ยวสู่การใช้ประโยชน์		6.2 การจัดการภาคีเครือข่ายด้าน การบริหารจัดการงานวิจัยการท ่องเที่ยวสู่การใช้ประโยชน์	6.2 การจัดการภาคีเครือข่ายด้าน การบริหารจัดการงานวิจัยการท ่องเที่ยวสู่การใช้ประโยชน์	6.2 การจัดการภาคีเครือข่ายด้าน การบริหารจัดการงานวิจัยการท ่องเที่ยวสู่การใช้ประโยชน์
		6.3 สร้างเครือข่ายทำงานเชิงบูรณา การในการขับเคลื่อนการวิจัยไปสู่	6.3 สร้างเครือข่ายทำงานเชิงบูรณา การในการขับเคลื่อนการวิจัยไปสู่	6.3 สร้างเครือข่ายทำงานเชิงบูรณา การในการขับเคลื่อนการวิจัยไปสู่

ปี พ.ศ. 2560 เป้าหมาย “วางรากฐานของ ความยั่งยืน พัฒนาระบบการ จัดการท่องเที่ยว”	ปี พ.ศ. 2561 เป้าหมาย "พัฒนานวัตกรรมการ บริหารจัดการการท่องเที่ยวใน ระดับประเทศและเชิงพื้นที่"	ปี พ.ศ. 2562 เป้าหมาย “ต่อยอดและพัฒนา นวัตกรรมจัดการท่องเที่ยว”	ปี พ.ศ. 2563 เป้าหมาย “การวิจัยเพื่อเชื่อมโยง เทคโนโลยีสู่การบริหารจัดการการ ท่องเที่ยว”	ปี พ.ศ. 2564 เป้าหมาย “การวิจัยด้านการ ท่องเที่ยวเพื่อขับเคลื่อนประเทศ ไทยสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยว คุณภาพและยั่งยืน”
		การใช้ประโยชน์ในทุกระดับ	การใช้ประโยชน์ในทุกระดับ	การใช้ประโยชน์ในทุกระดับ

ส่วนที่ 4

กลไกการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์การวิจัยการท่องเที่ยวระดับประเทศ

นโยบายการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์การวิจัยท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2560-2564 สู่การดำเนินงาน

จากการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนการท่องเที่ยว แนวโน้มและการตลาดการท่องเที่ยวของโลกและประเทศไทย และข้อมูลสถานการณ์การพัฒนาการท่องเที่ยวตามเขตพัฒนาการท่องเที่ยว 8 เขตพบประเด็นสำคัญของการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยแบ่งแนวทางการส่งเสริมการวิจัยด้านการท่องเที่ยวประเทศไทย ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของแผนยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการท่องเที่ยว ปี พ.ศ. 2560-2564 คือ **“การพัฒนาระบบการบริหารจัดการงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวเพื่อขับเคลื่อนประเทศไทยสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพและยั่งยืน และให้การท่องเที่ยวมีส่วนในการสร้างเศรษฐกิจ กระจายรายได้ และลดความเหลื่อมล้ำให้กับชุมชนท้องถิ่น”** โดยแบ่งแผนการสนับสนุนการวิจัยออกได้ 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการท่องเที่ยว ปี พ.ศ. 2560-2561 โดยมีจุดเน้นในการดำเนินการวิจัยโดยเน้นการพัฒนาและสร้างฐานความเข้มแข็ง มั่นคงให้กับทรัพยากรและแหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ภาควิชาการทำงานเชิงเครือข่ายแบบบูรณาการในการพัฒนาการท่องเที่ยว ตลอดจนนวัตกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการพัฒนาระบบการบริหารจัดการงานวิจัย และดำเนินการให้มีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของเขตพัฒนาการท่องเที่ยว

ระยะที่ 2 การขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์การวิจัยด้านการท่องเที่ยว ปี พ.ศ. 2562-2564 โดยกำหนดจุดเน้นในการดำเนินการส่งเสริมการวิจัย การยกระดับการบริหารจัดการงานวิจัย การเผยแพร่งานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ รวมไปถึงการพัฒนาการท่องเที่ยวให้เกิเป็นนวัตกรรมการบริหารจัดการการท่องเที่ยวใหม่ ทันสมัย เชื่อมโยงเทคโนโลยี และความต้องการ พฤติกรรมที่เปลี่ยนไปของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมาย รวมถึงการผลักดันการท่องเที่ยวราย Sector ให้มีความชัดเจนมากขึ้น และสามารถแข่งขันได้ในอาเซียน รวมถึงสากลที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนการท่องเที่ยวของแต่ละเขตพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทย และเขตการท่องเที่ยวสำคัญของประเทศไทย

2. แนวทางการขับเคลื่อนแผน ควรเป็นลักษณะของการบูรณาการทั้งในเชิงประเด็น และเชิงพื้นที่ โดยเน้นพื้นที่เป้าหมายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และการพัฒนาของประเทศ โดยงานวิจัยจะต้องตอบสนองการพัฒนาประเทศตามแนวนโยบายของการพัฒนาให้ยั่งยืน มั่นคงและมั่งคั่ง เน้นการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม และพอเพียง

3. ในการขับเคลื่อนแผนงานการวิจัย ควรอาศัยเครือข่ายของสถาบันการศึกษาที่ติดอยู่ในพื้นที่ มาร่วมในการขับเคลื่อนแผนอย่างแท้จริง ทั้งนี้เพื่อเป็นการพัฒนางานวิจัยให้ตอบโจทย์ความต้องการของพื้นที่ และมีสถาบันการศึกษาเป็นหน่วยงานในการขับเคลื่อนหลัก โดยทุกหน่วยจะขับเคลื่อนการดำเนินงานผ่านเป้าหมายของแผนยุทธศาสตร์